

AREGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KORUT 52. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-83 ES 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyos szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 líra, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓD REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

IX. évfolyam

Budapest, 1930 augusztus 11

33. szám

Bethlen külföldön tárgyal és nem vesz részt a kormánypart mai értekezletén

Ifjabb Konkoly-Thege Gyula a svédországi Trondjem-ben agyonlőtte magát és meghalt

Konkoly-Thege Gyula Dorothy Ahrens szülei-vel együtt utazott el Svédországon keresztül Amerikába, vasárnap délelőtt azonban egy trondjemi hotelben az apósa melletti szobában öngyilkos lett

A tragikus hírről, mely az amerikai követség útján érkezett Budapestre, vasárnap késő este értesítették ifjabb Konkoly-Thege Gyula Abbáziában tartózkodó szüleit

Ahrensék hozzák haza Budapestre szerencsétlen vejük holttestét

(A Reggel tudósítójától.) Az amerikai követségre vasárnap délután tragikus tartalmú távirat érkezett a svédországi Nidarosból, a régi Trondjemből. A táviratban

a tragikus végű Dorothy Ahrens szülei kéri az amerikai követséget, hogy közölje Konkoly-Thege Gyulával, a Statisztikai Hivatal aligazgatójával, hogy ma vasárnap délelőtt 12 órakor Trondjemben, szállodai szobájában agyonlőtte magát és meghalt;

a holttestét ők hozzák magukkal Budapestre. Ahrensék július 22-én utaztak el Budapestről, de nem egyedül.

Velük volt vejük, ifj. Konkoly-Thege Gyula is, akivel együtt szándékoztak visszautazni Amerikába, hogy szerencsétlenül elvesztett gyermekük helyett legalább leányuk férjét, akit Dorothy halálában teljesen ártatlanul tudtak és hitték, láthassák maguk körül.

Ifj. Konkoly-Thege Gyulának Dorothy Ahrens édesapja gyarában volt állása, amelyet nem részesített el felesége tragikus halála után sem. Dorothy Ahrens szüleinek és ifj. Konkoly-Thege Gyulának elutazásával végleg lezáródtak a szörnyű tragédia aktái s a földig sujtott fiatal férj szülei is sietve elhagyták a számukra oly gyászos Budapestet: elutaztak Abbáziába, hogy földült idegük számára megnyugvást találjanak.

Vasárnap délután megszólalt a telefon Konkoly-Thege Gábornak, Konkoly-Thege Gyula öccsének, Tábor-utca 8. szám alatti lakásán. Az amerikai követség jelentkezett, amely egy sürgöny tartalmát közölte vele. A sürgöny néhány

szóbeli állott és tartalma magyar fordításban ez volt:

„Gyula agyonlőtte magát, meghalt. Holttestét visszük magunkkal Budapestre.

Ahrens.”

Konkoly-Thege Gábor megrendülve vette tudomásul unokaöccse tragikus halálát. Néhány perc múlva felhívta Abbáziát s közölte bátyjával, Konkoly-Thege Gyulával és feleségével a szörnyű hírt. Konkoly-Thege Gyula jóformán nem is válaszolt öccsének, celsukló hangon csak annyit mondott, hogy indulnak haza. Erdéklődünk illetékes helyen a tragédia részletei iránt s sikerült még a következőket megtudnunk:

Ifj. Konkoly-Thege Gyula a svédországi Nidarosban, a régi Trondjemben tartózkodott apósával és anyósával, ahol néhány hetet szándékoztak eltölteni, mielőtt velük hajóra szállt volna, hogy utazhasson Amerikába. A fiatal Konkoly-Thege

vigasztalhatatlan volt az egész utazás alatt s egyre azt hangoztatta felesége szüleinek, hogy nem éli túl a katasztrófát.

Ahrensék, maguk is lelkiük egész mélyéig megrendülten, fölük telhetően igyekeztek megvigasztalni vejüket, aki azonban semmiféle vigasztalásra nem reagált. Vasárnap délelőtt 12 órakor nyugtalan sétáról érkeztek vissza a városból hoteljükkbe s ifj. Konkoly-Thege Gyula azzal bucsuzott el apósától és anyósától, hogy egy levelet akar írni a szüleinek még ebéd előtt s ebédnél majd találkozni. Alig vonult

Le a bakról...

A borus, kedvetlen, öszbehajló időjárás nem kedvez az uralkodó párt balatonföldvári kirándulásának. Ha csak az idő volna barát-ságtalan! De egyéb felhők is gomolyognak a magyar égboltozaton. Az elégtelenség és bizonytalanság, a nyugtalanság és reménytelenség egyre inkább urrá lesz a polgárság kedély- és érzelmvilágán. Ezt az aggodalmas jelenséget lekicsinyelni nem lehet. Elismerjük: a kormány földadata nem a kesergés, hanem a eselekvés. Különösen a mai kormányzaté, amelynek a hatalma olyan, mintha az ország erőkség vagy arendálás útján jutott volna tulajdonába. A kormány túlhatalmával nő történelmi, erkölcsi, személyi felelőssége. Meg kell gondolni: a közszellem sivár, a bürokrácia terméketlen, az adók nyomasztók, válságban teng a földművelés, a nagyipar, a kézműipar, a kereskedelem, az értelmiség, a nemzeti termelés minden ága. Ebben az irtalmatlan helyzetben nincs keserűbb mérég, mint a stagnáció. A eselekvés ereje és hatása folyóvízhez hasonlít; a semmivézésé poshadtt állóviahez. A magyar társadalom szerény és megalkuvó. Kevéssel is beéri. Nem vár esodákat. Vadregényes álmai elmúltak. Nem ringatózunk már mámorító képzelmésekben. Balsorsunk, szegénységünk, árvaságunk, tehetetlenségünk jeges zuhatagként hat mindnyájunkra. Mit akar hát ez a koldusodó, némaságra kárhoztatott, az egyéni függetlenség önértetétől elszoktatott közvélemény? Takarékossgot az államélet és igazgatás egész vonalán! Az adóevő állam ne nézzen farkaszemet az adófizető polgársággal. A kormány, a parlament, az adminisztráció nem robohath négylovas hinton, amíg a polgárság meztelb kutyaagol a porban. Le kell szállni a bakról! Ez általános, titkos, községenkénti közóhaj. Törölni minden fényűző, ábrándos, teherbíróképességünket meghaladó kiadást a költségvetésből. Könnyíteni, enyhíteni, segíteni, a bürokrácia lelketlen, jéggő dermedt, önénel diktaturája helyett! Meg kell változni a kormányzás szellemének, a pártszolgaságnak, a párteimboraságnak és protektionizmusnak föl kell oldódnai a gazdasági igazságban, emberségben és együttérzésben. Ez a megváltozott közhangulat nem tud elviselni többé közpénzen becézett kegyenceket, stallumokkal, izletekkel, vállalkozásokkal hizlalt komákat és tivornyázó lehtëtöket. Vegyék fontolóra a földvári kormánypartí konferencián: a magyar história egy korszaka zárul le ezen a nyáron. A történelem logikája most rajzolja hajszálfinom, szemmel alig kivehető vonalakkal az új fejezet iniciáléját. A miniszterelnök távolléte, külföldi tanácskozásai nem degradálhatják száz képviselő összejövetelét kedélyes balatoni turistakirándulássá. Jól vigyázzanak, nem is a maguk, de az ország érdekében: az elmulasztott pillanatot az öröklét sem hozza vissza...

be szobájába, amely közvetlenül az apósa és anyósa lakoztállya mellett volt.

revolverdörrenés hallatszott.

„Ahrensék berohantak vejük szobájába, aki állított halántékával fekként a padlón, mellette a

revolver, amellyel agyonlőtte magát. Ifj. Konkoly-Thege Gyula holttestét, amint ez táviratukból is kitűnik, Ahrensék hozták magukkal Budapestre. Minden valószínűség szerint boldogtalan fiatal felesége mellé temetik.

Vasárnap avatták föl Tihanyban a IV. Károly-káplvária utolsó állomásait előkelő közönség jelenlétében

„Nincsen több szétválasztás magyar és magyar között!” — mondotta ünnepi beszédében Czettler Jenő

Tihany, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap avatták föl a IV. Károly király emlékére emelt Káplvária utolsó állomásait, amelyeket Zemplén, Nógrád, Hont-, Borsod-, Gömör- és Kishont-, Baranya-, Vas-, Sopronmegyei és Sopron város közönsége adományozott. A tihanyi apátság temploma előtt fogadta az emlékbizottság nevében lovag Sypniewski altábornagy, József és József Ferenc királyi herceget, valamint Klebelsberg minisztert, aki a kormány képviselőjében vett részt az ünnepségen. Az előkelő közönség sorában ott volt gróf Apponyi Albertné, herceg Odescalchi Karolyne, gróf Zichy János, gróf Zichy Aladár, gróf Szechenyi Emil, gróf Csekonics Iván, gróf Majláth György, gróf Teleki Sándor, gróf Hunyady József, gróf Andrássy Géza, Baranyai Jusztin, Ugron Gábor, báró Lugavich Géza altábornagy, Tarányi József főispán, Strauss István, Vargha Gábor, Muszli István, Patacsi Dénes és Fenczy Géza országgyűlési képviselők. Az adományozó törvényhatóságok nagyobb küldöttséggel jöttek el és

küldöttségek jelentek meg a Reichshund der Österreicher és a Landesverband Steiermark nevében is.

A közönség Rott Nándor veszprémi püspök vezetésével körmenetben vonult ki a Káplvária hegyére, ahol a megyéspüspök megáldotta a Káplvária állomásait. Bernáth Aladár alispán Zemplén-, Jászszentgyörgy Kálmán felsőházi tag Nógrád- és Hont-, Bónis Aladár alispán Borsod-, Gömör- és Kishont-, Fischer Béla alispán

Baranyamegye, Horváth Kálmán alispán Vasmegeye, Gévay-Wolf Alajos Sopronmegye, Thurner Mihály polgármester Sopron közönsége nevében adott kifejezést kegyeletes érzésének. Dr. Mány Engelbert tihanyi apát vette át megőrzésre az alapítóleveleket és a Káplvária-állomásokat, majd dr. Czettler Jenő, a képviselőház alelnöke mondotta az ünnepi beszédet. A magyar történelem legmegalázóbb eseménye volt az — mondotta — amikor a nemzetnek fogolyként kellett átadnia királyát. A Káplvária-állomások a föltámadás reménységét hirdetik és azt, hogy

nincsen több szétválasztás magyar és magyar között.

Az ünnepi közönség ezután körmenetben ismét a tihanyi apátság templomához vonult, ahol Rott püspök főpapi misét pontifikált. Az ünnepi szentmise után megkoszorúzták a királyszerződésben azt az emléktáblát, amelyet a király és a királyné ottartózkodásának emlékére állítottak föl. Az első koszorút gróf Zichy Aladár helyezte el, utána a törvényhatóságok helyezték el koszorúikat, majd a Reichshund der Österreicher és a Landesverband Steiermark küldöttsége. A Nők Szentkorona Szövetségének és a Férjak Szentkorona Szövetségének, a Szent István Bajtársi Szövetség küldöttségének koszorúja után a Lovassegylet nevében Bakonyi János helyezte el koszorút. Végül megkoszorúzták az apátsági templom falában elhelyezett hősi emléktáblát, ahol Bernáth Aladár alispán mondott elérzékenyült, szép beszédet a törvényhatóságok nevében.

„Briand eszméje szükségképpen magával hozná a békeszerződések revízióját“

A „Temps“ vasárnapi vezércikke Európa gazdasági fasztrófiájáról amelynek „Európa mai struktúrájában rejlő okai is vannak“

Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A német kancellár tegnapi beszédével kapcsolatban a vasárnap esti „Temps“ rendkívül figyelemreméltó vezércikke közöl. A cikk, ha mindjárt burkolt és igen diplomatikus formában, de francia félhivatalos helyről elsősorban való elismerése annak, hogy

Briand föderatív eszméje és az európai államok kívánt együttműködése szükségképpen magával hozná a békeszerződések revízióját.

A „Temps“ cikke a kancellár beszédével egyetértően elismeri, hogy Európa gazdasági katasztrófa előtt áll, amelyről csak az egyes államok együttműködése mentheti meg. Németország nem mondja ugyan ki, hogy együttműködésének sine qua nonja az előzetes revízió, de mindenki tudja, hogy az összes leggyőzött államok nézele ez. Egyébként — írja a francia félhivatalos — Brüning is megemlítette, hogy

a jelenlegi kritikus helyzetnek, gazdasági okokon kívül, Európa mai struktúrájában rejlő okai vannak.

Csütörtökön nyit az ujjáalakított Capitol az egyik legszebb német filmmel. Címe: „Mienk az éjszaka“ (Die Nacht gehört uns).

Belváros

Legforgalmasabb helyén egy félelemlati helyiség üzletnek, műhelynek vagy irodának ólósó hérral azonnal átadó. — Régi posta-utca 7-9, félelemlat 9.

A bajokon segíteni csak úgy lehet, ha a gyökerükig nyitunk vissza. A német nacionalisták erőszakkal, revansháborúval akarnának a struktúrán változtatni. Brüning inkább az európai föderáció és a locarnói politika folytatása utján. „Ez a gondolatmenet, ha nem is igen kedvez a konszolidáció művének, viszont

nem szabad belőle arra következtetni, hogy elháríthatatlan akadályok gördít az európai föderáció útjába.

Ez utóbbinak megvalósítása egészséges föltételek mellett, vagyis a kontinens népének gazdasági szolidaritása alapján, valamennyi népek olyan biztonságokat szolgáltatnak, amelyek lecsillapíthatják a szenvedélyeket. Az övilágot most megrázó erkölcsi és anyagi válság sokkal súlyosabb, semhogy kalandok és meglepetések elleni kellő övintézkedések mellett meg ne kellene próbálni a kísérletet, amelyről lehet, hogy Európa jövője függ.“

130 Fahrenheit fok meleg van Mezopotámiában

London, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) Mezopotámia a Föld egyik legmelegebb pontja. A hőmérséklet árnnyokban 130 fok Fahrenheit. Naponként számos hőgutatesetet jelentenek. Az angol légi-haderő két tagja is meghalt hőségében, de még az arab kúlik is nehezen állják a rendkívüli hőséget és közülük sokan az utcán holtan rognak össze.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József“-késérőviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a „Ferenc József“-viz alhási megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig nyhálni hat. „Ferenc József“-késérőviz gyógyszerárakban, drogáriákban és fűszerüzletekben kapható.

Darvas Lili és Halmay Tibor vasárnap este nagy sikert arattak a Viktoria salzburgi premierjén

(Salzburg, augusztus 10.)

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A salzburgi ünnepi játékok egyik kimagasló eseménye volt a „Viktoria“ vasárnap premierje,

Max Reinhardt rendezésében,

aki tudvalevőleg Sommerset Maughan bohózatához Misa Spolianskyval könnyű, pezsgőshangulatú bázénét írattal. A címszerepben Darvas Lili excellált, játéka ezzel a szereppel új kifejező erőt nyert. Oriási sikere volt, előadás után többször hívták a függöny elé. Sikereiben osztozott Halmay Tibor, akinek artista-szamba menő bravúros tánétudása, elegáns megjelenése egy csapásra meghódította a közönséget.

A publikum nagy lelkesedéssel ünnepelte mindkét magyar szereplőt: Darvas Lilit és Halmay Tibort.

Briand: — elnökjelölt

Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A francia politikai szélesed és a parlamenti színt ellenére az utóbbi időben

erős hangulat érezhető Briand köztársasági elnökjelöltsége érdekében.

Doumergue elnök szeptennátusa a jövő évben tudvalevően lejár és az elnök kijelentette, hogy semmiesetre sem vállalja mandátumának megújítását. Érdekes, hogy Briand jelöltségének legerősebb protészálói jobboldali ellenfelei, akik

ezzel a föllebuktatással akarnák meghiúsítani Briand hatalmas pacifista művét.

Ma föloszlik héthónapi fönnállás után a doboz-kartell, amely egy évre alakult

(A Reggel tudósítójától.) A kartellek sorát múlt év őszén újabb alakulás egészítette ki: öt dobozgyáros cég — Dávid Károly és fia, Friss és Doktor, Sandicz Jenő és Armin, Salzer J. és Zimmermann Lajos — előkészítibizottságot alakított a dobozgyáros kartelljének létesítésére. Cím az alakulásra a külföldi verseny ellen való védekezés volt. A bizottság szerződést kötött az osztrák lemezgyáros központi eladási irodájával és az Első Magyar Kartonlemezgyárral. A szerződés szerint

lemez csak az kaphat, aki tagja lesz a kartellnek.

Ilyen módon a többi dobozgyáros is beléptek a kartellbe. Az ügyek vitelevel a „Confidentia“ bizalmi részvényirtésapóságot bízták meg. A tagok toborzása során a „Confidentia“ igazgatója, Gottlieb Pál azt az ígéretet tette, hogy a szállított árukról szóló számla benyújtásakor a kartell tagjainak folyósítani fogja a számból összegyűlt tőken szálalékát. Huszonnyolc dobozgyáros lepett be ezek után a kartellbe. Az ígért számlalételeket azonban nem folyósították, de az adminisztráció rendkívül költséges volt. A „Confidentia“ kikötött költségek fejében a forgalom 3%-át, további 2%-ot pedig a rendelkezési alapra hagytak. Ebből födötték a központi iroda költségeit, díjazták az ügynőket és alkalmazottakat, míg külön 1%-ot a közös veszteségi alapra fordították.

A költségek rendkívül megnövekedtek, de a tervbevetett áremelések nem sikerültek teljesen.

A kartell 1930 január 20-tól 1931 január 20-ig terjedő egy évre kötötték, de a hetedik hónapban már olyan tarthatatlanná vált a helyzet és az elégedetlenség olyan nagy a kartell tagjai között, hogy nem lehet bevárni az egyévi határidő leteltéig: csaknem egyértelműen követelik a kartell azonnal való föloszlását. A „Confidentia“ Nádor-utcai helyiségében gyűlést össze hívtón a doboz-kartell tagjai, hogy a föloszlás kérdésében határozzanak. A gyűlés befolyása viharosnak ígérkezik. A likvidáció nagy költséggel jár, amit a tagok összességének kell viselnie, holott a kartell előnyeit csak néhány cég élvezte.

V. J.

GE-VI harisnya

Agfa-Travis

Drágább van, de jobbnia

Bethlen külföldön tárgyal és nem vesz részt a kormánypart mai balatonföldvári értekezletén

A miniszterelnök öt nap előtt váratlanul utazott el, hogy a külföldi kölcsönt előkészítse és csak jövő vasárnap érkezik haza

A balatoni értekezlet prognózisa: zivatarrhajlam, későbbi fölmelegedéssel...

(A Reggel tudósítójától.) A Balatonföldre induló miniszterek és kormánypart képviselők számára három külön Pullmann-különkocsit csatoltak a ma reggel 7 órakor induló triestri gyorsvonathoz s a képviselők, akik azért utaznak el a balatoni tanácskozásra, hogy a miniszterelnök véleményét hallják a legfontosabb és legidősebb külpolitikai és gazdasági problémákról, A Reggel-ből értesülnek majd:

gróf Bethlen István nem vesz részt a földvári értekezleten.

A kormány tagjai már napok óta tudják, hogy Bethlen nélkül fog lefolyni a pártértekezlet, a titkot azonban hét lakat alatt őrizték. Félt volt ugyanis, hogy ha nyilvánosságra kerül a miniszterelnök távolmaradása, sokan meggondolják a képviselők közül, elmenjenek-e Balatonföldre. A Reggel vasárnap megállapította, hogy Bethlen István azért nem vesz részt a földvári konferencián, mert

öt nappal ezelőtt, az elmúlt hét keddjén váratlanul külföldre utazott, ahonnan csak a hét végén, szombaton vagy vasárnap tér vissza.

A miniszterelnök külföldi útja nem magánjellegű, pénzügyi és gazdasági természetű hivatalos ügyben kellett inkei pihenését megzaklatnia, minden légi szerint azért is, hogy a júneandó külföldi kölcsön ügyében közvetlenül tárgyaljon a külföldi pénzemberekkel. Beavatottak tudomása szerint a tanácskozások során

a miniszterelnök Bud János kereskedelmi miniszterrel is találkozik,

mert Bud, aki ezidő szerint Svájcban üdül, két nap óta hivatalos ügyben Genfben tartózkodik. Gróf Bethlen jövő vasárnapra minden körülmények között visszatér Magyarországra, még abban az esetben is, ha tanácskozási addig nem fejezhető be, mert

jövő hétfőn, augusztus 18-án Budapest érkező Sincero pápai követ tiszteletére.

A miniszterelnök 19-én részt vesz a dunai oltári szentséges hajófelvonuláson, 20-án, Szent István-napján pedig, a kormány tagjainak élén, a Szent Jób-körménethen. Pesthy Pál, a kormánypart elnöke, a földvári értekezleten be fogja jelenteni, hogy a miniszterelnök külföldi útjáról a pártértekezlet összehívásakor a pártvezetőségnek még nem volt tudomása, három nappal ezelőtt értesültek róla, ekkor viszont már nem volt elég idő az értekezlet elhalasztására. Balatonföldre már pénteken sok kormánypart képviselő megérkezett, hogy a hétfői pártértekezletet weekenddel kapcsolja össze. Az értekezleten Vass helyettes miniszterelnök bejelenti, hogy úgy is, mint a kormány tagjai rendelkezésére állnak a képviselőknek, terjeszték elő kívánásigaikat, panaszait, a kormány tagjai egyetlen kérdést sem hagynak válasz nélkül. Bejelenti egyúttal azt is, hogy a miniszterelnök kívánságára

még e hónapban újabb értekezletre ül össze a kormánypart, valószínűleg augusztus 31-én Lillafüreden, esetleg Budapesten.

A miniszterelnök ezt az alkalmat kívánja felhasználni arra, hogy részletes nyilatkozatot tegyen az összes külpolitikai és gazdasági problémákról és beszámoljon mostani külföldi útjáról. Egyébként Bethlen távollététől eltekintve, a mai balatonföldvári értekezlet elég mozgalmassá igérkezik: Bud kivételével

a kormány tagjai teljes számmal megjelennek.

Vass miniszterelnökhelyettes már vasárnap elutazott Budapestre, egyelőre Béltelepre, ahol hétfőn reggel Ripka főpolgármester vendége. A Hovizen nyaraló Mayer János vasárnap a balatoni kikötőket ellenőrző szemleutját tar-

totta meg, este pedig kikötött Balatonföldre. Klebelsberg kultuszminiszter szintén ott töltötte már az éjszakát, vasárnap délután a tihanyi Károly király emlékünnepe után áthajózott a Balatonon. Gömbös Gyula Fúreden tölti szabadságát és hétfőn reggel maga vezeti vitorlákat Földvára. Scitovszky belügyminiszter, aki az augusztust Gombán tölti és még nem foglalja el hivatalát, reggel 6 órakor

Kollarits Béla főorvos megérezte a koppenhágai kongresszuson, hogy öccse, Kollarits József miniszteri osztálytanácsos életveszélyesen megbetegedett,

hazorült s itthon, utolsó pillanatban, saját vére átömlesztésével megmentette az életnek

(A Reggel tudósítójától.) Egy előkelő pesti családban vasárnap megható eset történt, amelyben csodálatos szerep jutott a távolb-érzésnek. Kollarits József miniszteri osztálytanácsos, a pesti társaság ismert tagja, néhány nappal ezelőtt megbetegedett. A tanácsosnak belső vérzése támadt és a folyton megújuló, egyre erősbödő vérzési rohamok következtében a beteg állapotát egyre rosszabbodott, arca sápadt, mozdulatai elerőtlenedtek, látszott rajta, hogy ha még egy-két vérzés következik be,

állapota katasztrófálisra fordulhat.

A beteg háziorvosa az orvostudomány minden eszköze kipurította, a család azonban arra gondolt: milyen kár, hogy a beteg bátyja, dr. Kollarits Béla főorvos, fivérének betegségét megelőző napon elutazott Budapestre. Dr. Kollarits Béla nemrég neveztek ki a Szent János-kórház börgyógyászati osztályának főorvosává és a kinevezés után Ripka főpolgármester az új főorvost küldte ki a főváros képviselőiben a koppenhágai nemzetközi orvoskongresszusra. Dr. Kollarits örömmel fogadta ezt a megbízást, mert 5 éve, amióta elkezdte klinikai orvosi prakszist, sohasem mozdult el Budapestre. A főorvos annyira örült ennek az utazásnak, hogy családja nem is tudta rászánni magát, hogy értesítse fivéré betegségéről. Koppenhágán tartózkodásának negyedik napján azonban Kollarits főorvos rossz sejtelmek kezdtek gyötörni. Hazulról nem érkeztek hírek és a főorvosnak, minden magyarázható ok nélkül, az a leküzdhetetlen érzés támadt, hogy itthon szükség van rá. A kongresszus még két napig tartott, a résztvevők hétfőn indultak haza felé. A magyar főorvosnak azonban nem volt maradása rossz sejtelmek egyre erősbödtek, visszaadta a kongresszus tagjainak járó vasuti jegyet és

Dr. Kollarits József

magát a főorvost, akinek vére ugyanis ugyanolyan összetételű, mint fivéré.

A következő perében a főorvos lefeküdt a szomszéd ágyba, Kubányi professzor pedig hozzálátott a transfúzióhoz. Félliter vért adott Kollarits főorvos fivérének, akit a hirtelen jött segítség megmentett az életnek.

egy nappal később már későn jött volna a segítség.

Kollarits József vasárnap délután egészen jól érezte magát és amikor A Reggel munkatársának elmondta betegsége és esodálatos gyógyulása történetét, sápadt arcába már láthatóan visszatért az élet színe.

indul Földvára — vagy autón, vagy vasúton. Walko külügyminiszter szintén reggel startolt autón Csepregről, Zsitvay igazságügyminiszter Visegrádról, Wekerle pénzügyminiszter Dánosról.

Balatonföldváron az egész társaság báró Botlik István felsőházi tag vendége.

Több mint 100 képviselő megjelenésére számít a népszerű házigazda. Az értekezlet délelőtt 11 órakor kezdődik a Yacht-klubban. Prognózis: Zivatarrhajlam, későbbi fölmelegedéssel. Nagyobb esete-pató aligha lesz. Szóváteszik a kartellek árdragítását (két fősólaló), a bolétanaszokat (négy fősólaló), a köztisztviselők szolgálati idejének fölmeletét, a sinajai konferenciával kapcsolatosan előlított helyzetet és talán — a szállítási visszaéléseket... Vass nagyoban beszédben válaszol, de előreláthatóan valamennyi miniszter fősólal. Hétfőn reggeltől estig: Dreher Imre államtitkár lesz a helyettes miniszterelnök Budapesten.

Lukácsovich Lajos

Koppenhágától Budapestig repülőjegyet váltott magának.

Vasárnap reggel érkezett meg Pestre Kollarits főorvos anélkül, hogy időelőtti hazaérkezéséről bárkit értesített volna. A repülőtérről hazatelefonált és amikor meghallotta, hogy fivére betegnek fekszik, azonnal hozzásietett. Otthon megdöbentő kép fogadta. Kollarits tanácsost előző este újabb vérzési roham fogta el és a roham ezuttal olyan súlyos volt, hogy a beteg piros vérszejtjeinek száma csaknem egyharmadára csökkent. Csak azonnali vérátömlesztés segíthetett, ennek azonban súlyos akadályja volt: nem találtak senkit, akinek véroroztetétele olyan lett volna, mint az osztálytanácsosé és akit ennek folytán nyugodtan fölhasználhattak volna a műtetre. Kollarits főorvos nyomban beteg fivéréhez kérette Kubányi Endre professzort és hárman, a háziorvossal, sürgős konziliumot tartottak. A konzilium eredményel járt: megtalálták talán az egyetlen embert, aki vére, adhatja a betegnek,

Dr. Kollarits Béla

Lepedőn ereszkedett le ablakából és az üvegtetőre zuhant egy öregur, akit bezártak szobájába, hogy ne mehessen a lóversenyre

(A Reggel tudósítójától.) A Király-utca 14. számú házban vasárnap hajnalban észrevették, hogy

három bordája eltört és több helyen súlyos zuzódásokat szenvedett.

Amikor az első segély után Salgó magához tért, különös történetet mondott el arról, hogy miképpen került összezuozott testtel az üvegtetőre. Előadása szerint nemrégiben súlyos operáción esett át s miután felesége betegnek fekszik egy kórházban, három gyermekével lakott a Király-utcai lakásban. Nagyon bän-

ekkorára már kiérkeztek a mentők is. A mentők megállapították, hogy Salgó

három bordája eltört és több helyen súlyos zuzódásokat szenvedett.

Amikor az első segély után Salgó magához tért, különös történetet mondott el arról, hogy miképpen került összezuozott testtel az üvegtetőre. Előadása szerint nemrégiben súlyos operáción esett át s miután felesége betegnek fekszik egy kórházban, három gyermekével lakott a Király-utcai lakásban. Nagyon bän-

HANGOS KAMARA
NAGY RENOVÁLÁS MIATT ZÁRVA
Ünnepélyes szezonmegnyitó
augusztus 14-én,
csütörtökön

totta, hogy betegeskedése miatt az utóbbi időben nem volt megfelelő jövedelme s ezért

elhatározta, hogy a löversenyen játszani fog, így szerez majd pénzt.

Gyermekének szombatán mulatott is egy 150 pengős takarékkönyvet és kijelentette, hogy a löversenyen rövid idő alatt meg fog gazdagodni. Salgó gyermekei azonban, ugy látszik, féltették apjukat, hogy a löverseny-szenvedély rabjává lesz és ezért — amint Salgó kihallgatásakor elmondotta — szombaton bezárták szobájába, hogy ne mehessen a

lóversenyre.

Egész éjszaka nem aludt, azon töprengött, miképen juthatna ki mégis szobájából, hogy jelen lehessen a vasárnapi versenyeken. Hajnal felé az az ötlete támadt, hogy az emeleti lakás ablakából lepedőn leereszkedik az ablak alatt levő üvegletőre s onnan majd lejut az udvarra. A terv végrehajtását meg is kísérte,

az összecsavart lepedő azonban rövid volt és miután visszakuszni nem tudott, lezuhant az üvegletőre.

A súlyosan sérült Salgó Gábor-t a mentők be szállították a Rókus-kórházba.

A Dunagőzhajózási Társaság pécsvidéki bányáiból ötszáz munkást bocsátanak el és a tisztviselők létszámát husz százalékkal csökkentik

Pécs, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Nyugtalanúságot keltő hír terjedt el Pécsről vasárnap. Arról van szó, hogy

a Dunagőzhajózási Társaság pécsvidéki bányai igazgatósága a bányamunkások közül ötszázat elbocsát és ugyanakkor a tisztviselői kar létszámát husz százalékkal csökkentik.

Ebben az ügyben szombatig folytak a tárgyalások a DGT bécsi igazgatóságánál és a szombati nap folyamán határozták el, hogy a pécsvidéki bányák üzemét korlátozzák. Az elbocsátások rövidesen megtörténnek és már személy szerint kijelölték azokat a munkásokat és tisztviselőket, akik B-listára kerülnek. Ezt az elhatározást a megnövekedett pénzügyi és gazdasági viszonyokkal indokolták. A Reggel pécsi tudósítójának kérdésére a bányai igazgatóság vasárnap kijelentette, hogy a pécsvidéki bá-

nyákban a munkások már amenny is csak heti három napot dolgoznak, de ennek ellenére a termelés állt elő.

Mohácson több mint tízezer vagon szén hever eladatlanul

és a vállalat nem látja célját annak, hogy a szén ilyen arányban tovább termelje. A DGT-nél ez a helyzet már azóta tart, amióta a Jugoszlávia számára való jóváértékelés megszűnt. Ennek mintegy két éve és azóta csökkent a lehetőség a szén elhelyezésére. Mostanáig mindent elkövettek, hogy a legrövidebb elhatárolás és reméltek a viszonyok jobbrafordulását, de most már az elbocsátásokkal nem várhattak tovább. Ez a hír a legközelebbi napokban hivatalos formában is napvilágot fog látni és annál nagyobb meglepetést kelt, mert

Pécs a munkanélküliség tekintetében amenny is vezet a vidéki városok sorában.

A magyar élelmiszerexportőrök vasárnapi kecskeméti nagygyűlése a banán-behozatal és a fővárosi községi élelmiszerüzemek ellen

Bessenyei Zénót választották meg elnöküknek

Kecskemét, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) A magyar gyümölcs-, baromfi- és tojásexportőrök vasárnap délután Kecskeméten nagygyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a kormány gazdaságpolitikája ellen. A nagygyűlésen az ország minden vidékéről egygyűltek az exportőrök, Kecskeméthy Mihály alelnök megnyitóbeszédében örömeinek adott kifejezést, hogy Kecskeméten, a magyar élelmiszerexport őshazájában üdvözölheti az egygyűlőket. Benedek Sándor ker. tanácsos, ügyvezető-igazgató kifogásolta beszédében, hogy

a kormány nem hárítja el az exportlehetőségek külső akadályait, ellenben külföldi érdekeltségűeknek jelentékeny vámkedvezményeket biztosít.

Megenlítenő, hogy a Banánbehozatali Rézvénytársaság, amely évente 71 vagon banánt hoz be, körülbelül

700,000 pengő vámkedvezményt élvez,

aminek ellenében az ország gyümölcstermelésének 8%-át ki kell vinnie. Ez egyenesen káros kivétel, mert a magyar gyümölcsexportőrök eddig minden árut ki tudták vinni, most azonban a Banánkivétel, miután nagy kedvezményt élvez,

lenyomja külföldön a magyar gyümölcs árát

Bittner János mulatozás után megpofozta a Jardin de Paris főpincéret

(A Reggel tudósítójától.) Bittner János felsőházi tagnak, a hentesiparrestitűelt elnökének kellemetlen kalandja volt a Jardin de Paris városligeti helyiségében. Hajnal felé, amikor kiürített pezsgősüvegek álltak az asztala alatt, azzal vádolta meg a főpincéret, hogy olyan üve-

gék és konkurenciát csinál az exportőröknek. Beszéde során keményen támadta az exportintézet tevékenységét is, amelyet egy szegény ország vaskalapos luxusjátékának nevezett. Az intézet nagy adminisztrációval eddig semmi eredményt sem ért el. Kéri a kormányt, hallgassa meg a kereskedelmi érdekeltségeket és

ne bizza az export irányítását nem szakmai belső miniszteriális urakra.

Ezután a fővárosi élelmiszerüzemi ellen szóló fül és kérdi, hogy melyik külföldi metropolisz foglalkozik még csirke- és vadexporttal és piaci arúsítással. Kéri a monopóliumtörvény megszüntetését. Végül indítványára a nagygyűlés

Bessenyei Zénó országgyűlési képviselőt az egyesület elnökévé választotta.

Ezután dr. Varamai Aurél hibáztatta, hogy a földművelésügyi minisztérium a termelés irányítása helyett tulzolt mértékben foglalkozik az értékesítés mesterséges megszervezésével. Nádor Jenő sürgette ezután, hogy a gazdasági felügyelőket a tipusmérésre való nevelés szolgálatába is állítsák be. Végül Bogrúcsics Géza is élesen támadta a kormányt a Banánbehozatali Rézvénytársaságnak nyújtott kedvezmény miatt.

geket is esempesztett oda, amelyeknek tartalmát nem ő és társasága fogyasztott el. A főpincéret eméyleen tiltakozott, szó szót követett, majd

Bittner János fölugrott és megpofozta a főpincéret.

Kévéssel utóbb hasonló esemény történt ugyan- esak a Jardinban, Schiedler, a híres facán-

Láb-, kéz- és hónaljizzadás

csak helyes testápolással szüntethető meg! E célra több mint 20 éve használják az egész országban a legnagyobb sikerrel a

MOLNÁR-FÉLE SUDORAN-t,

amellyel nem felületen külső hatást érünk el, hanem a bajt alapjában gyógyítja, új bőrt képez. A testőrt puhává, rugalmasabbá teszi, bőrkeményedés képződését megakadályozza, ezért használják általában a sokat gyakorlatlós sportolók télen is. Kapható patikákban és drogeriákban. Ha ott beszerezni nem tudja, azonnal postán küldd árá 1.50 Molnár J. vegyszertár laboratóriuma, Vasbuzsok 3. A „Sudoran” nem por, sem folyadék. Védjegye: „Piros mezőben leber galamb”

vadász, Budapest éjszakai életének ismert és népszerű alakja mulatott a Jardinben. Reggel öt órakor Schiedler esárdást rendelt a jazz-band-nél, de a mulat hely vezetői nem engedték meg, hogy ebben a reggeli órában muzsikáljanak.

Szóváltás, majd ismét verekedés támadt az ügyből.

A Jardin de Paris elmúlt hetének viharos krónikáját Madarász József miskolci földbirtokos zárja be, akinek szombatról vasnapra virradó éjszaka volt a közismert mulatóhely pincéreivel olyan súlyos nézeteltérése, amely nem maradt mögötte a másik két esetnek.

„A magyar követség szegény ország képviselője és engem a legszigorubb takarékoság vezérel!”

— mondja Nelky követ, aki diszmagyar helyett polgári ruhában adta át megbízólevelét Argentína elnökének

Buenos-Aires, július 23.

(A Reggel tudósítójától.) Piros-féher-zöld-cimerez magyar lobogóval első arbocon futott be Montevideóba a „Guilio Cesare” olasz gőzös, amely Nelky Jenő, Magyarország első követét hozta Délamerikába. A magyar lobogó mellett ott lengett az arbocon az olasz és a holland zászló is, mert

Nelkyvel együtt utazott Durini di Monza gróf, Olaszország új chilei nagykövete, aki évekig volt követ Pesten

és Van Vershuur holland miniszter. A három diplomatát Irrigoyen köztársasági elnök nevében a kabinétiroda szertartásmestere, Legnizamón meghatalmazott miniszter üdvözölte. Nelky három délamerikai államban, Argentínában, Chilében és Uruguayban képviseli Magyarországot és

a három ország sajtója valósággal megostromolta Magyarországot első követét.

ahí első napját jörést az újságírók fogadására és informálására fordította. Nelky nyilatkozatait és fényképét a legnagyobb délamerikai lapok vezető helyen közölték és különösen figyelmet érdemel az a beszélgetés, amelyet a magyar követ a „Délamerikai Magyarok” szerkesztőjével folytatott.

— Miért olyan keserű a „Magyarok” vezetőikkel — kérdezte a követ.

— Mert

a magyar kolónia keserűséggel van tele!

— válaszolta az újságíró. — Azt akarjuk, hogy miniszter ur, az első perctől kezdve olyanak ismerje meg a kolónia hangulatát, amilyen keserűnek, de reménykedőnek...

Nelky türelme kérte a délamerikai magyarokat és kijelentette, hogy főfeladata: a magyarság elhelyezkedésének s boldogulásának elősegítése.

— A magyar követség — folytatta —

egy szegény ország képviselője

és igen szerény keretek között fog működni. Egy kisebb házat fogunk kibérelni a követség irodái és az én lakásom részére. A személyzet csak Schlesinger Walter konzulból és Vampeties Ólén iródatisztlóból fog állni. Ebben is a legszigorubb takarékoság vezérel.

— Miniszter ur az elnöknek magyar diszruhában fog megjelenni? — kérdezte a szerkesztő.

— A magyar diplomácia hivatalos viselete a diszmagyar — válaszolta Nelky követ —, de én úgy értesültem, hogy újabban az argentinai címűk egyszerűsítette a fogadtatások külsőségét. Ezért én is alkalmazkodni fogok az új rendhez és az itteni szokásoknak megfelelően fogok bemutatkozni.

A nyilatkozathoz a „Magyarság” azt a kívánságot fűzi, hogy ha Nelky miniszter Irrigoyen elnök kívánságára szerényben hagyja a diszmagyart és polgári öltözködések jelenik meg a köztársaság első tisztviselője előtt, ugy

akassza a szögre — a magyar kolónia kívánságára! — a diplomácia és bürokrácia összes formáságait.

Modern négyszobás hallos,

teljes komfortos lakás nagy terrasszal, kertes házban, olcsó bérről azonnal elfoglalható. Egyenlőtül körül 6 x 18 méter világos, száraz, fűtés nélküli helyiség rakárnak, műhelynek, garázsának egészben vagy részben kiadó.

VII. Francia-ut 41. sz. (Házilüvelytel)

Masszirozásra

DIANA sóborszesz

Vasárnap este Budapestre érkezett Szapáry László gróf, akit Bécsben följelentettek hamis csőd miatt Nagy vagyona van, de nem tud hozzájutni egy fillérhez sem

(A Reggel tudósítójától.) Gróf Szapáry László volt főmei kormányzó és londoni magyar követ, aki ellen bűnvádi eljárást indított a bécsi rendőrség hamis csőd miatt.

bécsi ügyvédje társaságában szombat délután Nagykánizsára érkezett.

Nagykánizsáról telefonon érdeklődött, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök Inken tartózkodik-e, mert föl akarja keresni. Mikor megtudta, hogy a miniszterelnök nincsen Inken, vasárnap este Budapestre utazott. Szapáry ellen, akinek körülbelül egy és félmillió pengő adóssága van, bécsi hitelezői esdőt kértek, mire ő és neje vagyontalansági esküt tettek. Ez a vagyontalansági eskü volt a bűnvádi följelentés oka. A bécsi hitelezők, akiknek 400.000 pengővel tartozik a gróf és felesége, följelentésükben előadták, hogy Szapárynak az optánspörben nagy követelése vannak, ezenfelül igen előnyösen adta el muraszombati birtokát egy ottani bizalmasának, Benkó József nagyparosnak. Muraszombaton 200.000 pengő értékű ingó-sága is van a grófnak.

Linzben pedig feleségének hatalmas birtoka.

Igaz, hogy ennek a birtoknak a haszonélvezett joza ma még a grófné édesanyjád, de éppen ezért — hogy nővérét kárpótolja — a grófné testvére, Thurn-Taxis hercegné övi százhatszáz frank évrjárdékot folyósított neki. Valóságos szatira az, hogy a gróf pár jelentésként vagyonnának egyetlen részéhez sem tud hozzájutni, még ehhez az évrjárdékhoz sem; az évrjárdékot egy cseh hitelező számára enged-

ményezték és egy fillért sem kapnak belőle. A helyzet tehát az, hogy a Szapáry-pár igen vagyonos, de egy fillérje nincsen! A bécsi hitelezők ügyvédje, Hans Guttman dr., aki főképen egy ékszerész, a Slucki-egyet képviseli, még a hamis csőd ügyében tett följelentés előtt

hitelezési esalás miatt is följelentést tett Szapáryék ellen.

Guttman dr. néhány nappal ezelőtt Budapestre érkezett, ahol azt igyekezett kikutatni: nincsen-e ingó vagyona Szapáry Lászlónak a fővárosban? Az Ernst-muzeumban a bécsi ügyvéd nagyrétű régi butorokat, fegyvereket és képeket talált, amelyek Szapáry tulajdonából valók. Azonnal végrehajtást kért az értékes ingóságokra, de kérelmét nem lehetett teljesíteni, mert ismét kitént, hogy a Szapáry-házaspár vagyonos vagyontalanságának egyik esetével áll szemben: a nagyrétű tárgyak kézirőltek vannak az Ernst-muzeumban, mert a muzeumnak jelentős követelése van a Szapáry Lászlón és neje. Pörben is állnak egymással, a grófi pár és a muzeum, amelynek ügyvédje, Vajda Pester dr., kérvél a bécsi följelentés után. Budapestre is följelentette Szapáry László gróftól és nejét hamis csőd miatt. Szapáry Lászlótól néhány nappal ezelőtt történt bécsi kihallgatása alkalmával elvették az utlevelét és nem lehet tudni, milyen módon kapta azt ismét vissza, hogy elhagyassa Ausztriát. Az kétségtelen, hogy Budapestre hitelezéivel való egyezkedés céljából utazott a gróf, akinek a legkülönbözőbb helyeken van komoly vagyona, de nem képes azzal a legkisebb összeg erejéig sem rendelkezni.

Spiegel Náciit, az Erdélyi Borozó tulajdonosát, a békebeli Pest egyik legismertebb és legnépszerűbb alakját, aki a fél várossal tegeződött, alig százan kísérték ki vasárnap utolsó útjára

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt temették el a rákoskeresztúri temetőben Spiegel Ignácot, az Erdélyi Borozó volt tulajdonosát, akit ugyan mindenki csak Náciának nevezett, de akiről valószínűleg kevesen tudják, hogy tulajdonképpen már nem is volt Spiegel, mert hosszú évekket ezelőtt Károlyra magyarosította a nevet. Pénteken halt meg Spiegel Náci, (aki tehát se nem Károly, se nem Ignác) s halála öszinte részvétet keltett a békebeli Pest még élő s viruló nevezettségűi között, akik egy pillanatra megdöbbenve eszeltek rá, hogy Spiegel Náciaval megint meghalt egy darab régi élet, egy darab régi Pest, a

gyűlési képviselők, huszártisztek, hírlapírók, földművelők és bankigazgatók,

a születési és pénzarisztokrácia valóban egyaránt kitűnően érte magát az éjszakában lángoló világító Erdélyi Borozóban, amely konyhája főleg leveleskülönlegessége révén európai hírt volt. Az Erdélyi Borozó konyháját Spiegel Náci nővere „Róza néni” vezette, akinek szakácsművészetét az egész város elismerte s akivel egy-egy étel elkészítésének módozatait megbeszélte, az ismertebb gurnet-kébevonultak az Erdélyi Borozó konyhájába. Ennek a konyhának legizetesebb falatjait azonban Spiegel Náci, legkedvesebb mosolyával együtt és pincéje legjobb borával,

a saját számára tartogatta,

nevezvén „Sajtónak” az egyéni dialektikájával írókat, újságírókat, színészeket és a nyomdászokat is. Ott ülhetett a Borozóban akár a miniszterelnök, vagy a hadtestparancsnok is a maga legmagasabb személyében, ha egy fáradt újságíró betette a lábát a Borozó éjjel-nappal nyitvatartott ajtaján. Náci otthagytott csapot, papot s személyesen rohant, hogy a kedvenceit minden jóval ellássa — s potom áron, mert a „Sajtónak” a Borozó áraitól 50% engedményt adott. Náci legjobban Molnár Ferencet, Krúdy Gyulát, Heltait, néhai Sebastyán Arnoldot, Lázár Miklóst, Nadas Sándort, Kemény Simont, Kovács Arnoldot, Sairmay Istvánt és Marton Miksát szerette, akik közül ha valaki megjelent akármilyen későn is a Borozóban s Náci esetleg már aludt volna,

főlkelt, megmosdott és föltűzött, hogy lejöhessen hozzájuk a Borozó föltött levő lakásából és személyesen üdvözölhesse őket. Spiegel Náci türes volt még arról is, legjobban értette és beszélt a pesti eszébsényelést, az úgynevezett „hadona dumát”. Minden „jassz” kifejezést ismert és egy-egy detektívet vagy a pesti eszébsényelvet jól beszélő újságíróval árákig el tudott úgy beszélgetni, hogy a körülötte ülők egy óra hukkolt sem érezték a beszélgetésből. Náciának a sajtón kívül volt még egy szenvedélye,

a lövésény.

A lövésény kedvéért elment volna Náci akár a világ végére is: Alagon, Tátralomnicon vagy

Dr. KAJDACSY szakorvos, rendell: 10-4 és 7-8-ig
VII, József-körút 2. szám férf- és női betegeknek

Bécsben éppen olyan otthon volt, mint a pesti turfon, a viláért el nem maradt volna egyetlen versenynapról sem, minden futamban érdekelve volt és

Ielhetőleg minden induló lovat megjátszott, csak hogy a nyertesek között legyen.

és „okos”-nak tartásák. Külön listát állított föl a fejében a pesti „okosok”-ról, akiket röviden szabadúszóknak nevezett. A legnagyobb elismerése volt, ha valakit szabadúszónak nyilvánított. Rajongott Molnár Ferencet, akit olyan szabadúszónak tartott, „aki félkarral uszga át az Adriát”. Viszont, ha nem volt valami tulságos nagy véleménnyel valakiről, akkor azt mondotta róla, hogy „egy labor vízbe sem merné belcengedni, mert attól fél, hogy befullad az illelő s amilyen vicces, még azt találja hinni, hogy pechje volt”...

Hatvanöt éves volt, néhány év előtt tartotta meg 25 éves vendéglősi jubileumát. Temetésén a Vendéglősök és Szállások Egyesületét senki se mékviszálta, csak egy fekete zászló és egy koszorú. Néhány régi vendég, sok rokon, közöttük felesége és Róza nővere, két-három riporter és nyomdász, dr. Illek Aladár főkapitányhelyettes, Keleti Hermann, a Casino de Paris régi tulajdonosa, Geiger Zsuzsá balettmester és még egyptáran voltak ott a régi szép világból Spiegel Náci temetésén. Fischer Gyula főrabbi vezette a gyászszertartást. „Az ember legszebb erénye a jó szív — mondotta gyászbeszédében — és Spiegel Ignác jószívú ember volt; mindenkézz jó volt, vidám és derűs lélek. Szegény gyermekként kezdte pályáját és élete további útján

sohasem feledkezett meg a szegényekről.

A sírnál az Erdélyi Borozó alkalmazottai nevében Vízváry Béla és Horváth János bucsuztatták néhány meghatott szóval gazdájukat.

„Vissza nem térhetünk a fajvédőpárt régi programjához“

— mondotta Zsilinszky Endre vasárnap a Magyar Szabadságpárt Kecskeméti zászlóbontásán

Kecskemét, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Magyar Szabadságpárt vasárnap délelőtt tartotta duna-tiszaközi zászlóbontó népgyűlését a Kert-mezői udvarán. A két és félórás népgyűlés beszédei 1000—1500 főnyi közönség hallgatta végig. Budapestről megérkeztek a gyűlésre: vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre, Budaváry László, Szabó Gyula, vitéz Perley Lajos, vitéz Gálcsy Zsigmond, Báthory Miklós, Temesváry László, Mátéfy Géza, Illek Ferenc. A szervezésben résztvett Francia-Kiss Mihály, Radó Árpád, Csengrádtról jelen volt Pirosta János és Pirosta György. A népgyűlést Máté József ügyvéd nyitotta meg. Azután vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre, a gyűlés főszónoka beszélt.

— A fajvédőpolitika elsorvad — mondotta — két esztendő óta szinte hangja sínes. Az elsorvadás a nép elnyomorodásával párhuzamosan haladt és oka az erőszakos választások rendszere volt.

Vissza nem térhetünk sem Nagyatádi programjához, sem a fajvédőprogramhoz.

Az igazi magyar jövődöt csak az összes magyar dolgozók széles tömegére lehet fölépíteni. Ki kell irtani a panamát, a korrupciót, a mammut-fizetéseket.

Zsilinszky után Temesváry László, majd Kovács Dezső félegyházi postafőtiszt mondott beszédet.

Béke készül a nagy francia sztrájkban

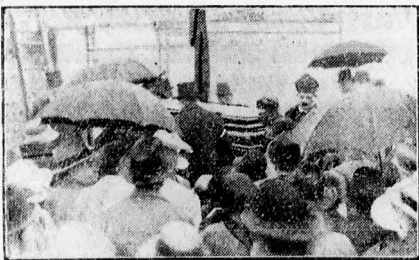
Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) A „Petit Parisien” liliei jelentése szerint azok a megbeszélések, amelyeket a prefektus a munkások és a munkások megbízottjaival tegnap külön-külön folytatott, kedvező eredménnyel bíztak. Ugy látszik, mindkét fél részéről megvan a készség a békes meg egyezésre, ami lehetővé teszi, hogy a sztrájkmozgalmat hamarosan elsimítsák.

Gyermekköcsik,

vas- és rézbutorok, paplanok, matracok a legfőkétebbek kivételben és legolcsóbban

HOCHMANN LAJOS cégnél
VII, Erzsébet-körút 4. (Emke mellett)

A Spiegel-temetés gyászoló közönsége

regi híres pesti éjszakának egy színe, vidámsága, jellegzettsége. Az örökös mosolygó, hamiskásan pislogó, kövérkés Spiegel Náci Erdélyi Borozójában zajlottak le a háboru előtt, de egy darabig még a háboru alatt is, a pesti éjszakának legvidámabb, legönfelelőbb órái. Rendszerint éjjeltáiban kezdődött az élet az Erdélyi Borozóban, amikor a színház és orfeumi előadások beveződtek, idetöndültek vasorvázni Pest összes mondain nevezettségűi:

mágusok, divatos színésznők, ország-

Központi Tejcsarnok
PASZTÖRÖZÖTT
PALACKTEJ

Vádiratot adott az ügyészség Uruguay főkonzulja: Molnár Mór dr. ügyvéd ellen, akit kivándorlásra való csábítás büntetével vádol

(A Reggel tudósítójától.) A főkapitányságra hatalmas füljelentés érkezett Uruguay köztársaság budapesti főkonzulja, dr. Molnár Mór ügyvéd ellen. A füljelentés szerint a főkonzul földműveseket és munkásokat csábított kivándorlásra.

A nyomozás során több tanu vallotta, hogy az ügyvéd-főkonzul százhusz—száznegyven pengőért kínálta az utlevelet és a vizumot Uruguayba. Elmondták, hogy a főkonzul csábító szöveggel esettette, milyen kedvező munka és fizetésekkel alkalom kínálkozik Uruguayban. Többeknek fölolvastott Montevideóból érkezett hálálkodó leveleket, kivándorolt magyarok írásait, akik a legnagyobb elragadtatással számoltak be az ottani állapotokról. A főkapitányságon kihallgatták a főkonzult is, aki tiltakozott a vádak ellen.

Mint az uruguayi köztársaság főkonzulja csak olyan esetekben adott ki vizumot, amikor indokolta a kivándorlást és csak olyan személyeknek, akiknél alapos remény volt

arra, hogy munkájukból Uruguayban megélhetnek. Tagadta, hogy bárkinek hálálkodó leveleket olvasott volna föl és erőlesen hangsúlyozta, hogy ő csak konzuli kötelességét teljesítette. A kérdésre, miért kért százhuszszáznegyven pengőért egy vizumért, azt felelte, hogy

ezt az összeget nem a vizumokért kérte, mint főkonzul, hanem az utlevelek megszerzéséért, mint ügyvéd.

Hangoztatta, hogy ő senkit nem csábított, senkinek kedvet nem csinált a kivándorlásra, hanem csak kombinálta az ügyvédi foglalkozást a konzuli tisztségből származó ténykedéssel: **Mint ügyvéd utlevelet szerzett, mint konzul vizumot adott.**

A főkapitányság a vizsgálati iratokat az ügyészségre küldte át. Az ügyészség tovább folytatta a tanukihallgatásokat, majd vádiratot készített Uruguay főkonzulja ellen.

A vádirat kivándorlásra való csábítás büntetével vádolja dr. Molnár Mór.

A büntügy főtárgyalása szeptember végén lesz.

ellenkezik az erkölcsi törvényekkel. Az újságírókat, az utolsó pillanatban kérve kérem, hogy

ünnepségünkbe ne keverjenek bele semmiféle politikát.

Mi nem akarunk politizálni: a világ éppen azért érdeklődik irántunk, mert kizártak a politikától. Sokkal jobban imponálunk a külföldiek és sokkal többet használunk az országunk, ha vendégeink azt fogják tapasztalni, hogy Magyarországon komoly megfontoltság uralkodik.

A hercegprimás után **Bangha Béla** páter arról beszélt, hogy a hit százezreket tud megmozgítani.

— Pedig — folytatja — nálunk úgy hozzák a törvényeket, úgy rendezik be a családi és társadalmi életet, mintha Isten és kereszténység már csak a múlt volna. Az iradalomban, sajtóban, színházban és az élet majd minden területén háttérben szorítottak be minket, de a Szent Imre-jubiläum most ismét átutadatra ébresztett. Amit semmiféle diplomáciával nem tudunk elérni, most az egész katolikus világ keblére öleli Magyarországot.

Nagy szögyen volna, ha a Szent Imre-év faskóval végződne!

Petrovác Gyula a Szent Imre-ünnepségek esernőjét mutatta be a közönségnek. — Amikor a bankok elzárják trezorjaikat — mondotta — amikor a magánipar nem tudja munkásait foglalkoztatni, akkor a fővárosi templom- és iskolaépítésekkel mutatja meg mindenkinek, hogy erkölcsi testületeknek erkölcsi kötelességeik is vannak, hogy a meglévő pénzt a kereskedelem és a munkásság közli kell osztani. Ezért épült ez a esernő is. — A következő ézőnek **Bölc Kornél** dominikánus perjel volt.

— Sok támadásban volt résznök — mondotta — de hiába: van nekünk egy Huszárunk, aki után nyugodtan megyünk a harcba minden okvetlenkedés dacára. A jelszó a támadások után ez: kitartás, kitartás, kitartás!

Utóljára **Huszár Károly** lépett a szónoki emelvényre, percekig tartó taps fogadta.

— Még agilis emberek is kétéltűek a jubileum sikerében — mondotta —, de a kételkedők csúfá vannak téve. Volt ellenséges országok egyházi vezetői jönnek el hozzánk, akiket mostantól kezdve a hit közössége két ösze velünk.

Sokan igyekeztek intrikákat szőni, hazugságokat terjesztani.

de ki meri fölteni, hogy a bíboros kardinális és a jubileum vezetősége, amely csupa felkészült és emberből áll, visszára a világ katolikusainak bizalmával **Lóvacsányi Lászlóval**, **Lovasfőnökkel**, **pépinpályák** két követelnek fölünk, pedig az a baj, hogy **lutsánosan** sok a mulatság és kevés a lelkiélet az országban. En nem akarok kabaort rendezője lenni, de szívesen vagyok a magyar nép szolgája és vezetője az igazság felé vezető úton.

Huszár beszéde után az 5000 főnyi közönség egyszerre fölemelkedik és hangosan imádkozik, majd térdre borul a tömeg és a hercegprimás áldást oszt.

Esőt,

azután szép időt csinált vasárnap egy holland tudós

Berlin, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Montag” amsterdami jelentése szerint vasárnap sikerült az esőszelű **Veraart**-nak nagy érdeklődéssel várt kísérletét sikeresen végrehajtani. Veraart földadata ez volt, hogy

szép időt csináljon.

Veraart két hárommotoros repülőgéppel indult el az időjavítókísérletet végrehajtására. A start Scheweningen mellett folyt le. A két gép 600, illetve 700 kilogramm apró darabokra összetört jéget helyeztek el. Amikor a két repülőgép mintegy 700 méter magasságban egy meglehetősen sűrű, nagy sötét felhő fölé került, Veraart utasítást adott, hogy

az apró jégdarabokat szórják a felhőre.

A két repülőgép ekkor Hága fölött volt s a városra néhány perccel később sűrű eső esett, majd az esőfelhő szétfoszlott és gyönyörű naposításos idő lett.

HAAS FÜLÖP ES FIAI
BUDAPEST V.
VÖRÖSMARTY-TÉR 1

Egy francia követségi attasé,

akit büntetésből nyugdíjaztak, rágalmaktól hemzsegő könyvet írt Magyarországról Párisban

Hogyan lett Raoul Chélarból, a szerény pesti nyelvtanítóból, a kommunizmus után előkelő idegen és kereskedelmi attasé Budapesten

(A Reggel tudósítójától.) **Eckhardt Tibor** vasárnap cikket írt egy francia könyvről, amely „Magyarország felelőssége a világ-háborúban” címen Párisban jelent meg. A könyv szerzője **Raoul Chélar**, aki egyidejűleg a francia követségi kereskedelmi attaséja volt Pestre és Eckhardt Tibor megállapítása szerint a könyv minden sora durva hangú, egyéni haragból s ellenszenvből sugallt támadás a magyar nemzet ellen.

Miért haragszik Chélar ur Magyarországra?

A feleletet a kérdésre megadja az a nem rövid, de diestelen végű karrier, amelyet ez a fehér kecskeszakállas, torzonborzhajú, hanyagult öltözött öreg ur futott meg Pesten, ahol a háború után minden külföldi szerfőltt imponált, főleg pedig, aki — mint Chélar — a becsületrend piros szalagját hordta a gomblyukában. Ez az ur a háború előtt nyelvtanítóból lett Magyarországon és amikor visszatért a kommunizmus után,

üzleti, sőt politikai ambíciói támadtak.

Felcségyével együtt egy dunaparti szállóba költözött, ahol eleinte szerény szobásként lakott és, amint akkoriban nem egy külföldi, ragyogó üzletet déliábjával kápráztatta a dermedtségéből fölaláló magyar kereskedelmet. Hogy nem minden eredmény nélkül mutatja, hogy a szerény kis helyszobából nemsokára drága dunaparti szobába költözött és az előkelő idegenek életét kezdte élni.

Monsieur Chélar kis nyelvtanárból befolyásos francia üzletemberré vedlett át, sőt politikai eszméket is szállított Párisba, olyan „titkokat”, amelyekről a dunaparti helylakókban akkortájt mindenki beszélt és Párisban komolyan vették. **Raoul Chélar** ezekkel a szolgálattal, úgy látszik, jó összeköttetéseket szerzett a francia kereskedelmiügyi minisztériumban és a Quai d'Orsayon, viszont itt Pesten, mint a francia kormány bizalmas és befolyásos embere kezdett szerepelni. Egy na-

pon Párisból kinevezés érkezett számára:

ő lett a francia követség első kereskedelmi attaséja Budapesten.

Chélar ebben a minőségben olyan allűrökkel tündökölt, amelyek valóban szakatlanok a diplomáciai szolgálatban. Sokat beszéltek akkoriban arról, hogy a francia kereskedelmi attasé papusban sétál hivatalában, amelynek ügyvitelét illetékes helyen nem egyszer kifogásolták. Chélar hatáskörébe tartozott a Franciaországból importált árucikkeknek magyar kereskedők között való fölosztása és ő ezt a hatáskörét

anyagi előnyök szerzésére használta föl.

Közben pedig — ami egyáltalán nem tartozott a kereskedelmi attasé földadatai közé — politikai információkat küldözgetett Párisba, amelyek mindig kedvezőtlenek voltak Magyarországra. Mint magánpolitikus, **Raoul Chélar** még azt is megfette, hogy

a gróf Bethlen Istvánt ért durva inzultus után Genfbe utazott és ott melegen gratulált Justh Ivánnak.

Ez okozta Chélar ur pesti szereplésének szomorú és hirtelen végét. A magyar külügyminisztérium azaz a határozott kéréssel fordult a budapesti francia követ-séghez, hogy **intézkedjen kereskedelmi attaséjának azonnali elhelyezéséről és a követség a kértet annál szívesebben teljesítette, mert maga is a kereskedelmi attasé állásával összefeheltemmel tartotta Chélar politikáit és üzleteit.** Chélar urat azonban nem helyezték át, hanem

egyik napról a másikra nyugdíjazták.

Az üzletek végelértek és a francia követ tonácsára Chélar nagyon gyorsan elutazott a magyar fővárosból... Ezt a kétségtelen kellemelenséget most a magyar nemzetlen bosszulla meg egy rágalmaktól hemzsegő könyvvel, amely **Rákóczi Ferenc** condottieriként és **Kossuth Lajos** tehetségtelen országprontó gyamánt állítja a világ elé.

Ötezer ember vett részt a Szent Imre-ünnepségeket előkészítő vasárnapi értekezleten

Serédi hercegprimás arra kérte a sajtót, hogy az ünnepbe ne keverjen semmiféle politikát

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este tartották a Szent Imre-ünnepségek első összejövetelét a millenárius sportpálya mellett épített hatalmas esernőben. Több, mint

ötezer ember

szorongott a esernők két oldalán. Külön a férfiak és külön a nők. Az emelvényen **Huszár Károly** azt magyarázza, hogy a mai ülés még nem tartozik az ünnepségekhez, csak amolyan

előkészítő értekezlet. Két óra után fölhangzik a pápai himnusz, a főkapuban megjelenik kíséretével **Serédi hercegprimás**. A primás áldást osztva vonul végig a közönség sorfala között, majd néhány perc múlva megkezdik beszédét:

— Négyezszázmillió katolikus tekint ránk ezen a jubileumon — mondja. — Vigyázzunk, hogy vendégeink közül senki meg ne botránkozhassék életünk és viselkedésünkön. Tűnjék el az utcáról, a kirakatokból, a színházakból és mozikból minden, ami

Vasárnap a Pasteurben harmincnégy záhonyi ember jelentkezett, akik veszett tehén tejéből ittak

A „betegek” felét oltás nélkül hazaengedték, a többit néhány napig kezelik az intézetben

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a Pasteur-intézetben jelentkeztek azok a záhonyi lakosok, akiket a záhonyi tisztiorvos utalt be az intézetbe. A záhonyiak — amint ismeretes — egy veszett tehén tejéből ittak és vasárnap reggel harmincnégy ember utazott föl Pestre. Pelét tiszteltessel együtt, akiknek a veszett tehén tulajdona volt és aki szintén fogyasztott tejéből. A Pasteur-intézet vizsgálata megállapította, hogy

korántsem történt oly súlyos mérgezés, mint ahogy elcinte híresztelték.

Az intézetbe utalt betegek felét védőoltások nélkül bocsátották el, míg a többiek oltást kaptak és kezelés végett hat napon keresztül fognak az intézetben jelentkezni. A Reggel vasárnap délután érdeklődött a Pasteur-intézet igazgató-főorvosánál a betegek állapota felől.

— Mindössze öt beteg maradt itt — mondotta az igazgató —, de ezek is csak azért, mert nincsenek

hozzátartozóik Budapesten és nines, hol lakniok. A többiek mindössze néhány napig fognak bejárni és azután nyugodtan hazamehetnek. Az óvatosság nem árt és ezért vesszük ily szigorúan a vizsgálatot, bár

a gyakorlat azt mutatja, hogy csupán a nyers tej fogyasztása okozhatott volna súlyosabb mérgezést.

Ezek az emberek, akik intézetben jelentkeztek, vagy tejterméket, amely már szintén bacillusmentes, vagy forralt tejet ittak.

Vasárnap délelben Dréhr Imre népjóléti hivatalában megjelent Szabó Zoltán képviselő és bejelentette, hogy a kerületében lévő Záhonyban azokon kívül, akik ma a Pasteurben jelentkeztek, még mintegy 20 ember áll vesztettség gyanúja alatt és ez a tudat az egész községet páni félelemben tartja. Intézkedés történt, hogy a többi gyanúsakat is felszállítsák Budapestre és meginték Záhonyba, hogy ne féljenek, senkinek sem tesz semmi komoly baja.

Patou tenyerjőslással választotta idei két divatszínét: a zöldet és a drappot, amelyet asztrális alapon szerencséthozónak mond

(A Reggel tudósítójától.) Most zajlott le a párisi nagyszabók nagyhete, nyolc nap alatt több mint harminc élté egy mutatta be kollekcióját. A tengerentúli bevásárlók — franciául: a „buzer”-ek — számára 8-án zárult le a bemutatások sorozata;

az utolsó estét Chanel foglalta le.

Frakkos urak és estélyiruhás hölgyek tömege — utolsó szálig bevett — szemlélte Chanelnél fölvonuló divatrevüt, mert közvetlenül utána a nagy párisi kommissionairek bucsuvacsorát adták a buzerek számára az „Ambassadeurs”-nél és a „Château Madrid”-ban. A párisi világcégek előzetes félcme, hogy a tengerentúli vagy krach miatt kevesen jönnek el Amerikából, alaplatomnak bizonyult. Valamennyi bemutató zsufolet ház előtt zajlott le s a párisi szabók remek új ötletet csináltak. Az amerikai vendők legelső csoportja augusztus 9-én már indult is vissza Amerikába az „Európa” földjén.

*

A nagy hét izgalmas szenzációját Patou hozta, amivel nem mondom azt, hogy neki van a legszebb kollekciója; mert a kialakult vélemény szerint a legszebb kollekció czuolat Chanelé. De Patou csinálta a legszenzációsabb üzlet! sakkhuzást, 6 adminisztrálta magát a leggravaszabb tehetséggel.

Patounak sikerült felforgatnia a már-már kialakult divatot és rádkáltnia a divatdk-tátorokra a saját akaratát.

A dolog a következőképpen folyt le: Patouról még a legmélyebb titkoidzások lejeja, hogy-hogy nem, elterjedt a hír, hogy idei színe, amelyet felfedez, lamsziroz és rákényszerít a divatra, az a kékes-feketes vöröslila, az „aubergine”. Ugyanebből a forrásból terjedt el az a hír is, hogy Paou következetesen egy színtől tartózkodik bemutatandó kollekciójában, a fekete színtől... E kényszerítés alapján igen nagy tartózkodás mutatkozott a párisi piacon a feketével szemben, amelyet sokan elejtettek, viszont majdnem valamennyi világszabó felkészült a slágerszínre, az „aubergine”-re és ma ugyeolván nines párisi kollekció, amelyben ne szerepelne négy számban aubergine-színű toalettek. Nines ilyen kollekció — csak egy! Patoué!

Patou kollekciójában nem fordul elő egyetlen aubergine-színű toalet sem,

ehelyett három színt hangsúlyoz a legnagyobb mérélyel: elsősorban feketét, feketét és feketét, másodsorban zöldet és drappot. Zöld színe sárgás árnyalatu almazöld, amelyet „Patou-ujzöld”-nek nevezett el s amelyről nem győzi hangsúlyozni, hogy egyformán előnyösen áll székének és barnának. Drapp színe rózsaszíne árnyalt szürkésdrapp, amelyet „asztrálkán-beige”-nek nevez... A tisztelt divatszaktársaknak leestett az álluk, miatlatt Patou divatrevüje fölvonult, először meg voltak rökönyödvé, de azután fölálltak székeikről és elragadtatással tapsoltak. Patou mindent keresztülvitt, amit akart.

Megállította és ellenkező irányba terelte a színek tobzódó divatját.

A körülötte jelentkező estélyi ruhák tarkaságaival szemben is külön véleményvel van; ő a táncruháknál a fehéret firszirozza, esetleg estére is a feketét. Bizonyos klasszikus lágy-ságu, új kelmet talált erre a célra, a „crepe Bilitis”-t, amely nem egyéb, mint háromszoros sűrűségű crepe-Georgette. A retikul-divat megfektezésére tölire elhozta az angol kosztümökhöz

a muffot.

A téli sportkosztümök közé, mint meglepő újdonságot, fölveit egy sorozat yachting-dresszt. A többi kollekcióval ellentétben, Patou egyáltalán nem dolgozik másodrendű anyaggal; nála nines pamut-bársony, mint a többieknél, csak selyembársony és a selymet sohasem helyettesíti műselyemmel... Nem esekély ügyesség példán, mennyire tud amerikai vendőközönségének nyelvén beszélni. Idei zöld-drapp-katalógusában elmondja franciául és angolul, hogy

öt egy híres tenyerjősnő vezette rá a most bemutatott zöld és drapp szíre,

két különleges árnyalatra, amelyek — amint írja —

asztrális vonatkozásuknál fogva ezidén nagy szerencsét hoznak.

Ezért a szenális halandzsért igazán külön taptost érdemelne!

*

Rengőleg jelentés fekszik asztalomon a lezajlott bemutatásokról, amelyek közül a legérdekesebbeket sorjában ismertetni fogom. Ma hadd emeljem meg ki

Jeanne Lanvint,

mint akinek nevét a magyar hölgyközönség is igen jól ismeri. Ez a konzervatív-polgári külsejű, idős párisi dáma most főként ultramodern sportkollekciójával ért el nagy sikert. Durvaszálú, egyszínű gyapjúköpenyei egyenesen esnek, vagy kissé hangragszabásnak; részben szőrmével, részben a jumperanyagával és csipőfáján nagy kabátzsebekkel díszítettek. A ruhákhoz sok jersey-anyagot használnak, gyakran eszikozott összetételben.

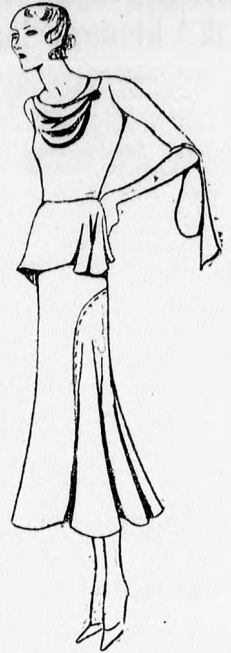
Harangszoknyái rövidebbek, mint a többi szabóé

és szoknyán kívül hordott jumpereit, meg bluzait színes galált-negyszögökből összerott övek szeritják körül derékban. Sok ensemble

négy darabból áll:

bluzból, szoknyából, jersey-kabáthól és köpenyből. Lanvin ezekhez saját tervezésű kalapokat mutat be, amelyek a toilette anyagából készülttek és amerikai matrósapka-formájúak. A sport- és nappali ruházat főszínei: csokoládé-barna fehérral vagy sárgával, szürke, palackzöld és kék. Délutánra és estére ő is sok feketét hoz esakugy, mint Patou. Bársony egyáltalán nem használ, lamét is keveset. Sok fekete kosztümje van fekete rökával és néhány ezüstlamé bluzal. Fekete crepe de Chine-ruháskájának felső része fehér satinból vagy laméből készült. Ezekhez crepe de Chineből, satinból vagy lamé-

ból egyenes szabású kabátkákat hoz. Esti ruhák passziólszínű és fekete láftból valók; vannak dinneruhák, amelyek egyetlen díszre a szagyon b6, fantasztikus szabású és csillámmal kivarrt

A Redfern-cég fekete szatinselyem modellje.

tülluj. Egyébként ilyen csillámmal kivarrt vagy pedig gazdagon himzett coctail-kabátkái is föltűntek keltettek. Van egy, amelyet tisztára smaragdazöld gyöngyökéből állított össze.

*

Redfern estíruhákban és köpenyekben tűnik ki. Némelyik tisztára gyöngyhímzés. Oly sűrűn himzett aprógyöngy, hogy valósággal nehéz kelmének látszik. Sok toalettjén nyest vagy róka. Bársony- és lamékabátjai vagy egészen rövidek, vagy uszályosan hosszúak. Sok fehér satint, ugyszintén nehéz lamét, pamutbársonyt és műselyemsatint használnak. Színei: fehér, fekete, muskállpiros, rózsaszín és buzakék. Két dímer-pijamája keltelt nagy föltűnést. Az egyik fekete eszike, rózsaszínű boleróval. A másik fehérbársony felsőrésszel, bőszáru, fekete csillámos nadrág, amelyhez fekete csillámos kabátka járul.

*

Az egyik nagy szabónő, Yvonne May, nem a kollekciójával aratott frenetikus sikert, hanem új sportostálya direktiszevel, aki nem más, mint Suzanne Lengien.

A franciák kedvence tenniszbajnoknője maga vezette a kollekció bemutatását és valóban sportszerű és praktikus tennisz- és más dresszéivel a nagyhét egyik legkeresettebb szenzációja volt.

Dénes Zsófia

Miért nincs szerepe a magyar művészetnek és sportnak a Szent Imre-ünnepségeken?

Klebsberg csak passziójátékok rendezését tartaná alkalmasnak az ünnep fényének emelésére

(A Reggel tudósítójától.) A Szent Imre-ünnepségekkel kapcsolatban ismételtlen szóba került, hogy

a magyar művészetet és sportot nem állították kellő mértékben a szent év szolgálatába.

Igy például a Nemzeti Színháznál máig sem történtek meg a megfelelő intézkedések s az Operaház is esukott kapukkal várja a Pestre jövő idegeneket. A Reggel beszélte erről Klebsberg kultuszminiszterrel, aki a következőket jelentette ki:

— A salzburgi vagy bayreuthi ünnepi játékokat nem lehet párhuzamba állítani a Szent Imre-évvél, ez kegyeletes zarándoklat.

Félt, hogy a színművészet vagy a sport bekapcsolása dissonzáns hangokat hozhatna.

Az más kérdés, hogy például passziójátékok mindenképen alkalmasak lennének a szent ünnep fényének emelésére. En az állami színházakban szivesen hozzájárulok minden olyan előadáshoz, amely a vallásos kegyelettel harmóniában van.

Művészfejek

Ó, hogy rezeg a hangjuk ünnepeleken, kongresszusokon, díszgyűléseken, amikor a magyar fajta ösztönös tehetségeről szavalnak! És közben senkit sem érdekel, hogy mi történt és mi történni szoktak az apróságokkal, akik kivételes tehetséggel megvannak, estelek és elcsenek testet-lelkét őrölő irratózatok küzdelmek földvárjaitján... Pusztultak eddig is, most az irgalmatlan gazdasági helyzet a quillotine-ja a magyar művésztelenségeknek. Nézzük csak közelebbről a magyar tehetségvédelmet...

*

Szobakonyhás földszintes lakásban sínylőtől, amíg élt, öreg édesanyjával: Nagy Balogh János. Művészetéből a legszükségesebbre sem télt, így szobafestésből kereste kenyerét. Édesanyja halála után, magáramaradva, egyedül látta el háztartásának gondjait; maga lazarított, mosogatót, főzött, söpört. Főzött! Babot, burgonyát. Amikor főzött, nem festett. Amikor festett, nem evett. A folakodó hideg ellen hatalmas harctéri eszmiákkal védekezett, czeekben állt neki a festésnek a világos, de köveztet konyhában. Ez volt a műterme. (Bizonyos színek alkalmazásáról, mert megfizethetetlenek voltak számára, egyszerűen lemondott. Innen van, hogy képei csaknem következetesen, sápadt-barnákba, sűrűkékbe játszóknak...) Téli idején gyalogosan indult a fővárosból kispesti otthonába, mert — 20 fillér volt a vilamosjegy ár!

Ma tíz esztendeje, hogy ez a nagyszerű művésznünk elgyötörtén a hosszú és sorvasztó nálkülizéstől, egy reggelen hanyattgődőit kispesti otthonában. Senki sem volt mellette, senki nem nyújthatott segítséget az élethalál közt vergődő művésznök. Csak másnap találta rá a szomszédok. Még lélegzett, de épp hogy lélegzett meg. Halálukra vitték a mentők egyik kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletre tért volna, még aznap meghalt. Senki nem értesült tragikus haláláról. Senki nem tudott róla. S minthogy hozzátartozó senki nem jelentkezett (esaláji, rokona nem volt), a kórház intézkedéseket tett, hogy Nagy Balogh János közös sírba eltemessék azokkal a névtelenekkel, akiket — mint fagyott verebeket az utaspeprő — az utca kövezetéről szed föl...

Nagy Balogh János egész munkásságát Szépművészeti Múzeumunkra hagyta. Ekkor derült napvilágra, ki volt, mi volt. Hogy művészete az ismeretlenség ködébe nem veszett: baráti kezek munkája volt. Egy magyar Millet szállt vele a korai sírba, akinek művészete, e baráti kezek beavatkozása nélkül, végkép elhaladt volna. Éhenhalt, de mindenét hazájára hagyta, — de kinek jut eszébe fölkeresni sírját a rákoskeresztúri temetőben, hogy elhelyezze rajt a keői elismerés habercoszorúját? Ne is keressétek, ugyssem találjátok rá. Nagy Balogh János jelenet sírja összeborult a földdel, amelybe tételt, Elmosta eső, hó. Eltápostatták. Eltűnt.

*

Es milyen volt Gulácsy Lajosnak, Naconxi-pán álmodozó szívű festőpóctájának clete utja, aki most elborult szemekkel kémléli az eget a lüptözési tébolyda akácós udvaráról... Nem illdöték a tókék szegényei, de őt illdöték városról-városra az alherletti gondok... A leg-szörnyőbb nincstelenségben élt öreg édesanyjával, aki egy napon chehált... Képeit — amelyeket kinevettek — amióta elhalottá lett, mint értékes pszichológiai dokumentumokat vásárolják...

*

Es itt van Csontváry Koszta Tivadár, aki a festői miszticizmus és heroizmus legdrágakései kísérletzője volt Magyarországon; akinek egy Henry Rousseau-hoz hasonlatos uttőri értéket ugyszólván a fél világ megcsodálta; aki, amikor még a minden kötöttségtől fölzábadulni akaró új magyar piktúra még első bukdaesolását élte, már rég nagy evezőspásokkal evezett ezen a vízen... Akit csak egy hőbortosan deklamáló patikusnak tartottak, nagyokat mondó, fellegekkel társalgó mániáknak... akik most kezdek észrevenni, közel tíz évvel halála után, miután 70 éves korában, a legszörnyőbb koplalás után chehált. Elétét, művészetét egy szűresülték, mint egy jó viccet. Képeire, bizarr kiváncsi monumentális alkotásaira nem volt lékénsci senki sem. Csak a vicceire. Ebbe halt bele.

*

De itt vannak azok a kereteken kívüli ismert és ismeretlen magyar tehetségek is, akik cheháltak és megőrülésen innen vannak még; akik vonszolják még művészetük kiközösített igáját... Itt van Mészely Agost, Nagy Balogh János kortársa, barátja, akinek festőszemlélete s egész életérzése hasonlatos ahhoz; akinek egész élete és művészete az árszalat jegyében él és nem mer bejönni a fővárosba, emberek közé, mert nincs egy vendes ruhája... Tanár, Rajzot tanít Pestszentpéterben. Ötvenéves elmúlt. Még önálló kiállítása nem volt, műterme: egy istálló...

Itt van Nyergesi János, az esetmésogató sváb fiúból lett ismert autodidakta, akinek emlékezeses kiállítása országos föltűnést keltett. Egyszerre, mintha a föld nyelte volna el, eltűnt. A körülött bukkanat elő, hétesztendő után, e napokban. Még fest, de csak ünnepnapokon. Akkor ráér. Képeit pár pengőket kap, mondja, öt pengőt, tíz pengőt... Vásznonra, festékre ez kevés... Ő pedig még mindig festeni szeretne... Kíspekulált hát valamit, amiből jut vászonra is, festékre is, kenyérré is... Egy nyergesujfalui gyárban dolgozik most. Napszámos.

*

Es itt él, végezetül egy festő, itt sínylődik egy menhelyen... Szalmaszákjaért havi hét pengőt fizet. A minap elvették ezt a szalmaszákot is tőle, mert a hét pengőt nem tudta

Megrendítő részletek Zsigmondy Jenő dr. utolsó óráiról a párisi Piccini-szanatóriumban

Öt napig feküdt temetetlenül, amíg végre a bátyja Párisba érkezett s eltemette

Cabourg, augusztus 8.

(A Reggel tudósítójától.) Most érkezett ide családijával baranyavári Ullmann István pénzügyminiszteri miniszteri tanácsos,

akinek a karjaiban halt meg ugyszólván a párisi Rue Piccinin levő szanatóriumban a tragikus végű dr. Zsigmondy Jenő.

Ullmann István megrőz részleteket beszélt el a szerencsétlen sorsu Zsigmondy Jenő utolsó óráiról, aki távol családjától és rokonaitól, egyedül Ullmannék baráti közelében halt meg alig néhány órával a 4½ óráig tartó, rendkívül kímplikált operáció után az élettől. Zsigmondy Jenő, vagy ahogy a pesti társaságban becézték, Zsigmondy „Dódi”, véletlenül találkozott Ullmannékkal Párisban s mindjárt első nap délután közös programot csináltak, elhatározták, hogy együtt mennek ki a Davis Cup döntőjére, a Stade Garrosba. Zsigmondy Párisba egyenesen a Davis Cup döntőjére utazott föl, amely őt, mint volt teniszbajnokot rendkívül érdekelte. A mérkőzés befejeztével együtt mentek vissza taxin a városba és Zsigmondy kapacitálta Ullmannékat, hogy jöjjenek el este vele a Folies Bergères-be. Ullmannék azonban fáradtak voltak, nem akartak már aznapra semmi programot sem csinálni. Hajnali 4 órakor egyszerre csak megszólalt a telefon Ullmannék hetszobájában. Ullmann fölriadt és esodálkozva, hogy ki hívhatta őt Párisban hajnali 4 órakor a telefonhoz, fölkel s leemelte a kagylót.

Zsigmondy volt a telefonnál.

— Kérlek, ne haragudj, hogy zavarlak — szólalt meg fáradt hangon —, de éjjelkor rosszul lettem, azóta kélndőm itt egyedül, nincs senkim Párisban s félek, hogy a régi bajom újult ki, nagyon kérek, gyere ide, ha lehet s próbálj valahogy segíteni rajtam.

A miniszteri tanácsos azonnal felöltözöködött, taxiba vágta magát s elsielt Zsigmondy hoteljébe. A hotelből hozattak egy orvost, aki meghallgatva Zsigmondy panaszeit s megvizsgálva őt, elrendelte, hogy azonnal szállítsák szanatóriumba. Ullmann Zsigmondyt erre reggel hat órakor becszállította Páris legjobbi szanatóriumába, amely a Bois egyik finom és csodás utcájában, a Rue Piccinin van, s ide hívták el hozzá Páris első sebészstanárt, Lardenois-t, aki

azonnal fölismerete, hogy Zsigmondy életveszélyes állapotban van

s hogy csak az azonnali műtét mentheti meg esetleg a földalomból, alatt szinte önkívületi állapotban vergődő embert. Ekkor már ott tartózkodott a szanatóriumban Ullmann Istváné is, aki férjével együtt vigasztalta Zsigmondyt, aki ezáltal kilencedszer fekiült a műtőasztalra, hogy a belesavarodási mütének alávessé magát. Zsigmondy tíz órakor már a műtőasztalon volt. Ullmann István a feleségével együtt elkísérte a hordágyon fekvő Zsigmondyt a műtőszobáig, amelynek ajtaja előtt Zsigmondy így szólt barátjához:

— Pistó, ne haragudj, egy kéresem van. En érzem, hogy most nem fogom megcsinálni a dolgot. Senki sincs körülöttem az enyéim közül, csak ti ketten. Engedd meg, hogy a feleséged megcsókolhasson, hogy ne úgy pusztuljak el, mint egy idegen kutya az árok szélén...

Ullmannék könnyeiket visszafojtva vigasztalták a halálsápadt Zsigmondyt, hogy Lardenois a világ egyik leghíresebb sebész és hogy föltétlenül fog tudni segíteni rajta is.

tovább fizetni... Most itt lódorog a főváros utcáin, hóna alatt rajzolómappájával, amelyben egy szegény csavargó cipeli egy rendkívüli művész gazdag brokátjait... Kelet miszticizmus vonalgrk kristályos vonalálmaiban, oly fantáziával, amelyet csak kivételes egyéniségek lébentének föl...

Nem beszél. Rajzol. Nem eszik. Rajzol. A szalmaszákot elvették alóla, most a padon rajzol. Biztos jövedelme — mondja — havi három pengő...

Nagyon komolyan mondja ezt. Kovácslegény volt. Kohán Györgynek hívják.

*

...Egész nemzedék pusztul el ugyszólván a szemünk előtt, panasztalan. Egy szó nem esik róluk, egyetlen kéz nem siet segítségükre. Hagyjátok őket szépen meghalni! Fagyott verebek, majd földszék őket az utca kövezetéről. Ez — tehetségvédelem?

Sírásás ez, amelybe fejest ugorva temetkezhetnek a kallódó magyar talentumok.

Bálint Jenő

Tíz órától délután 3/3-ig tartott az operáció, amely kifünően sikerült.

Délután Zsigmondy jobban is lett és fáradt mosollyal elbeszélgett az öt önfeláldozóm apól házaspárral. Estefelé rosszul lett és két órára rá meghalt. A szíve nem bírta ki a kilencedik operációt, amely csak úgy, mint az előző nyole, szintén életveszedeles volt. Ullmann István sorra sürgönyözte föl Zsigmondy összes rokonait, de a feleségét, aki egy autótúrán volt Ausztriában és aki Gstetner, magasanqu osztrák államhivatkozó leánya, sem ő, sem a Budapestben értesített család nem bírta megatolni. Öt napig fekiült Zsigmondy Dódi a párisi morgubeban, a Dépositaire Műmispaleban temetetlenül, amíg végre a bátyja megérkezett és eltemette. (c. z.)

Katonai merénylet Sztalin ellen

Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A francia lapok moszkvai jelentései szerint

Sztalin ellen újabb merényletet akartak elkövetni.

A merénylettery leleplezésével kapcsolatban a 18. tízezered csaknem valamennyi tisztjét tartóztatták. Ukrajna metropolitáját Cimen püspököt a GPU emberei Moszkvába hurcolták és börtönbe vetették. Azt hiszik, hogy

a metropolita bebörtönzése is a merénylettery leleplezésére függ össze.

H Á R O M URVEZETŐ

EREDMÉNY

A Dunántúli Autó- és Motorklub

turautájának abszolút győztese

Pintér János (D. A. M. C.)

A „Colle della Maddalena” hegyiversehy turakoetsztyáának

három első helyezettje

A „Coppa delle Venezie”

abszolút első győztese

FIAT „514”

FIAT AUTOMOBILOK MAGYAR ELADÁSI RT

Budapest IV, Váci-utca 1-3

Telefon: 828-48

HIREK

Én is meghaltam...

*Idegen város, új szoba,
Matt, barna bútorok,
Szívemben álom új tora
E táj új gyászt hozott!*

*Idegen székbe roskadok,
Mi táj ma úgy nekem,
A régi, régi bánatok
Vagy ez az idegen?*

*Az ágyra nézek, Álmodom,
Nagyon fáradt vagyok.
Ki fekszik ott az ágyamon?
Egy nyitlencsü halott.*

*Mit akar? Vére még tüzel
És szeme még ragyog,
Láztól piros még homloka,
Most látom: én vagyok!*

Juhász Gyula

Barátom sirja

— Irta Nadas Sándor —

Vasárnap délelőtt kimentem a Kerepesi-fennsíkra, kezembem csokorral és megkérdeztem a portástól, merre fekszik Vadász Miklós ur.

A portás kicsit gondolkodott és azt felelte, hogy az ötvenyedik parcellában. Sirján finom kereszt van s rajta csak ennyi áll:

Vadász Miklós
Jestőművész
1884—1927.

Ott álltam szomorúan a barátom sirjánál, csunya idő volt, esett és fújt a szél s a temetőben alig járt valaki. A sir körül esőnd és némaság honolt. Kis szelid virágok ékesítik a hantot, amely eltakarta előlem a barátomat. Egyik virág olyan, mint a szemé volt, egy másik piros virág oly élénk, mint amilyenek szegény Miklő száján láttam.

A viola pedig fehér, ahogyan a kezére tudok emlékezni.

Ma három éve temették el, őce, aki most is mindennap zokog és imádkozik Vadász Miklósért, Berlinben él és dolgozik, Szegénynek ma bizonyára igazat napja van. Evforduló.

A család nyaral, a lesújtott testvérek helyett én álltam a sirnál s a csokrot rendeztettem s egy ór vázát hozott és vizet tett bele a legnagyobb gondnal.

Nem sirtam, nem könnyeztem a jó barát sirjánál, szépen nézegettem a keresztet s megigazítottam egy rendellenes dudorát, rápaskoltam a kis domb oldalára, mintha az ágyát rendezgettem volna kisse.

Oly esőnd volt itt s a sir oly rendezés és nett, mint ő volt s hasonló is rá egy kicsit. Pedáns sir.

Mert látni itt borzas sirokat, lompos sirokat, száradt sirdombokat, Vadász Miklós sirja olyan, mintha skatulyából vették volna ki. Mintha ő rajzolta volna.

Nem éreztem semmi megrendítőt, affektálék, ha azt mondanám, hogy zokogás fojtogatta a torkomat. Nem. Szeliden álltam ott s békésen néztem Miklós sirját, én úgy éreztem, ha van sironálunk létezés és élet, ő itt nem lehet boldogtalan.

Dacára, hogy nem volt szép az idő, madarak esiripeltek, igen finoman, csak éppen jelezve a trillákat. Egy lepke röpült a sirra és egy kis virágon megállt s lábujjhegyen mozgatta a két szárnyát, mint valami lenge trapéz-művész.

Más mesélhivalom nincs is a dologról, ez nem volt hivatalos látogatás, szóoklat itt nem

hangzott el, egyszerűen valamit egész halkán motyogtam, a sir fölé hajolva, magam se értettem, hogy mit.

Szinte azt mondhatnám, hogy kibékülést éreztem mindennel és mindenkiel szemben, majdnem azt gondoltam: ez nem is lehet rossz. S nem mondhatnám, hogy nagyon elsiettem volna a sirtól.

Megnéztem, hogy kik fekszenek mellette. Egyik oldalon Winkler József ur a szomszédja, foglalkozása csász. és kir. bejelentő. Ő az ilyen udvari embereket mindig különösen kedvelte.

Mögötte egy alezredes fekszik s egy öreg ur, Tóth István, aki 1859-ben született. Csupa meglelt, komoly, urlembert. Miki csak az ilyen finom öreg urakat szerette. Ezek őt most semmiesetre se zavarják.

Aztán delet harangoztak. A szomszédos kriptá közelében autó állt meg, egy ismert, finom uralasszony szállt ki belőle, egy legnemessebb anyja, aki minden nap kijár a fia sírjához. Évek óta.

Őt láttam s egy idősebb nőt, aki úgy jött csokorral a kezébe a temetőbe, mintha szanatóriumba jönne, sietett, nehogy elkéssen.

Más nem is igen volt kint rajtunk kívül. S én ennek örültem, legalább nem zavarják a esőndet. Az ember önző, mások esőndjére vigyáz, de egy kicsit ilyenkor már magára is gondol.

— Vidéki előfizetőink figyelmébe! A mai napon postai befizetést mellékelünk azon előfizetőink lappelőiről, akiknek az előfizetés augusztus 15-én lejár. Kérjük t. előfizetőinket, hogy a megüjtött kellő időben küldjék be, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen. A Reggel kiadóhivatala.

— Kevesebb lesz az eső, de az időjárás hűvös marad... A Meteorológiai Intézet vasárnap délelben a következő prognózist adta ki: Az időjárásban a csapadék csökkenésén kívül lényeges változás nem várható. — Vasárnap az egész országban folytatódik az esőzések. Reggel Debrecenben 18 milliméter, Pécselt 16 milliméter, Mátészalkán 15 milliméter, Szegeden 8 milliméter, Keszthelyen 7 milliméter csapadékot mértek. Az idő mindenütt hűvösebbre fordult; míg szombaton legelőbb helyütt még 24—26 fok volt a legmagasabb hőmérséklet és csak az ország nyugati határszélén szállt le 14—15 fokra, vasárnap már Debrecenben, Tapolcán, Szegeden is csupán 14—15 fokot mutatott a hőmérő. A hűvös időjárásról az egész országban erős északnyugati és északi szelek járulnak, amelyek a Dunán túl többhelyütt viharosra váltak. Ilyen hűvös és esős az időjárás a legtöbb szomszédos országban is: Ausztriában, Lengyelországban állandóan esik az eső. Egész Európában ma már csak Görögországban van jó idő, a meteorológusok szerint azonban egy-két nap múlva itt is beköszönt a hűvös időjárás. — Dombóvárról jelenti a Reggel tudósítója, hogy ott vasárnap óriási felhőszakadás volt, amely a villanyvezetékét több helyen elszakította. — Dióskálán — mint tudósítónk jelenti — vasárnap a szélvihar és esőzés több házat megrongált, egyes épületek annyira beáztak, hogy összedőlés féltetnek. Egy ház teteje egy megrongálódott, hogy az elmult éjszaka nagy rajongással lecsúszott az épületről. — Salzburgban — mint a Reggel tudósítója jelenti — a többnapos esőzések miatt a folyók megáradtak és mindenféle árvízveszedelem fenyeget. A gasteini országutat jelentékeny területen elöntötte a víz.

— Halalozás. Andrassy János, tarcali föld- és szőlőbirtokos, a Hegyalja egyik köztisztelt, népszerű vezéregényisége pénteken váratlanul agyvérzés következtében elhunyt. Szombaton temették az egész vidék nagy és mélyrésze mellett. Andrassy János mintagazda volt, képzett és különösen gyakorlati téren rendkívül tapasztalt és járatos férfi. Halálát kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja.

— A Nádor-utóban vasárnap legrótt a második emeletről egy házfőlügyelő. Megrendítő öngyilkossági kísérletet követelt el vasárnap Bresies Mihály házfőlügyelő a Nádor-utca 11. számú házában. Bresies a házbérszades miatt összevezett feleségével és lányával szombaton ele nagy mulatságot csapolt, ugy, hogy vasárnap reggel lért haza. Felesége haragjában kiutasította Bresieset, aki erre visszajött a taxira, amellyel hazajött. A taxis, miután Bresies már nem tudta kifizetni, a főkapitány-ságra hajtott vele és ott 68 pengő taxiszámlája miatt följelentést tett ellene. A házfőlügyelő megígérte, hogy kifizeti a soffort, amire az újra visszavitte lakására. Bresies azonban természetesen most is szemrehányással fogadta férjét, aki erre felsietett a második emeletre, lehajolt a korláton, nagy kiáltással le: „Édes anyukám, ne haragudj!” — és ezzel levette magát az udvarra. A szerencsétlen embert életveszélyes sérüléssel vitték a mentők a Rókus-kórházba.

— Leégett az alapi hengermalom. Alapról jelentik: Az itteni hengermalom az éjszaka eddig még ismeretlen okból leégett. A nagy szőben az áltára gondolni sem lehetett és a tűzoltók munkája a szomszédos épületek megmentésére szorított.

A MI JÁRDASZIGETÜNKRŐL

Passziójátékok Budapestten

Gáspár Antal rajza A Reggel számára.

— Papa, gyere, át lehet már menni a túlsó oldalra.

— Wertheim Lajos békéscsabai földbirtokost és feleségét vasárnap sulyos autóbaleset érte. Békéscsabáról jelenti a Reggel tudósítója: Vasárnap délelőtt sulyos autóbaleset történt a Békés és Mezöberény közli országúton. Wertheim Lajos békéscsabai földbirtokos feleségével és egy ismerőssel autón Békés felé tartott és az autót maga vezette. Egy mellékutól hirtelen egy kordó fordult be az országútra és a földbirtokos, hogy kikerülje, fébrérantotta a kormányt. A gépkocsi az országút szélére esu-szott és a négykétezes föltszélről az árokba zuhant. Az autó esősközben többször megfordult és maga alá temelte utasait. A kordó gazdájja segítségével hívott és hamarosan kiemelték a szerencsétlenül járt utasokat az összetört kocsi alól. A gyulai mentők a gyulai kórházba szállították őket. Wertheim Lajosnak mindkét lába eltört, azonkívül mindhárom sulyos zúzódásokat és belső sérüléseket szenvedtek.

— Cline, pittsburgi polgármesterről vasárnap különleges növényt neveztek el Debrecenben. Debrecenből jelenti a Reggel tudósítója: Charles Cline pittsburgi polgármester vasárnap reggel Vadsáry István debreceni polgármestert látogatta meg, majd a két polgármester a városi tanács tagjával kirándult a Hortobágyra. Cline megnézte a város híres ménesét és gulyát, autóján villásreggeli volt tisztelőn a hortobágyi esőndben. Délelben az Aranykibán volt bankett, délután pedig a városi kertészetet látogatta meg Cline, akiről egy kitenyészett kannanövényt neveztek el. Délután a pittsburgi polgármester visszatért Budapestra.

— Halalozás és „Bratislava” vontatógözös afférje éjjel a Dunán. Vácrol jelenti a Reggel tudósítója: A dunai halászok régi szokása, hogy esőnkajukat alkalmadtán odakötik egy éppen arra haladó uszálhöz. Ez ellen a vontatógözös legénysége nem szokott tiltakozni. Legutóbb Vácott egy halászcsónak a „Bratislava” eszcszlovák vontatógözös egyik uszálhöz csatlakozott ugyanígy, a hajó legénysége azonban ezt nem akarta megengedni s az egyik matroz a halászok kötelet oldotta. Az egyik halász erre lapátjával fejbaváta a matrozát. A „Bratislava” az eset után Vácra kikötött és a rendőrnek jelentést tett, autján a halászok időz-szere indult, azok azonban az éj leple alatt eltűntek.

— Három eserkész Fonyódnál kimentek a Balatonból egy földoklót. Fonyódról jelenti a Reggel tudósítója: Ledeci Jenő kaposvári borhely egy társával, akinek nevét meg nem állapították meg, szombaton Fonyód közelében a Balatonon esőnkazott. A fonyódi móló előtt a hullámok fölborították a csónakot, amelynek utasai a vízbe zuhantak. A parton észrevették a szerencsétlenséget és három kaposvári kereskedelmi iskolai eserkész, Szoldos Imre, Godrik Perenc és Szabó Gyula csónakba ugrott, odavezített és a vadul tomboló hullámokból saját életük veszélyeztetésével sikerült kimenteniök a két földoklót.

— Két vonat összeütközött Németországban: 23 sebesült. Vasárnap sulyos kimeneteli vasúti szerencsétlenség történt Műnsberg közelében: Egy tolatás alatt álló tehervonat beleszaladt a síneken vesztelő és indulásra váró személyvonatba. A személyvonat több kocsija kiugrott a sínekből és fölborult. A vasúti katasztrófnak 23 sebesültje van, akik közül többek állapota nagyon sulyos.

Megvételre

keresek napilap-évfolyamokat (lehetőleg Pesti Napló, Az Újság, Budapesti Hírlap és Az Est) a hadüzenet napjától a proletárdiktatura kitöréséig. Ajánlatok „Gyűjtő” jellegre a Reggel kiadóhivatalába küldendők

JARDIN

Erzsébet királyné-né 1. Telefon: Zugló 70-07

DODDY FIX - MORENITA

és

az új műsor

Kezdeté 10 órákor Kezdeté 10 órákor

— Péchy Erzsí ma délután elhagyja a székesfehérvári kórházat. Székesfehérvárról jelenti *A Reggel* tudósítója: Péchy Erzsí és nővére, akiket egy héttel ezelőtt súlyos afázisban szenvedés érte, *vasárnap délután akartak Balatonberénybe utazni*. Kint jártunk délután a kórházban és Péchy Erzsí közölte, hogy hétfőn még kötelességek kell ellátni őt és nővérét is és ezért elhárították, hogy csak *hétfőn délután utazzanak Balatonberénybe*. Péchy azt is elmondta, hogy körülbelül e hó 25-ig marad Balatonberényben, amíg a Városi Színházban az új Lehár-operett próbái megkezdődnek. *Tavny Tibor már szombaton elhagyta a kórházat, Schenk sóffő pedig vasárnap utazott Budapestre*. A királyi ügyesség szombaton délután elküldte az iratokat Budapestre, ahol a Peugeot-autó utasait a fővárosi rendőrség fogja kihallgatni. Az ügyesség Péchy Erzsí és a sóffő ellen gondatlanságból okozott többrendbeti testi sértés miatt indít eljárást.

— Cserkészszisszel temették el vasárnap Végp Péterkét, az uszodába fulladt kislányt. Vasárnap délután sokszázfőnyi közönség részvétel mellett temették el a rákoskeresztúri temetőben Végp Péterkét, aki még kedden oly tragikus körülmények között fulladt bele a Millenáris-uszodába. A kis fehér koporsó, amelynek *füstétől ott busult a vízbe fulladt kis polgárista avatmányos cserkészkalapja*, a szabadban volt fúvatva, a Százados-úti polgári iskola Erődt-cserkészcsapatának törzse állt körülülte őrséget a gyászfátyolos cserkészszobogó alatt. A gyászszertartást *Hallakay Kázmér* református esperes végezte: „Az élet olyan, mint a lehellet téli időben — mondotta —, látszik egy kis ideig, azután eltűnik; a gyermek, aki mosolygva és örvendezve indul el úszni tanulni, estele halott.” A sirnál Sipos Sándor igazgató, Vasanics Gyula tanár, a cserkészcsapat parancsnoka és Meszteney Mihály cserkészbajtárs bucsuzott a kis halott diáktól. A fővárosi közoktatásügyi ügyosztályának piros-sárga-zöld szalagos koszorúját *Nosztropi-Abu Tihamér*, testnevelési előadó tette le Végp Péterke koporsójára. Amikor lebecsülták a kis koporsót, takarodóra szólt a cserkész-kürt; egy kislánkkal kevesebb van a Százados-úti lakótelepen...

— Nagy ékszerablás egy berlini szanatóriumban. Berlinből jelenti *A Reggel* tudósítója: Az egyik előkelő berlini szanatóriumban szombaton este nagy ékszerablás történt, a szanatórium egyik vendégének szobájából 50,000 márka értékű ékszerekkel telt dobozt emelt a vakmerő tolvaj. A meglopott hölgy csupán néhány percig volt távol és a tolvaj néhány perc alatt hajította végre a lopást, azután nyomtalanul eltűnt.

Kis pesti notesz

1. Azoknak a telefonjait, akik külföldre utaztak nyaralni, a posta szó nélkül kikapcsolja a forgalomból, mert az esedékes számlát természetesen nem tudja kiképezíteni és így azokat nem is fizetheti ki senki sem. Ez — hogy enyhe kifejezéssel éljünk — illojális és azonkívül október brutálisálása is az előfizetőnek, hiszen a lezárt lakásból nyilván senki sem telefonál és így a postát sem érheti semmiféle károsodás. Tessék megállapítani egy a házimesterhez postán kiküldendő figyelőlap-pal, hogy az előfizető elutazott-e s ilyen esetekben a számlát a következő havi számlával együtt prezentálni, de egyszerűen kikapcsolni a telefont s az előfizetőt a visszakapcsolási díjon kívül még azzal is megbüntetni, hogy két napig szaladgálhat, amíg visszakapja a telefont, olyan eljárás, amely azonnali revizióra szorul!

2. Alig néhány hete nyitották meg a budapest-siófoki országutat s annak a harmincyolcas kilométerköztől a hatvanegyes kilométerközig (Székesfehérvár előtti) terjedő része máris olyan kriminálisan rossz állapotban van, hogy autók részére alig használható. Ki építette ezt a részt és milyen utvízgálibizottság vette át ezt a szakaszt?

3. *A Reggel* bézsi távirata szerint Ludwig Fuldát, a világhírű drámaírórt egy ottani szanatóriumban megoperálták. Az írónak súlyos epehólyagműtétet végeztek. Az operáció jól sikerült és a beteg jó állapotba a körülményekhez képest kielégítő.

4. *Parisi kis notesz*: Egy kis utcába befordul egy autó, egycsenes szembe egy másikkal. Mind a két autó megáll, mind a kettőn urvezető ül. Szellő, majd hangosabb vitaközös indul meg afőlött, hogy melyiknek kellett volna a másik elől kitérni, amibe beleszó a gyülekező publikum is. Jón a rendőr. „Miről van szó?” Mind a kettőn elmagyarázzák az esetet, a publikum újból beleszó, mind a kettő a másikra fogja, hogy neki kellett volna kitérnie. A rendőr fölemeli a kezét, hogy a lármát elesondesítse s kivesz egy kétfarkost. „Féj vagy irás?” — kérdi. „Őn nyert!” — forral az egyikhez — „önnek kell kitérnie!” — szól a másikhoz. A két vitalkozó elmosolyodik, beülnek újból a volán mellé, az egyik kitér s mind a kettőt elnyeli a for-

galom. Jme: Páris egy vízesőpben...

5. Gombával beszélünk vasárnap telefonon (nem Gombaszögi Frídával, hanem a belügyminiszter kúriájával). A kegyelmes asszony jött a telefonhoz, aki elküzdte az urát: „Éppen fürdik, nem jühet a telefonhoz...” A belügyminiszter felesége azután elmondotta, hogy három héttel nyaraltak Svájcban, elég jó idejük volt, körülbelül egy hete vannak ideháza, nem járnak sehova, egyszer-kétszer voltak csak Pesten bevásárolni s hogy csak szeptember elején költöznek föl Pestre.

6. A legnagyobb angol színházi ügynökség az International Copyright Bureau, amelynek vezérigazgatói székét Mayer nevű igazgatójának halála óta nem töltötték be, egy huszonhatéves magyar fiatal embert nevezett ki general manager-ének. Az illető Marton György, dr. Marton Sándornak, az ismert pesti kiadóknak a fia, akinek évek óta van Bécsben darabügynöksége. A fiatal Marton György ügynökségének néhány hét alatt világhírt szerzett. Ezentul most majd föléltva fog Bécsben és Londonban működni...

7. Beszélgetés a mágnaskaszinóban: Gróf X: Kélek, Stefi, nem tudod a Fhanci telefontanítást?

Biró Y: Nem tudom.
Gróf X: Kélek, ugy köhülbél sem?

(e.z.)

— Megmérgezte magát egy fiatal uriaszony. Vasárnap délután a József-körút 65. számú házában öngyilkosságot követett el Berlin Izsóné 30 éves uriaszony. Berlinné különváltan élt a férjétől, a földszint 8. számú lakásában lakott néhány hónap óta és abból tartotta el magát, hogy két szobát albérletbe adott ki. Vasárnap délután valaki ösöngetett a lakás ajtaján, amely a dörömbölésre sem nyílt ki. Rendőrt mentek és amikor fölnyitották a lakást, az egyik szobában eszméletlenül találtak rá a szencséleten uriaszonyra. A kihívott mentők megállapítása szerint Berlinné néhány órával előbb mérgezte meg magát ismeretlen méreggel. Az öngyilkos uriaszonyt súlyos állapotban szállították be a Rókus-kórházba, ahol eszméletre tért, de az öngyilkosság okáról minden fölévilágosítást megtagad.

— Házasság. Dr. Hunvold Antal eszméri körorvos leányát, Emudt, eljegyezte Böhm Emil, a Kissling Csillagvár Rt. igazgatója. — II. dr. Schreiber Miklós eljegyezte Waldeck Marilla grófnőt Tiszaróffon.

ALJOLSON
UJ HANGOSFILMJE

AUGUSZTUS
14.-ÉN

AZ,
URÁNIA BANI

Megtámadta és meg akarta ölni egy egzaltált ember

Mados György író,

mert regényének hősnőjébe beleszeretett

(A Reggel tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt történt egy eszöndös budai kávéházban, a Déli vasút mögött. Az újságolvasásba és sakkjátékba merült békés törzsvendégek éktelen ordítózásra riadtak föl.

„Megölöm, megölöm! Nyomorult!... Az életemet tette tönkre... Meggyilkolta a szerelmemet...”

A kávéház közepén zilált hajjal, kidülledt szemekkel, vadul hadonászva ordított egy höfihorgas ember, kezében esernyőt löbölve. Az esernyő gyors egymásutánban sújtott le hátulról a kávéház gyakori vendégére, Mados György íróra. Az író, aki vékony, izmos ember, az orvul jött támadás első meglepetéséből gyorsan magához tért és rávetette magát az örvény emberre, aki rekedten rikácsolt tovább:

„Megölte... elpusztította... bosszút állok tönkért életéért és megölt szerelméért!” Nagy tumultus támadt a verekedő emberek körül, pincérek és kávéházi vendégek igyekeztek őket szíjjelválasztani, valaki rendőrt szaladt, a tulajdonos pedig a mentőknek telefonált. Már régen erős karok fogták a támadót, amikor még mindig ezt hörgögte: „Gazember... az én szerelmem!... Gazember!”

A kávéház vendégei nem tudták megérteni az affér okát. Mados György hosszú évek óta törzsvendége a kávéháznak, a támadó is. B. úrról ugyan tudták a beavatottak, hogy hosszú éveket töltött a lipótczei tébolydában, de azóta, hogy kiszabadult, nem volt vele semmi baj, a legesúlyosabb vendégek közé tartozott a kávéházban. Amikor kutatni kezdtek dühöngése okát, fantasztikus eset bonitakozott ki a kávéház publikuma előtt: Mados Györgynek

egy regényét hetek óta folytatásokban közli egy napilap.

B. ur napról-napra fokozódó izgalommal olvasta a regény folytatásait, mert valóság-gal beleszeretett a romantikus budai történet hősnőjébe.

Az egzaltált ember zavaros képzetében a papiros-leány husból-verből való emberi lényre változott. Nemsokára nem tudta maga sem, hol végződik az olvasmány és hol kezdődik a valóság? Alomélet lett, egyre zárkózottabb volt, egyre jobban belemerült képzelődéseibe és szenvedő arccal járt a kávéházba, teljesen beleélt magát a boldogtalan szerelmes szerepébe, holott a leány, akibe szerelmes volt, egyáltalán nem is élt, csak egy regény betűiben. Mikor a regényben megjelent az udvarló, aki a leányra veti szemét, háborogni kezdett, fogsikargató dühvel szaladt át az utcákon, azután leült a kávéház egyik sarkában és szenvedélyes levelet írt a regény hősnőjének. Közben gyűlölködő pillantásokat vetett Mados Györgyre és időnként azt sziszegte a foga között: „Gonoszszerv!” A regény egyik legutóbbi fordulata szerint

a leány szerelmessé lett

és akkor végleg betelt szegény B. pohara. Megesaltnak, kifosztottnak érezte magát és örvény bőszevgyággal járt tovább a kávéházba. A mult hét egyik utolsó napján azután nem bírt tovább magával és megtámadta Mados Györgyöt, meg akarta ölni „életének megrontóját”. Mados György vért daganatokkal a nyakán meg a fején menekült a csata színhelyéről, B. pedig azóta eltűnt a környékről, senki sem tudja, hová lett.

— A budapesti gyorsvonaton letartóztatták Vásárhelyutcas közszék sikkasztóját. Békés-eszabórló jelenti A Reggel tudósítója: Ez év februárjában az Orosháza melletti Vásárhelyutcas rovuveselést tartottak a közszékházban és megállapították, hogy körülbelül 12.000 pengő hiányzik a marhalevelkezelési pénzközlől, ami miatt Molnár Antal közszéki tisztviselőt ellen hivatali sikkasztás és csalás címén eljárást indítottak. Ebben az ügyben időközben már több ízben kifizették a tárgyalást, de Molnár eltűnt, mire a törvényszék elrendelte körözését. Szombaton a Budapest felé haladó gyorsvonaton egy detektív fölsímerette Molnárt, akit letartóztattak és bezsállították a gyulai ügyészség fogházába.

— Vasárnap Eger vendégül látott 130 csillagászt. Egerből jelentik: Vasárnap délelőtt különvontall érkezett Egerbe a csillagászati világkongresszus 130 tagja. A földszített pályaudvaron a város közönsége nevében Franek Tivadar helyettes polgármester köszöntötte a vendégeket. A magyar beszédet Dr. Bárány István német, francia és angol nyelven tolmácsolta. A csillagászok nevében Wolff, a heidelbergi csillagász igazgatója köszöntötte meg a szeretetteljes fogadtatást. Egerben nem abban az időben híres csillagvizsgáló volt — mondotta — amikor Nyugat-Európa számos nagy városában még csak kezdetleges fokozat állott a csillagászat tudományán. Villásreggeli után bemutatott a csillagászoknak Eger történelmi nevezetességeit, műemlékeit, majd pedig a 150 évvel ezelőtt az érseki lyceumban épített csillagvizsgálót és a Várban végzett ásatásokat tekintették meg. Délután a MOVE egri Sportegyesület uszónversenyt rendezett a csillagászok tiszteletére, amelyen a 100 méteres versenyben Dr. Bárány István is résztvett. Ezután a Koronában Eger város díszvendéget adott a csillagászati kongresszus résztvevőinek tiszteletére. Az ebéden Trak Géza polgármester üdvözlötte meleg szavakkal a történelmi város nevében a csillagászokat, akik nevében Hoffmann, bonni egyetemi tanár mondott köszönetet. Tass Antal, a svábhgyei csillagvizsgáló igazgatója, díszes emléktárgyat nyújtott át Dr. Bárány Istvánnak a csillagászati kongresszus tagjai nevében.

— Károly király baját emlékművére gyűjt a Szentkorona Szövetség. A magyar férfiak és nők Szentkorona Szövetsége nyilvános gyűjtést engedélyt kapott a helygymnáziumtól. Közlik A Reggel, hogy a gyűjtőt pénzbeli a Szentkorona Szövetség emlékművet emelt Károly királynak. Az emlékművet Baján állítják föl, azon a helyen, ahol Károly király az angol „Glowworm” monitorra szállt, hogy Madarába vigyék. Ezt a helyet Baján város már följajánlotta a Szentkorona Szövetségnek.

— Halálos baleset a balatonföldvári uton. Nagy-könyvéről jelenti A Reggel tudósítója: Kányán balatonbényei gazdaközlő lova a földvári uton megbokrosodott és a szekere fölborították. Kányán a kerekek keresztülmertek. Kanyonutolpi törést szenvedett és amikor kórházba akartak szállítani, utközben meghalt.

— Vasárnap meghalt Szabolesi Sándor volt részvénytársasági igazgató, akit szombaton eszméletlenül találtak lakásán. Szabolesi Sándor volt részvénytársasági igazgató, amint ismeretes, Rudolf-tér 1. II. 8. szám alatti lakásán szombaton reggel eszméletlenül találták ágyában s a mentők bezsállították a Glückszanatóriumba. Az élesztési kísérletek nem jártak sikerrel. Szabolesi vasárnap délelőtt a szanatóriumban meghalt. Az elhunyt részvénytársasági igazgatónak, aki aglegény volt és sógoránál, Aivar Boris gépáruipari igazgatónál lakott, anyagi gondjai nem voltak s így nem valószínű, hogy öngyilkosságot követelt el. Legutóbb a Magyar Uri Kaszinó gazdája volt, ez a klubtevékenység azonban nem elégitette ki tettvágyát s emiatt neurasténias ámtalanságban szenvedett. Rokoniul valószínűnek tartják, hogy véletlenségből tulokk áttaszott volt be. A rendőrség a halál okának megállapítása végett elrendelte a boncolást, ezért a holttestet az orvostani intézetbe szállították.

— Súlyos műtétet végeztek a franciák javára kénkedő német diákon. Berlinből jelenti A Reggel tudósítója: A franciák javára végzett kénkedés gyanúja miatt letartóztatták Gantner Jenő diákok vasárnap sírgézen meg kellett operálni. Gantner a rakbórházba szállították és ott veseműtétet hajtottak végre rajta, miután maláriás tünetek között vesegyulladás lépett föl. Gantner állapota az operáció után is súlyos. A berlini rendőrség a Gantner-ügy nyomozását már befejezte és az iratokat a lipsei törvényszékhez tette át. Amint most kiderült, a rendkívül elegánsan öltözködő és nagylábon élő Gantner Jenő nemcsak kénkedéssel és lénykereskedéssel foglalkozott, hanem mástermészetű csalásokat is követelt el. Így a manheimi rendőrség már hosszab bideje körüli csalások miatt. Azonkívül több lapos és betörés elkövetésével is anyaműtét, aki állandó látogatója volt az előkelő berlini éjszakai mulatóknak.

— Halni Bódog: Móricz Zsigmond, az író és az ember. Halni Bódog új kritikai portréját Móricz Zsigmondról írta. Finom megfigyeléssel, program meghatározásokkal van tele a kis kötet, amelynek minden oldalán újat mond, új értékeléseket ad az író. Móricz Zsigmond oeuvre-jét minden oldalról megvilágítja, írói munkásságának minden jelenségét és jellegzetességét szellemesen magyarázza. Az a könyv léteketes írói és emberi arcképe Móricz Zsigmondnak.

— Hoover nyaralója mellett lánghan áll az erdő. Newyorkból jelenti A Reggel tudósítója: Rapidan Camps mellett, ahol Hoover elnök állandóan weekendezik, súlyos erdőtüz pusztul. A nagykiterjedésű veszedelem erdőtüz vasárnapra már 7 mérföldnyire megközelítette Hoover elnök házáat. Az elnök a tűz közepette lázasan dolgozik azokon a terveken, amelyekkel a szárazság által katasztrófálisan sújtott farmereket segíteni akarják.

— Uj műsor a Jardinban. A nagy sikerű augusztusi műsor főerőseivel a mulatságos Duddy Fiz, a kítőni parodista, Wally Winter, a szenzációs táncosok, Alaska és Erna, a csodaszép Morenita és a pártatlan ügyességű André és Harry.

— A mentőkoesinál febeszurta a rendőrt és később egy másik rendőrt is le akart szurni egy összeszurkált ember. Sorozatos véres incidens zajlott le a vasárnapra virradó éjszaka néhány kocsmái duhajkodó és két rendőr között. A Hungária-ut 90. számú házban levő kocsmában kezdődött a verekedés. A rendőr, aki a lármára benyitott a helyiségbe, három összeszurkált, vérző embert talált a verekedőlözött, amire azonnal telefonált a mentőkre. A három sebesültet a rendőr kivitte a mentőkoesinhoz és miután vissza kellett térnie a verekedőlöző, a sebesülteket rábízta Kosza Flórián szabadnapos rendőrőrmesterre, aki véletlenül jött éppen arra. Alighogy egyedül maradt Kosza a sebesültekkal, az egyik közülük fölngört és bicskával febeszurta a rendőrőrmestert, majd nyomban elmenekült. A mentők most már a sebesült rendőrt vették ápolás alá, majd eszméletlen állapotban bevitték a rendőrkórházba. A sebesülteket a rendőrségre vitték. Röviddel ezután a Hunyadi-téren Jakab Ferenc rendőr két verekedő emberrel lett figyelmes, akik igyekeztek elmenekülni előle. A két menekülő a Szekfü-utcaiban befutott a csehszlovák követtség kapuja alá, ahol el akart rejtőzni. A kapu alatt azonban szembeállították Tota István rendőrőrmesterrel, aki ott állt posztján. A két ember ráfáradt a rendőrré és egyikük, Czobor László éppen egy véres késsel akarta leszurni, amikor Jakab rendőr ott termelt és ártalmatlanná tette. Czobort társával, Hegedűssel bevitték a főkapitányságra, ahol az előzően bevitt két sebesült Czoborban fölsímerette azt az embert, aki a mentőkoesinál febeszurta Kosza rendőrőrmestert. Czobort és Hegedűst letartóztatták.

— Budapesten keresnek egy kairói csekeszlőt. A kairói rendőrség vasárnap rádiógrammal értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Mayer Simon, 30-40 év körüli állítólagos szőnyegkereskedő két ottani bankot súlyosan megkárosított. Mayer egy newyorki cég két eskéjét váltotta be és több kiderült, hogy a csekeszlőt nagyobb összege hamisította. A kairói rendőrség arra kéri a budapesti rendőrséget, hogy miután Mayer valószínűleg Budapest felé szökött, tartóztassák le.

— Bonn utcáin véres kizítása volt kommunista és horogkeresztűek között. Berlinből jelenti A Reggel tudósítója: Szombaton este Bonnból súlyos politikai jellegű összetűzések voltak. Különbő nagyobb csoport nemzeti szocialista érkezett a városba, akiket a kommunista hátulról megtámadtak. A támadó kommunista késekkel és vasdorongokkal estek neki politikai ellenfeleiknek, akik az első meglepetésük után szintén verni kezdtek támadóikat. Vad kizítása kelezte, amelyet csupán a nagyszámú helyszínre érkező rendőrök tudtak megszüntetni. A verekedők a rendőrökkel is szembeszálltak. Az összetűzésnek három súlyos sebesültje van. Az egyik rendőrtisztviselőt is súlyosan megsebesítettek. A nemzeti szocialisták már Kölnben is megtámadták a kommunista, ahol központon zudítottak reakjuk. Bomban a rendőrség mintegy husz verekedőt letartóztattak. Kölnben öt kommunistát tartóztattak le a rendőrség.

— Nagy betörés Debrecenben. Debrecenből jelenti A Reggel tudósítója: Doktor Armin Verbczy-ut 3. szám alatti lakásán vasárnap betörők jártak. A betörők nagyon sok értéket vittek el és mintegy 100.000 pengő értékű gyűjtemény. A debreceni rendőrség rádiógrammal értesítette a betörésről a budapesti főkapitányságot.

— Egy kendergyár szennyvíze megfertőzött két folyót és elpusztította a halakat. Győrökről jelenti A Reggel tudósítója: A Sióban és a Kaposban az utóbbi hetek óta csaknem az egész halállomány elpusztult, mivel nyilvánvaló volt, hogy a víz meg van mérgeve, a győri főszolgabíró hirtelményen tett közbe, amelyben megtiltotta, hogy a két folyó vízében a lakosság fürdjön. A döglött halakból és a vízből megállapították, hogy a Totáneméti kendergyár szennyvíze ölte meg a halakat és mérgezte meg a két folyó vizét. A gyár ellen megindult a kihágási eljárás.

— A legújabb légt rekordot a mátyásföldi repülőterem a Magyar Légiforgalmi Rt. nagyzerű Fokkerjei állították föl, amennyiben a társaság gépeit július hónapban 828 utas vette igénybe. Ezzel szemben az elmulit év leg-erősebb hónapjában (augusztusban) 630 volt a szállított utasok száma. Az emelkedés tehát az összeforgalomnak pontosan egyharmada, vagyis 33%.

KERÉKPÁROK

Elsőrendű külföldi gyártmányok,

ALKATRÉSZEK és GUMIK
soha nem létezett
olcsó árban

Schwartz Géza, VIII. Német-utca 45 (József-utca sark)

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit lát Pesten ma reggel?

— Nem sokkal többet, mint mikor négy hét-
ezelőtt Pestről elutaztam. Pest 1930 augusztusában ugyanannyi zokog, mint ahogy júliusban zokogott, az egyetlen különbség csak az, hogy míg júliusban, a rengeteg dillandó bajon kívül a kónikulát elbájtáta, most az enyhe téli zimankóra terjeszti ki műsorán kívül a házi-
áldást. Lényegesebb változást a Pesttől elszakított szem, az új közlekedési rend életbeléptetésén s a közlekedési balesetek, valamint a gázolás után menekülő sofförök elszaporodásán, végül a hajtási igazolvány nélküli virtuskodó hölgyek országúti szereplésén kívül nem tapasztal...

— Ez viszont nem túlságosan sok. Mit tapasztalt ezzel szemben külföldön?

— Csak a deauville-i part eseményeiről számolhatnék be, ahol négy héttől volt szerencsém lenni azokat a pillanatok, amikor a sűrű normandiai eső egy szempillantásra eláll, hogy hamar a „csatorna” haragos habjaiba vehessem magamat. Vigasztalásul, s ha úgy tetszik, kárörömmel szolgáljon azoknak, akik talán hűbá sóvárogtak idén a Keleti-tenger után, ezen a malheur-ön kívül az is, hogy Normandia és a Bretagne az idén nem volt dívatban. Deauville maga, amelyről a nemzetközi reklám a lények és lángok mámoros epithetoniaival szerel a világ sajtójában megemlékezi, hétköznapokon olyan üres, mint a pesti polgár zsebe (aki éppen emiatt nem tudott oda elutazni) s a világhírű Hotel Normandie üres szobáinak legióit az sem tudja lényegesen esőként, hogy a csunya, pápaszemés, ősz Aga khán 18 szobát foglalt el maga és kísérete számára, vagy hogy Citroën mester s az a néhány amerikai, akiknek gyönyörű fehér yachtjai, a „Blue Jade”, a „White Eagle” s a többiek ott horgonyoznak éjjel-nappal füstölő lényes, kis sárgaréz kéményekkel a Deauville reáépített Trouville kikötőjében, egész vagy félemléteket tartanak megszólva. Szombat és vasárnap, — az persze egész más, Deauville vénségére weekend-hely lett, Franciaország s a világ főfokja, amelynek világhírű, gyönyörű kaszinójában ezen a két éjszakan ömlik, zug, zizeg, hőmpylög a hártvácskony francia pénz s való, hogy a „Privé” bakkasztalain ilyenkor sokmillió francia papírpénz cserél gazdát...

— Istenem...

— Már szombat déltől kezdve éleveszélyes a forgalom a páris—deauville-i országúton, a Hispanik, Rollsok s a legújabbban legdicatosabb Dusenbergek végeláthatatlan colonnájában Talbotok, Delagok, Citroën sícek legcsodálatosabb színű és formájú karosszérei süvencenké százhuzas tempóban le a tengerpart felé, a végig jegegyéktől övezett fekete salak-országúton, hogy urakat és betyárokat, Páris s a világ nemzetközi gazdagjait és — rasztáit két és egyegyed egy óra alatt leröpítsék a Pénz hűvözforrásához... Ulyenkor aztán benépesednek a gigantikus kaszinó kongó couloirjai, amelyek vitrinjeiben ékszer- és divatkirályok kínálják kincseiket a könnyen szerzett pénznek. A fashionable Brummelhez (amelynek elősarnokában hétfőtől szombatig versenyt horgonyok egymással az abessziniai partás, az indo-chinci groom s a néger voiturier) is betér lassanként egy-két társaság egy üveg 300 és 400 frankos pezsgőre, hogy claudolják a krimindáisan rossz roumain gipszband cincogásán, vagy valóban élvezze a világhírű Billy Arnold holk amerikai songjaival, akinek zenekara persze Pesten megbukott annakidején, de aki telen azóta is a comcsi Ambassadeurben és nyáron a deauvillei Muni-
cipalban játszik és fog játszani még nyolc évig, mert ennyi időre szól a szerződés... Ill láttam egy eleven francia gróft, aki egy betűt sem tud németül, a Privé Eugen-mars hangjaira oly harcias lelkesedéssel mulatni, ahogy csak — tout comme chez nous — az ancien-

regime öszülő bárviadorai tudnak, szeretnek és szoknak is vidulni nálunk idehaza az Admirál-vagy a Newyork-bár hangulatok téli éjszaka-
kain... Vasárnap hajnalban aztán megszűnik minden. A takarításszonyok összesöprik a szerepint, a krupieit megszámlálják a beváltott zsetonokat, a pincérek a borralalót, a mulatóhelytülajdonosok a „lözung”-ot s Deauville lefekszik aludni újból szombatig, mert járni ugyem lehet, a csatorna viharos, esik az eső s a parasole-okat gyökerestől tépi ki a plage-on a szél. Voilà, Messieurs, Mesdames, egy kis helyzetjelentés a deauvillei frontszakaszról...

— Irigykedésünk lényegesen esőkkorán, van szerencsénk fölkérni beszámolójának folytatására...

— Szaladjunk talán vissza a Honfleurs—St. Germain-i országúton Párisba. A ville lumiére üres és morog, mint egy korgó gyomor: elmaradt az idén az amerikai dollárbeafstek; az üzletekben mindenütt „solde”-ot hirdetnek az eredeti árak vastag piros csíkokkal átthuzva s alattuk lényegesen alacsonyabb számok csabítanak, hízlelnek — majdnem azt mondtam, hogy cigánykodnak —, csakhogy vásároljon az idegen pár frankért valami esekélyiséget. (Ez a hölgyeket érdekl: prima ezüstrókat 2900 frankért látam a „Lido” árkádjai alatt kitéve, s a Bld. Madeleine-on 900 frankért kitűnő vakondbundi. Tessék gyorsan átszámítani.)

— Oriási!

— A Montmartre viszont egykor bezár, az ismert dívatos téli helyek még nyári dímkat alusszák leeresztett redőnyeik mögött, egy-két orosz pezsgőslökél él csak, köztük is elsősorban a Casanova, amelynek egy aktuális strófkálat éneklő zsenidális orosz hírlapíró a fiátrakeicája és vonzóereje. Egy revü van, amelyet érdemes megnézni, a Folies Bergères-é, szlörök nélkül. Jackson-göröllel s Páris népszerű Dénes Oszkárjával. Randal-tal (ez Dénesre kiténtetés és nem Randal-ra), aki idén szöke parókát visel, mert hogy egész kopasz az istenanda. De nagyon kedves és tehetséges. Találkoztam aztán odakint a magyar filmdecalamenttel, amely már a második filmet forgatja a joivireli műtermekben. Este hétkor kezdenek el dolgozni s dolgoznak hajnal háromig, akkor taxikon visszajönnek a Hotel Chatham-beli főhadiszállásukra, holtfagyatban belezuhanak az ágyba, aluszának délutánig s mire fölébrednek, föltápászkodnak s megbédélnék, már kezdődik is újra előről az egész

— Oh, oh, szegény művészeink...

— ... Amerika a munka tempóját áthozta ugyanis Párisba is. De a rendszer is. Mikor a Paramount a Bld. des Italiennes-en megnyitotta a kétmilliódolláros költséggel fölépített óriási filmpalotáját és azt hirdette, hogy az előadásait reggel kilenc óra harminckor kezdő és folytatólagosan éjjel után két óráig tartja, a párisi szakma kinevette. Most, hogy a mellékletekben négyes sorokban állnak az emberek és nevetgélve, viccelődve várják, hogy két-háromórás ácsorogás után végre sor kerüljön rájuk s a színház hetenként 1.400.000 frankot vesz be, próbálják utánozni. Persze hűbá... Az első amerikai magyar filmek fölveleleit Fedák, aki Párisban tartózkodik, tőviről-hegyire elmagyaráztatta magának a hangmixeléstől a legapróbb technikai niánszig, mert hangosfilmen óhajt szerepelni a jövőben. A fölveleleket végigtanulmányozta Job Dániel is, aki azóta már haza is érkezett, de Roboz, aki a magyar produkcióknak az amerikaiak részéről kinevezett general manager, befejezve munkáját, még Párisban marad, hogy a „Wunder-Bar” számára, amely a Vigszínház és a Födrosi Operettszínház közös rezsimjében és rezsiében kerül színre, mint az Operettszínház megnyitódarabja, néhány olyan a darab által megkívánt varietéattrakcióit hozzon, amelynek Pest bedül — hony soit qui mal y pense — i. i. a szin-

háza...

— Nos és talált?

— Hoggyné. M. Teddy Ehrenthal, a legnagyobb párisi varietégyűnkés nagy származásu direktora egy éjszaka, előadás után, összeszédítette számára a Montmartre egyik lakójába az összes Párisban tartózkodó nagy külföldi számokat s ezek közül hoz le Roboz háromat. Mind a három néger. Két férfi és egy nő. De a nő is frakkban játszik s a leggyönyörűbb baritonhangon énekel. Emlékeznek még Barbette-re, a csodálatos nőimitátorra? Ime, az első csodálatos — férjimitátor...

— Lényegesen örvendünk. S mi szépet s jót hallhatunk még idehaza?

— Boesánat, de csak órákkal előbb érkeztem s épp hogy átvehettem a tollat kitűnő kollégám, Dénes Zsófia kezéből, aki volt szíves ezeken a hasabokban távollétem alatt helyettesíteni; így a hazai hírekről Önök bizonyára többet tudnak, mint jómagam. Annjitt minden este hallottam azonban már a megérkezésem órájában, hogy a nagy port fölvert Mrs. Palmer kontra Mecklenburgi hercegnő- és Havany Lili-per következő tárgyalására is elkészültek már az összes orvosi bizonyítványok, amelyek hitelen tanúsítják, hogy a tárgyalás napján az összes tanulnak kivétel nélkül egészezi szempontokból ide vagy oda kellett elutazniok s így a tárgyalást legnagyobb sajnálatukra (sajnálataukra is, ugyebár?) nem vehetnek részt. Aligha járok messze az igazságtól, ha ezek után megjósolom, hogy ennek a pernek sokasem lesz vége. A tanuk ugyanis évekig tartó hosszas és kínos belegeskedésben fognak szenvedni s nagyon valószínű, hogy Mrs. Palmer idegei sokkal rövidebb ideig fogják bírni türelmessel az úgy igazmatl, mint a szegény, beteg tanuk költőidegei... Az egészek az oka, hogy a Polo-klub báterme olyan kicsiny. Pont Mrs. Palmernek nem jutott már benne hely. Ejnye, ejnye, folyton boj van ezzel a Polo-klubbal...

• Diszoldadások az idegenben rekedt hadifoglyok hazaszállítása javára. Augusztus 16-tól 21-ig minden este 10 órakor előadják a rendszer napi előadások vezérelve a Beketow-cirkuszban Lipiai Károly misztériumát, amelynek címe „Hozuk haza hőseinket”. Az előadásokat a külügyminisztérium védőnképe alatt rendezik az óriási a hadifoglyoknak a hazaszállítása érdekében, akik még mindig Szabóriában sanyódnak. Az előadás, a cirkusznyitotta minden lehetőség kihasználásával, Ferenczi Frigyes, az Opera rendezője rendezi, nagy prólogusát Harcsányi Reszó mondja el.

• Átalakították a Terézkörúti Színpadot. A nyári szünet alatt teljesen átalakították a Terézkörúti Színpad nevezetű előcsarnokát és színpadját Basky Istvának, a kémió iparművésznek és díszlettervezőnek tervei alapján. Az augusztus 14-i megnyitóstéren már új konténerben látja a közönség a Terézkörúti Színpadot.

• Dénes Zsófia a Forum-filmszínháznál. Dénes Zsófia, A Reggel és a Színházi Élet ismert munkatársa a Forum-filmszínház kötelekébe lépett és elvállalta a sajtóigazgatói állást.

PREMIER AUGUSZTUS 14-ÉN

„Beclva” Beketow Cirkusz Varieté

Városliget. Telefon: Automata 183-35

A világvárosi augusztus 11. este 8 órakor és délután 4 órakor, 10 külföldi attrakció. Helvarek este 1 pengőttől 6 pengőz (utalvánnyal a fele), délután 50 fillérről 3 pengőz (utalvány nem érvényes).

Csütörtök este 9 órakor

Telefon: 265-54

Jegyvásrtás a mai naptól

MEGNYITÓ ELŐADÁS
A TERÉZKÖRÚTI SZINPADON

Chiron legyőzte Stuckot a vasárnapi Klausenpass hegyversenyen

Hartmann László a versenykocsik háromlites kategóriájában harmadik, abszolút értékelésben nyolcadik

Bern, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap rendkívül nagy érdeklődés mellett futották le a Klausenpass-hegyversenyt, amely Európa hegybajnokságának egyik futama. A versenyen, amelyen 150-en indultak, a magyarokat Hartmann László képviselte, aki két kocsival vett részt a versenyen. Hartmann nem indult győzelmi eséllyel, hiszen

Stuck, Caracciola, Chiron voltak ellenfelei, akik csak egymás között találnak megfelelő ellenfélre. Hartmann kategóriájában, a 3 literes versenykocsik között mégis harmadik lett.

A verseny hőse a francia Chiron, aki Bugatti-kocsijával, 78,6 km. átlagsebességgel saját tavalyi pályarekordját megdöntötte és abszolút győztes lett. Második Hans Stuck (Austro-Daimler), alig öt másodperccel rosszabb idővel. A sportkocsik között Caracciola győzött s ugyancsak megdöntötte a 21,5 kilométeres pályára eddigi sportkocsirekordját. A motorkerékpárok legjobb ideje az angol Bullis (NSU) nevéhez fűződik. A részletes eredmények a következők:

Versenyautómotók. 5000 km.-ig: 1. Chiron, Franciaország (Bugatti) 16 p. 24,5 mp. 2. Hans v. Stuck, Németország (Austro Daimler) 16 p. 28 mp. — 3000 km.-en följött: 1. Rosenheim, Németország (M. Benz) 18 p. 35,8 mp. — 2000 km.-ig: 1. Bonrat 7, Franciaország (Bugatti) 17 p. 16,2 mp. 2. Morgan, Németország (Bugatti) 17 p. 25,4 mp. 3. Hartmann, Magyarország (Bugatti) 17 p. 46,4 mp. — 2000 km.-ig: 1. Stüber, Svájc (Bugatti) 17 p. 43 mp. — 1500 km.-ig: 1. Lehmann, Németország (NSU) 20 p. 22,6 mp. 2. Wiltner, Svájc (Bugatti) 21 p. 14,6 mp. 3. Holheimer, Németország (NSU) 21 p. 22,6 mp. — 750 km.-ig: 1. Markiewicz, Franciaország (Rosenberg) 25 p. 31 mp. — 300 km.-ig: 1. Österreicher, Németország (DKW) 25 p. 43,6 mp.

Sportkocsik. 3000 literen följött: 1. Caracciola, Németország (M. Benz) 17 p. 4,6 mp. 75,4 km. átlag. — 3000 literig: 1. Freuder, Svájc (Steyr) 19 p. 22,2 mp. — 3000 literig: 1. Burgaller, Németország (Bugatti) 17 p. 53,8 mp. — 2000 literig: 1. Nuvolari, Olaszország (Alfa Romeo) 17 p. 39,6 mp. 2. Wiltner, Svájc (Alfa Romeo) 17 p. 52 mp. 20 p. 37,8 mp. — 14 literig: 1. Marek, Franciaország (Salomon) 19 p. 31,8 mp. — 0,750 literig: 1. Simons, Németország (DKW) 22 p. 24,6 mp. 2. Schmidt, Németország (BMW) 24 p. 12,9 mp.

Szóló motorkerékpárok. 500 km.: 1. Bullis (NSU) 16 p. 41 mp. 2. Zuber (Coudor) 17 p. 29,4 mp. 3. Dam (Standard) 17 p. 47,2 mp. — 750 km.: 1. Rütteleben (NSU) 17 p. 52 mp. 2. Weges (Harley-Davidson) 19 p. 14,2 mp. — 1000 km.: 1. Peresolo (Harley) 17 p. 24,8 mp. 2. Debesieux (Moët-Goyon) 18 p. 14 mp.

Nagy üzemredukció készül a francia autóiparban

Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az „Humanité” szerint a francia autómobilgyárak a rossz üzletmenet miatt

tíz napra leállítják üzemüket,

ugy, hogy ebben az időben a párisi környéki gyárakban több mint 50.000 munkás válik keresetnélkülivé. A lap szerint a Citroën-művek az üzem újrafelvételénél az eddigi

25.000 munkásból csak 16.000 munkást vesznek majd vissza.

Az „Humanité” még azt is írja, hogy a legnagyobb francia autógyárban az 1929. évi átlagos napi 600 kocsit gyártásával szemben a folyó évben napi 1000 kocsit előállítását terveztek s ezzel szemben

a jelenlegi napi átlagos autógyártás alig éri el a 160 kocsit.

+ Ahol a statisztika javulást mutat. Ma, amikor a statisztikai adatok világszerte esőkező irányzatot mutatnak, meg kell állnunk egy pillanatra annál az imponáló statisztikai adatnál, amely a Cordatit térhódítását mutatja. A magánautó tulajdonosok közül ez év első hat hónapjában 18%-kal többen vásároltak azonos kocsitípus mellett Cordatitot, mint az előző év ugyanezen ideje alatt. Ez a gyarapodás nem lehet meglepetés azok számára, akik a magyar pneumatik minőségének bűvárosát fejlődését figyelemmel kísérték. A normális városi és vidéki üzemből épp úgy, mint a turán és versenyeken elért és a közelmúltban nyilvánosságra került eredmények mindinkább indokolták teszik ezt az emelkedést és olyan perspektívát nyitnak meg a Cordatit előtt, amelyet az elért teljesítményeknél fogva méltán megérdemel.

Halálos szerencsétlenség történt a dauphine-i autóversenyen

Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Grenoble mellett halálos szerencsétlenség történt a Dauphine vidékének átszelésére rendezett autóversenyen. Eddouira francia autóversenyző a 7. fordulónál nekirohant egy másik kocsinak. Eddouira kocsija háromszor megfordult a levegőben s

maga alá temette a versenyzőt, akit holtan húztak elő a kocsijának elől.

Eddouira az előző fordulónál 127,2 kilométeres óránkénti sebességgel rekordot javított.

+ Olasz alpesti verseny. Az alföld-alpesti turaúthoz hasonló, de ennél is nagyobb távon 1800 kilométeres túrát rendezett az A. C. delle Venezie „Coppa delle Venezie” címen az elmúlt heten. A nehéz feltételű verseny, amely az olasz tengerpartól kiindulva, az olasz alpesek legmeredekebb hegynyi vezetett végig, a FIAT-kocsik nagy diadalával végződött, amelyek közülösen a FIAT 31-es műfelfertések nagy szerepe. Ez a pompás kiskocsit 45 kilométeres átlagjal futotta be a hosszú távot és 5659 ponttal fölényes első lett az általános osztályozásban egy 4902 ponttal elért O. M. előtt. A verseny mezőjében több kompresszoros kocsit is volt, ami mindenesetre igen jó szinten tünteti föl a normális széria 31-es eredményét. Kategóriájában természetesen még nagyobb fölényt nyert a FIAT 31-es, amelynek társai egyébként a túra verseny első és második díját is hazahozták. A beiktatott sebességi versenyekben a FIAT 22588-22600-22601 voltak a leggyorsabbak, amelyeknek turalátága a 60 kilométert is meghaladta.

+ A pneumatikgyártás egyik legjobb titka abban rejlik, hogy a gumiréteg minél egységesebb anyagot képezzen a pneumatik vázával és a cordszövetréteg-

gal. Egy pneumatikkal csak akkor érhető el nagy teljesítmény, ha annak gumianyaga a cordszövetrétegekhez tökéletesen hozzátapad. Talán egyetlen pneumatikkal sincs ez a probléma oly tökéletesen megoldva, mint éppen a Goodrich-pneunknál, mivel a Goodrich-gyár által követett különleges vulkanizációs eljárás sommifele olyan vagy kezeleléssel nem jár, amely alkalmas volna arra, hogy a gumianyagot befolyásolja és ellenállóképességét csökkentsse. A Goodrich-gyárakban alkalmazott különleges vulkanizációs eljárás teszi lehetővé az, hogy a pneumatik összes részét, így felet a váz, a cordszövetrétegek és a futófelület elpusztíthatatlan egységet képez, anélkül, hogy a felhasználó anyagok szövésége és ellenállóképessége a vulkanizációs eljárás alatt bármiféleképpen csökkenne.

+ Ujabb Bosch-siker. Az Európa-körpörülés első és második helyezettje Bosch mágnest és gyertyát használt.

Sorozatos favoritgyőzelmek a vasárnapi lóversenyeken

Blanc nyerte a Választmányi díjat

(A Reggel tudósítójától.) A Szent István-mítig negyedik napja élénk és változatos volt. A versenyzámok sikerült összeállítását a közönség is honorálta, a szokottnál jóval nagyobb számban keresve föl a pályát. A nap főversenye a Választmányi díj volt, amelyben

Blanc megvesztegető stílusban győzött.

Könnyű győzelmeinek értékén az sem rontott, hogy a jóesélyű Gyöngyhalsz hosszakart vesztett az indításnál, mert a másodiknak beérkezett Kitartás s a harmadiknak félfutott Vazogó föllértelkelhető mértékű szolgáltak. Blmc ma kétségtelemül a pálya legjobb idősebb lova. Vasárnap futották az

Augusztusi handicapet

is. A súlyelosztó versenyben a verseny multévi győztese,

Cortina

győzött. A Cinkotai díjban Boreca, a Kétévesek versenyében a fokozatosan fejlődő Starlight győzött, mindkettő közönséges kenterben. A nap érdekessége, hogy valamennyi futamban a legjobban fogadott ló győzött és a győzelem legtöbb esetben imponálóan könnyű volt. A Nyeretlen kétévesek handicapjében Barmikor győzött, ezáltal nem Hulmvel, hanem Blaskovicsal nyergében. Hulme, az angol zsoke, ugyanis a Petánovics-istálló részére jövőben már nem fog lovagolni.

A nap részletes eredménye:

- I. futam: 1. Boreca (4:10) Schejbal, 2. Benvenuto (4) Gutai, 3. Hejja (3) Eseh. Fm.: Nelly, Maramaros. 5h. 2h. Tot.: 10:15, 11, 11.
- II. futam: 1. Barmikor (p) Blaskovics, 2. Vagjad (2) Péter, 3. Selos (5:2) Schejbal, Fm.: Tekozlo, Light Star. 15h. 2:2h. Tot.: 10:19, 13, 12.
- III. futam: 1. Blanc (6:10) Schejbal, 2. Kitartás (3) Eseh, 3. Vazogó (10) Balog. Fm.: Gyöngyhalsz, Rábó. 5h. 6h. Tot.: 10:17, 12, 16.
- IV. futam: 1. Cortina (1:2) Csula, 2. Sarkany (3) Tuzs, 3. Mirjam (4) Eseh II. Fm.: Cibon, Pásztó, Bon Solr, Add odai, Farsang, Rowuma. 1h. 5h. Tot.: 10:27, 13, 13, 18.
- V. futam: 1. Starlight (4:10) Schejbal, 2. Semmi hal (20) Galvas B, 3. Noxa (6) Csillag. Fm.: Pátan, Tarnok, Pesszó. 6h. fejh. Tot.: 10:14, 13, 9.
- VI. futam: 1. Csopak (p) Balog, 2. Hera (2) Casplár, 3. San Marco (10) Klímshá. Fm.: Dehogyisnem, Nani, Obsitos, Heviz, Fuvolás, Szanda, Bieskas. 3h. 2h. Tot.: 10:25, 14, 17, 28.

Bécsi lóversenyek

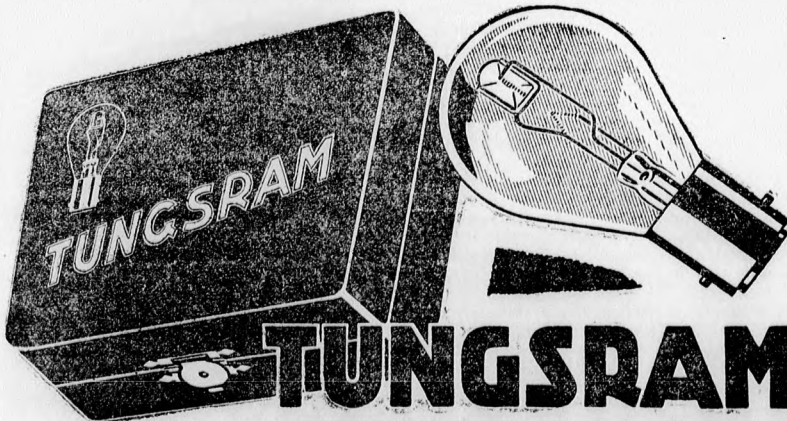
A Baltazzi Arisztid-émlékverseny a favorit Heimwehr nyerte

Bécs, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnapra, a bécsi nyári mítig ötödik napjára a nevezések tekintetében javulás állott be, a köhögési járvány szünetében lévén, ma már nagyobb mezőnyök alakultak. Sajnálatosan érdekességben éppen a nap főversenye, a 20.000 schillinges Baltazzi-émlékverseny jelentett legkevesebbet. Mindössze négy ló startolt s a verseny a résztvevők kvalitása tekintetében sem felelt meg a díj tradícióinak. A versenyt a favorit Heimwehr nyerte Trivia ellen.

Részletes eredmény:

- I. futam: 1. Kismet (6) Takács I, 2. Patriot (7:10) Lóth B, 3. Rusalka (6) Nemeth. Fm.: Ezerév, Jasan, Lévén, Sámson. Tot.: 10:137, 32, 12, 21.
- II. futam: 1. Herba (1:4) Varga. Fm.: Mariett, Gramona. Tot.: 10:17.
- III. futam: 1. Tam diu (5) Szabó L. II, 2. Hamar (10) Besko, 3. Rosenvaljer (5) Müller. Fm.: Pitykés, Vlasta, Kiroprine, Dacia, Fabula, Dashing Girl, David, Toscana. Tot.: 10:40, 18, 22, 20.
- IV. futam: 1. Heimwehr (8:10) Szabó L. II, 2. Trivia (1:4) Biernáczky. Fm.: Gioconda, Saluga. Tot.: 10:16, 11, 12.
- V. futam: 1. Wilhelmine (8:10) Albrecht, 2. Zsófi (2) Kohoutek. Fm.: Deledda, Bim Bim. Tot.: 10:14, 12, 14.
- VI. futam: 1. Rakos (6) Takács I, 2. Viscouni (2) Szilágyi, 3. Szeladon (1) Varga I. Fm.: Rodenstein, Hippus, Horridó, Best hope, Campodoglio. Tot.: 10:19, 17, 12, 13.
- VII. futam: 1. Histro (1:4) Szabó L. II, 2. Robinson (3) Biernáczky. Fm.: Passat, Perplex, Grátis, Osculum. Tot.: 10:26, 21, 46.

TUNGSRAM
AUTÓLÁMPA-GYÜJTŐDOBOZ
MINDEN KOCSITYPUSHOZ TELJES
LÁMPAFELSZERELÉST TARTALMAZ.
KAPHATÓ MINDEN SZAKÜZLETBEN.

KÖZGAZDASÁG

Nem kell megijedni!

(A Reggel tudósítójától.) Mintegy títkos jeladásra, egyszerre lobban föl a magyar és a külföldi sajtóban a várakozás: *A bukaresti konferencia célja Magyarország félvezetése volt!* Most, Sinaja után bujt ki a szeg a zsákból: „A kisántant a magyar gazdaság izolálását készíti elő. Kontingensszerződéseket, a legtöbb kedvezményi záradék elejtésével a magyar agrárexport kizorítását régi piacairól. Egy nagy német újság bécsi levelezője még fantasztikusabb hírt röptetett világra: a magyar-olasz szerződési viszony aláaknázása a tulajdonképeni célja a kisántant új gazdasági politikájának. Igaz-e ez a hír, való-e ez a föltevés, döntőfontosságú a magyar gazdasági politikára. Ha igaz, ha valóban a hatalmi politika célját próbálták Sinajában a közös gazdasági érdekek megtévesztő köntösbe öltöztetni, — akkor indokolt minden gyanu, jogos minden tartózkodás és joggal követhető, hogy

a magyar gazdaságpolitika minden erejét megfeszítve készüljön föl arra az időre, amikor a támadó nyíltan lép föl ellentünk.

De indokolt-e a gyanu, alapok-e a hírek, amelyek az ellentünk készülő összeküvésről szólnak? S ami a legfontosabb: *tehet-e bennünket egyáltalán izódni*, kirekeszteni a Duna völgyének forgalmából, vagy gazdasági nyomással politikai engedményekre kényszeríteni? A kísérlet nem új. A joachimstali konferencián 1927 májusában fejtekte ki Benes előzetesen rövid, de hangos publicisztikai előkészítés után gazdasági programját, amelynek magva röviden az volt: *a három szövetséges állam viszonyát bizonyos speciális gazdasági megállapodásokkal még szorosabbra fűzni*, s ebbe a szorosabb egységbe előbb Ausztriát, a zsidán Magyarországot is belekényszeríteni. A kísérlet a három év alatt, amely Joachimstahl óta elmúlt,

tökéletesen csődöt mondott.

Először Anglia tiltakozott igen határozottan mindennemű politikai jellegű gazdasági kedvezményekkel ellen, 1928 júniusában Seipel kancellár utasította vissza Marinkovics invitálását, s végül maga a cseh agrárpolitika huzta keresztül bürelmetlen vámpolitikájával Benes terveit. A helyzet ma az, hogy *Magyarországgal egy Románia, mint Jugoszlávia stábn és akadálytalanul meg tudott és meg tud egyezni*, míg a cseh-jugoszláv kereskedelmi szerződés ma sincs tétő alatt, a román-cseh szerződésből pedig *kimaradtak a gabona- és lisztvámok, amelyek kiezerkedését a románok nagybőleszen ránk, magyarokra bízták.*

Viszont a tátrai konferencia után következett a bukaresti, ahol is a magyar, román és jugoszláv érdekeltségek simán és gyorsan megállapodtak bizonyos *elvi jelentőségű kérdésekben*. Az eredmény egyelőre szerény, de tíz évi gyűlölködés és harcias próbálgatás után igen físztelermelő! Az elvi jelentőségű megállapodásoktól a gyakorlati együttműködésig persze igen hosszú és görögnyós az út. Hogy a három agrárállam saját termékeinek biztosítsa a fogyasztó államok piacait, ahhoz *meg kell egyezniük egymással, a fogyasztókkal, elsősorban Ausztriával és Csehorzággal, azután, ami a legkezelebb, meg kell nyerniük vagy ki kell kényszeríteniük a többi európai és tengerentúli állam hozzájárulását ahhoz, hogy a Duna völgyének öt állama egymás javára külön kedvezményeket köthessen ki.* Ma a legtöbb kedvezményi záradék révén a magyar gabonára kirótt alacsonyabb vám automatikusan megilleti az argentinai búzát is és a minap aláírt angol-román kereskedelmi szerződésben megszabott ipari vámkor érvényesek a cseh, az osztrák vagy a magyar ipari termékekre is.

Amíg a legtöbb kedvezményi rendszerre érvényben van a kisántant államai nem rohanának magyar árra magasabb vámtól!

Csak akkor tehetik ezt, ha *egyidőre javára speciális, előnyös, preferenciális vámkor szabnak meg*, minden velük szerződő állam hozzájárulásával. Ez a kísérlet egy ízben, mint láttuk, csődöt mondott, *vajjon sikerülhet-e most?* A genfi világgazdasági konferencia óta a gondolat, hogy a Duna völgyének öt állama egy közös gazdasági rendszerben kell hogy egyesüljön, erős gyökeret vort a világ közvéleményében. Ez az öt állam, — Ausztria, — Csehország, Jugoszlávia, Magyarország és Románia ipari és agrártermékeinek *telnyomó többségét, keresken háromötöd részét egymás számára produkálja, egymásnak adja el, egyötöde megary Németországba és Olaszországba, a fennmaradó egyötöd megy a világ többi részébe.* (Termé-

szélesen az arány csak durva általánosságban áll meg.) Elképzelhető és elérhető, hogy a világgazdasági hatalmai hosszú tárgyalások és küzdelmek után, hozzájáruljanak ahhoz, hogy ez az öt, gazdaságilag szorosan egymásra utalt állam termelésük és áruforgalmuk telnyomó és egymásnak eladott részére speciális és kedvezményes megállapodásokat kössön?

Elképzelhető, hogy a nagy ipari államok hozzájáruljanak ahhoz, hogy Csehország egyedül foglalja le a román és jugoszláv piacot,

elképzelhető, hogy Belgrád és Bukarest kaparja ki Prága számára a sült gesztenyét a tűzből, elképzelhető, hogy a cseh ipar lemondjon a magyar piacról, hogy Ausztria beleljen egy ilyen harcos kombinációba s végül elképzelhető — politikai okokból — hogy *chhez a tervehz Franciaország belegegyezését megadja*, az osztrákok — elsősorban Schuller osztályfőnök, aki a legelső, két év előtti magyar-román-jugoszláv agrártanácskozást Genfben kezdeményezte — *szívesen lélekket támogatják a dunai preferenciális vámtérület tervét*, amelyből az osztrák ipar piacának kiszélesedését, az osztrák gazdasági élet stabilizálását remélik, a francia politika az Anschluss-gondolat

és a magyar legitímizmus gyöngülését várja föle, de mit remélhet Ausztria és mit remélhet Franciaország az elkerülhetetlenül cseh vezetés alá kerülő gazdasági kisántantól?

Semmi egyebet, csak új bizonytalanságot, új feszültséget, új ellentéteket.

A három dunai agrárállam érdekközössége — *realis!* Egmással szembeállítani őket — fantazmagória! A magyar agráréxportot kizorítani Csehorzágból és Ausztriából, amely a magyar gabonára, gyümölcsre, állatra rá van utalva — *majdnem lehetetlen. Lehetséges kiemelteni versennyel a magyar termékek árát leszorítani — de ennek árát a román és a jugoszláv paraszt fizetné elsősorban.* Ezt az örültséget pedig nem lehet föttenni a belgrádi és bukaresti kormányról.

Európai érdekek, hogy a dunai államok, először az agrárállamok egymásközt, azután együtt az ipari államokkal megegyezzenek s egy új, békés rendet építsenek. Nem európai érdekek, hogy újabb egymás ellen forduljanak, új harcokat, új vizályokat támaszsanak. Ezért tartunk magunkat a régi elvhez: *Félni jó, de megijedni okatlan! Magyarországot izódni majdnem lehetetlen* s aki megkísérli, a saját-husába vág! Figyeljünk minden mozdulatra, de készüljünk a békés és közös munkára!

K. D.

A P. K. a Földhitelbank földjeinek értékesítésére nem tudott megegyezni az altruista intézetekkel s most maga parcelláz

(A Reggel tudósítójától.) A Földhitelbank vagyontömegének értékesítése még mindig nem jutott nyugvópontoz. A likvidációt a P. K. június 20-án tényleg átvette, miután előzőleg hosszas tárgyalásokat folytatott az altruista intézetekkel. Az altruisták holdankénti parcellázási jutalékként 40 pengőt, 6000 hold után tehát 210.000 pengőt kértek, továbbá 3% jutaléket, ha a parcellázást ügynőkök útján végeznék, ami további 150.000 pengő megterhelést jelentett volna a tömegre. Mindezeket főül költség emén a vagyontérték 1%-át, azaz 50.000 pengőt, hasznosítás esetére magyar holdanként 4 pengőt, vagyis 24.000 pengőt akartak, továbbá azt, hogy 1931 december 31-ig olyan kizárólagos megbízást kívántak, hogy a dolgozba senki másnak beleszólasa ne legyen.

E nagy jövedelmekkel szemben az altruista bankok nem vállaltak volna kötelezettséget arra, hogy a parcellázást mennyi idő alatt végzik,

az átmeneti gazdálkodás rizikóit a tömegre akarták hártani és ezenkívül olyan hitelfőtteleket akartak a parcellavevők számára, amelyek még a vételár 25%-át sem biztosították volna teljesen. Az altruista bankoknak ezt az ajánlatát az 50%-ra kiegyezett hitelezők nevében Schwieger Imre ellenzte és kimutatta, hogy a hitelezők így még tíz év múlva sem jutnak pénzükhöz, miertis azt ajánlotta, hogy

a Földhitelbanktól már átvett parcellázást maga a P. K. kezdje meg a parcellázást

és állapodjon meg a Pesti Hazai Takarékpénztárral, mint a legnagyobb jelzálogilag füzözött hitelezővel, hogy esetenként adjon förlést engedélyt és így könnyítse meg a finanszírozást. Ehhez a tervehz a Pesti Hazai is hozzájárult és kijelentette, hogy jelzálogilag biztosított követeléseit hajlandó 40% erejéig a legkisebb részlekre fölpróni és intézkedik vidéki affiliációinál, hogy azok a parcellavevőket másodhelyen rövid kölcsönrel támogassák. Ilyen módon a vételár 60%-a a tömeg kezébe folynek be, a fennmaradó 40% behajtása pedig ugy van elgondolva, hogy a legrosszabb esetben arra a vevők 10% bázispénzt fizetnek, míg a többi vételár hátraléként egy-két év alatt volna förlesztendő. A P. K. e megoldás elfogadásával egyidejűen kimondta, hogy egy ellenőrzőbizottságot alakít, amelybe két helysőtisztviselőtől kivül a Pesti Hazai részéről Posch igazgatót választotta be. A kiegyezett hitelezők körében, akiketől ez a kibontakozási terv származott, nagy meglepetést keltett azonban, hogy

ebbe az ellenőrzőbizottságba az ő részük-ről senkit sem vettek be

és ezt azal indokolták, hogy *külső személyek bekapcsolását elvi okokból ellenzik.* A P. K. ezután a Földhitelbank régi parcellázási szervezetét kiegészítette, ami haonként körülbelül 12.000 pengő megterhelést jelent a vagyontömegnek. Ez az intézkedés a hitelezők köré-

ben nagy elkeseredést keltett, akik úgy emiált, valamint azért, mert a Pénzüntézet Központ a neki bíróság egyébként megittelt vagyontövelő díjakat már előre levonta, holott a kibitelezők betéteiből semmit sem tudnak visszakapni, *erélyes mozgalmat indítanak és arra akarják fölkérni a P. K. vezetőségét, hogy a parcellázó szervezetet a legszűkebbesbe redukálja és a vagyontövelő díjak levonása helyett előbb elgítse ki azokat a szegény embereket, akik megtakarított filléreiket veszítették el.*

Nagy elkeseredést kelt a hitelezők körében a Földhitelbank földvagyontövelő díjak ügye is. A bankra a legmagasabb részvényjegyzés alapján vette ki a vagyontövelő díjakat, amelyet természetesen akkor koronákban fizettek be. Nem tudni, miert és hogyan, egy-két év múlva a pénzügyi hatóságok a devizált pénz korában, tehát sokkal kisebb értékű papírkoronákban visszafizettek az övatosságból kifizetett vagyontövelő díjakat. Most a hitelezőkkel kötött egyezés után az adóhatóságok egyszerre azt állapították meg, hogy a Földhitelbank mégsem tett eleget földvagyontövelő díjak kötelezettségeinek és vártalanul a már 50%-kal kiegyezett bankra az 1922. évi bírtokállomány alapján nem kezelebb, mint egymillió pengő földvagyontövelő díjat kell ki, biztosítási végrehajtást is vezetett a tömeg ellen és a Lebosztó időközben a P. K.-hoz befizetett 500.000 pengőt le is foglalták. Így a szerencsétlen tömeg a kifizetésre kerülhető minimális 15%-ot sem fizetheti ki a hitelezőknek, *amíg a pénzügyminiszter nem mentesíti ezt az összeget a foglaltsá alól.* Ugy a bank, mint a P. K. vezetősége, de a hitelezők külön esportjai is eljárta már ez ügyben a pénzügyminiszternél, de ezideig ebben az ügyben semmi pozitív rendelkezés nem történt és

igy 1400 tönkrement ember kénytelen várni, *amíg az az egyébként vitás kérdés eldől, hogy jár-e az államnak ez az összeg vagy sem?*

Önindító és világító

AKKUMULÁTOR-telepek

minden gyártmányu automobilhoz.
Dinamók, önindító-motorok és automobil elektromos berendezések fölszerelése

Javitóműhely és akkumulátortöltő állomás

Rádió-, fűtő- és anód-akkumulátorok
Helyhez kötött akkumulátor-telepek, gyárak, malmok, uradalmak, városok stb. részére

BERTA SÁNDOR

automobil elektromos szerelési vállalkozó és akkumulátor gyártó
terakata Budapest VII. Kőrész-utca 43. szám. Telefon: József 415-30

Akkumulátortöltésnél 6 napig díjtalanul adok kölcsön telepet!

A szerb és román vámunió gondolata ellen a cseh agrárok máris állást foglalnak

Beugratták-e a bukaresti magyar küldötteket?

(A Reggel tudósítójától.) Az a nagy riadalom, amelyet a román-szerb vámunió létrejöttének híre gazdasági és politikai körökben, de az egész vidégségi életben is keltett, ma, két nap után a nyugodtabb megítélés medrére jut. Amint A Reggel prágai tudósítója jelenti, a cseh gazdasági körök az ő csatlakozásukra vonatkozó fölhívást éppenséggel sem fogadták olyan rokonszenvvel, mint ahogy azt a sinajai konferencia résztvevői remélték. A cseh agrárok ugyanis máris sietnek kijelenteni, hogy

sében majd ősszel határoznak. A Reggel tudósítója, hogy a bukaresti magyar delegáció egyik tagjának véleményét kikérje, azzal a kérdéssel fordult

Koós Mihály,

a Mezőgazdasági Kamara igazgatójához, hogy mit szól ehhez a közvéleményben kialakult fölfogáshoz?

— Idő dolgaiban — felelte Koós —

magam is különösnek tartom, hogy Románia és Jugoszlávia r gabonaértékesítés kérdésében akkor jutnak egymással megegyezésre, amikor egy-két nappal előbb velünk arról tárgyalnak, hogy a dunai agrárállamok gabonaértékesítési nehézségei nem a tengerentuli, hanem az egymásközi versenyben rejlenek.

Komoly tárgyalásaink, amelyekből bizony nem lehetett arra következtetni, hogy a két állam vámuniós megegyezésre fog lépni, ekörül a kérdés körül forogtak. A két állam megegyezésre kifelé egységet mutat ugyan, de én nem hiszem, hogy a csehszlovák preferenciális megegyezéshez vezet. Mégis, mivel ma

a gazdasági életben nem egyszer trükkökkel dolgoznak, ez elől az eshetőség elől sem szabad elzárkoznunk,

vele számolnunk kell, de természetesen erre az esetre nekünk is megvan az elgondolásunk. Ami mármint azt a kérdést illeti — folytatja Koós —, hogy milyen hatással lenne mezőgazdaságunkra, ha a csehszlovák bekapcsolódás ténykedése esetén az osztrákok csakugyan bevezetnék a gabonamonopóliumot, azt mondhatom, hogy ez a gondolat azért támadt föl újra Ausztriában, mert az osztrákok, úgy látják, hisznek abban, hogy létrejön a preferenciális megegyezés Csehszlovákiával. Ha az osztrákok azt akarják a monopóliummal elérni, hogy gabonánk árát itt szuverénül dikálthassák, akkor nekünk velük,

a vevők szervezkedésével szemben az eladók szervezetségét kell szembeállítanunk,

ami azt jelenti, hogy én a megoldást a kereskedelem szervezetenek képzésében látom. Ehhez azonban nekünk mielőbb hozzá kell fogoznunk, mert amint mondtam, ha nem hiszek is a csehszlovák csatlakozásban, minden eshetőséget számításba kell vennünk és mindenre késznek kell állnunk.

eszköz ágában sincs mezőgazdaságunkat a cseh ipari érdekeknek áldozatul dobní

és hogy elég erőt éreznek magukban minden olyan kísérlet megakadályozására, amely politikai rokonszenvüket gazdasági érdekeik földolgozására akarja fölhásválni. Még Jugoszláviában is erős tiltakozások hallatszanak ipari körökből a vámuniós megegyezés ellen s Curcin, a jugoszláv iparegyetel fötitkára is azt hangoztatja, hogy a megegyezés az ipar földolgozását jelenti a mezőgazdaság javára. A magyar hivatalos körök és a kormányhoz közelálló sajtó is megnyilatkozik már a kérdésben, természetesen iparkodnak lemersékelni a kérdés jelentőségét s úgy tesznek, mintha nem is tudnának Frangcs szerb miniszter nyilatkozatáról, amelyben elismerte, hogy a vámunióra vezető megegyezés megtörtént, valamint Magyarország kikapcsolását és a Csehország felé való orientálódást. A kormányhoz közelálló sajtó azt a táviratot sem akarja tudomásul venni, amelyben a sinajai konferencia Údrzal cseh miniszterelnököt biztosította, hogy a tanácskozásokat mindig a kisántant alapján szolgáltató teljes szolidaritás szellemé vezetve. Ez a strucepolitika

éppen olyan hiba, mint az a másik véglet, amely már Csehországot benne látja a vámunióban,

gyáriparunk balkán piacait máris elvesztelnék hiszi, gabonánkat már az osztrák monopólium ócska prédájának tartja. A gazdasági körök a kérdéseken kívül nagyban foglalkoztatja az a szerep is, amelyet a bukaresti magyar delegáció föltöltött be. A közvéleményben az a fölfogás érelődött ki, hogy delegátusainkat Bukareszben „beugratták” vagy, amint kifejezik magukat, „falhoz állították”, hogy Genf felé úgy tüntessék föl a dolgokat, mintha velünk egyetértésben osekelnének, de aztán egyszerűen kihagyták őket e megegyezésből és azzal küldték baza, hogy az agrárblokk kérdé-

őt is megfontolás tárgyává tették a dolgot, vajon indokolt esetekben ne tegyék-e lehetővé újabb kérényárok alapítását? A miniszteriumhoz érkező kérényárok nemcsak arra hivatkoznak, hogy az éret a közfogyasztásban indokolatlanul drága, de arra is rámutatnak, hogy újabb szeszgyárak alapítása révén új szellemű munkások is volnának kiképezhetők és így szociális szempontból is megindokolják kérésüket. A Reggel arról értesül, hogy habár kisebb szeszkontingens engedélyezésével is, most már a pénzügyminiszterium lehetővé fogja tenni újabb cecygyár létesítést.

Contraria juxta se posita... vagyis, amint a latin logikai szabály mondja, világossá válnak a tények, ha ellentéteiket egymással szembeállítjuk. Kállay Miklós államtitkár a minapri építőipari anketón azzal indokolta az építési közmunkák chlatását, hogy az adóhátralékok összege hatalmasan megnövekedett. Az ellentétekről bőven gondoskodó élet ugyanerre a napra produkálta azt a statisztikai kimutatást, amely szerint Budapest lakossága az év július végéig éppen ötmillióval több adót íszedt ki, mint tavaly, mert amíg mi, szegény budapestiek tavaly csak 86,5 milliót fizettünk be 7 hó alatt, az idén 5,035.440 pengővel többet áldoztunk a haza oltárára. A magyar gazdaságpolitika, ime, a legérgebb logikai törvényt is megcáfolja. Mert ez a két ellentét így egymás mellé állítva nemhogy világosságot derítene a helyzetre, de — ugye, még az eddiginél is sötétebbé és érthetlenebbé teszi.

Gondolatink már-már szüretelve járnak s a szőlőtelek gondját viselő jó Isten már be is váltotta a gazdának tett ígéretét, csak éppen a földművelési kormány késekedik a magdával. A szőlőkivétel fokozása érdekében szükséges kormánysegítséghez, elvben rég hozzáfűrtök ugyan a miniszterek, de a végleges elhatározás még mindig késik, holott nemcsak a lengyel importőrök, de ezáltal az angol, főleg londoniak mutatnak nagy érdeklődést a magyar ékezési szőlő iránt. A szőlőgazdák attól félnek, hogy amire a kivétel előmozdító intézkedések megtörténnek s a szükséges szervezkedési munkák elvégzik, tul is leszünk a különben is rövid szőlőszézonon. A hortermést is veszedelem fenyegeti, mert mindenfélét az a panas, hogy termés lesz ugyan szépen, de hordó, amelybe szüreteljenek, sem elég nem lesz, vagy nagyon drága. A Hegyalján már napokkal ezelőtt kihirdették, hogy akinek dongára van szüksége, jelentsse be szükségletét a közegháznál, de hozzáfették, hogy a bejelentett mennyiséget okvetlenül át is kell venni. Sem azt nem mondták meg azonban, hogy mi lesz a donga ára, sem azt, hogy milyen minőségű dongafára s mikor számíthatnak rá. A gazdák így nem is merték igényeiket bejelenteni. Az ilyen gyakorlatiatlanul megfogott segítés akciómat tehát nemigen tehet valami haszna, ha csak az nem, hogy a bogdárak rögtön fölcemlelték két fillérrel a hordó árát s most 15-16 fillért kérnek érte hektóként, holott nyolc fillérrel szerették be a telen. A vége az lesz, hogy a bor értékek felét a hordók árába lesz kénytelen fektetni a gazda, ha ugyan a nagy szegénység mellett telik neki rá pénzre.

Az osztrák kölcsönrel kapcsolatban erős propaganda indult meg az egész világsajtóban a háboru-előtti adósságok föltértelekése ügyében. E propaganda folyamán, nyilván az érdekelte hitelezők, erős támadásban részesítették Magyarországot is és iparkodtak a dolgoknak olyan látszatot adni, mintha a magyar államkölcsön fölvételének akadályai a háboru-előtti adósságok kérdésében elfogott magyar kormányállásponttal volnának összefüggésben. Ez ellen a tendenciózus beállítás ellen a magyar kormány eddig semmit sem tett. Nem így az osztrák pénzügyminiszter, aki tgnap a „Neue Freie Presse” tudósítója előtt rámutatott e propaganda spekulatív hátterére, de egyuttal kijelentette, hogy Ausztria be fogja váltani dr. Schober kancellárnak azt a hági ígérését, amely szerint a régi államadósságokra vonatkozó nyílt kérdések egy fél éven belül rendezetlenné fognak.

× A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagon és Hajógyár Rt. kooperációs megalapítását követően a newyorki International General Electric Companyval, amely, közvélemény szerint, az egész világon a leghatalmasabb elektromos ipari csoportnak tekinthető. A megalapítás első sorban a villamosipari termelés leverésének eszközöként, gyártási eljárásainak és általános technikai tapasztalatainak kölcsönös kicserélésére irányul és egyenlő az exporttevékenység gazdaságosabb megszervezését is célozza. A Ganzgyár igazgatóságának a legközelebbi jövőben az alapítóknek körülbelül 100.000 új részvény kibocsátása után leendő fölételekre vonatkozó javaslatát fog a közgyűlés elé lépni, amely részvénykibocsátási tranzakció sikere máris biztosítva van. Az érintett megalapítás kapcsolatban az International General Electric Company a Ganzgyár részvényeitől jelentős nyereséget fog átvinni és a Ganzgyár egybeváradó rendkívül közgyűlésen a föntemlítt amerikai vállalat vezető egységétől fogja az igazgatóságba választani.

× Belvárosi Takarékpénztár Rt. idei felévi mérlegje 801.979.21 Ft tisztá nyereséggel zárult, a múlt év első felének 867.137.36 Ft nyereségével szemben. Személyi és dologi kiadások 60.812 Ft-ot tesznek ki, az adók 12.103.99 Ft-ot emeltek. A takarékpénztár bevételei 2.568.243.90 Ft-ot emeltek és június 30-án 18.326.482.68 Ft-ot tettek ki. A takarékpénztár úgy, mint az elmúlt évben, e hó 11-étől az 1930-1. évi takarékpénztári törvénynek 2. §-a előírtaként az osztalékfelvételny lebozgyése ellenében kifizeti.

AMIRŐL MINDENKI BEJÁR

Győrből ezer meztelbasz mukanéküli akart Budapestre jönni, hogy baját elpanaszolja. Angliában kétmillión fölül a munkanélküliek száma. A német vasiparban tavaly július óta 40.000 munkással és 4000 tisztviselővel kevesebb embert foglalkoztatnak. Siemensnél és az A. E. G.-nél, továbbá Borzignán és egyéb vállalatokban utabban 1000 embernek mondták föl. Mialatt Németországban a kormányzat, úgy látják, egészen új utakra tér a munkanélküliség kérdésének megoldására, itt még mindig a rendőrséggel intézték el az ilyen ügyeket. A német kormány a szükségrendeletben a kartellék és a trösztök ellen fordul s a közmunkaügyi miniszter kijelenti, hogy olyan cégekkel, amelyek munkásaikhoz való viszonyukban nem tanusítanak szociális viselkedést, avagy tömegesen bocsátják el munkásaikat, többé állami szállásokban nem szabad részesíteni. Most először történik meg, hogy a német kormány, mint ipari megrendelő, ebből a minőségéből ilyen messze vezetje következtetéseket von le, mert nagyon jól tudja, hogy a tömeges munkásbocsátásoknak budgetáris kihatásai is vannak. Lassankint tehát keresztültör az a fölfogás, hogy az állam és nagygazdaság mennyire egymásra vannak utalva és hogy a termelő és fogyasztók rétege között milyen fölbontathatatlan összefüggések vannak. Ott is, mint nálunk, mindeztideig azt hitték, hogy minden egyes gazdasági ág a maga léhért való harcát saját ózát szempontjain keresztül és a többi csoportok érdekei ellenére is megvédelmezheti. Ott is, mint nálunk, a politikailag és gazdaságilag legerősebb csoportok a súlyos gazdasági helyzet megoldására csak abban látták, hogy terheiket miképp lehet más rétegekre áthárítani. A háboru után a munkásosztály kezdte meg ezt a gazdasági irányzatot, aztán a gyárpár folytatta és most a bolétával és egyéb rendszabályokkal a kormány a mezőgazdaság terén viszi tovább. Sajátoság folyamata, amely így végigmegy Európán összes államainak gazdaságpolitikáján, hogy a munkások rovására előnyben lehet részesíteni az ipart, ezt a mezőgazdák terhére, a mezőgazda-

ságot pedig a fogyasztókéra! Az építőiparosok ügyében a minap tartott kereskedelemügyi miniszteri anketón a kereskedelmi államtitkár az építési munkálatok elmaradásának egyik okául a nagy adóhátralékokat hozta föl. Az egyes termelési ágaknak folytonos szubvenciókkal, prémiumokkal, bolétokkal és egyéb mesterséges eszközökkel való ilyen támogatása végeredményben az adófizetéseket elmaradásban áthárítja ki és nyilvánvalóvá válik, hogy az az állami gazdálkodás, amely a terhek áthárításának ilyen primitív rendszerén nyugszik s amelyet a mindenkor hatalmi helyzetünknek megfelelő módon egyes termelési ágak a másikkal rosdára használnak ki, végül csak a budgetáris összeomlássalhoz vezet. A német kormány a kartellek ellen hozott rendelete és az a parancsa, hogy többé ne adjanak állami szállítást olyan iparvállalatoknak, amelyek munkásaikat tömegesen elbocsátják, ennek a háboru óta divatos gazdaságpolitikának alkotóját jelenti s egyuttal a hajnalát annak a belátásnak, hogy mi is, de Európa legtöbb állama is a háboru óta alapjaiban elhízázott gazdaságpolitikát folytatnak.

Az ecetkattelt, amelyet csak a múlt év késő őszén létesítettek, azt a komoly veszedelmet rejtette magában, hogy mivel a szeszkartell csak az ecetkattelt keretébe tartozó gyáraknak ad szeszt, új cecygyár nem létesülhet és így a már meglévő cecygyárak túlságosan ki fogják használni ezt a különleges helyzetüket a fogyasztás kárára. A helyzet az, hogy míg az ecet előállításá litemenkint legfőkébb 33 fillérbe kerül, a nagykereskedők 65, a magánfogyasztás pedig 80-90 fillérrel fizeti meg. Az ecetkattelt tehát, amint látható, ilyen módon 100-150%-os hasznóbiztosítót a szeszgyáraknak és így mi sem természetesebb, mint hogy a szeszgyárak horribilis haszna a gazdák körében új cecygyári alapítások gondolatát értelte ki. A pénzügyminiszterium ezideig minden olyan kérelmet visszautasított, amely az élelmentes szesz kiadására vonatkozott, most azonban, miután komoly adatokkal fölszerelt kérények érkeztek a pénzügyminiszteriumba, ugylátszik,

VASÁRNAPI SPORT

Magyarország-Ausztria ifjúsági uszóválogatottjainak mérkőzését a magyarok nyerték meg 58.35 arányban

Az osztrákok a két verseny közül csak a hát- és a mellúszásban győztek. — Wannie II. 100 méteren 1 p. 00.8 mp., Lenkey Magda 1 p. 15.2 mp, remek időt uszott. — Az UTE vízipólócsapata 11:0-ra verte az FTC-ét, az MTK 6:3-ra Szegedet

(A Reggel tudósítójától.) Az időjárás vasárnapra valamivel kedvezőbbre fordult, úgy, hogy a magyar-osztrák ifjúsági uszoreprezentánsok küzdelmére közel 2000 főnyi közönség sereglett össze a Császfürdőben. A szombati három győzelem után a vasárnapi négy verseny közül már csak kettőt nyertek meg a magyarok, annakellenére is 58:35 fölényes pontarányban győztek és így

sikeresen védtek meg a favaly első ízben megnyert, az osztrák uszózsvétség által alapított Bánó Jenő vándordíjat.

A négyversen 100 méteres sprintstafétát Kánási távollétében is, fölényesen, fél uszodahosszal nyerte meg a magyar staféta, 4 perc 27.5 mp. idővel, tehát 1 p. 05.9 mp. kitűnő átlaggal és a 400 méteres gyorsúszásban is a két magyar válogatott, Kánási és Perler végzett az első két helyen. A mellúszás és a hátúszás osztrák győzelemmel végződött. A mellúszást Strakatti nyerte meg 3 p. 03.2 mp. nagyszerű idővel, amennyit nálunk Hild László kivételével, a szenior versenyzők sem tudnak kiadni, de a második helyet, bravuros finissel, Pázmán mentette meg a magyar színeknek. A hátúszás volt az egyetlen versenyünk, amelyben az osztrákok foglalták el az első két helyet, de a győztes Seitz kivételével, míg Lüttenfellner csak karesapással hódította el a második helyet a jászapáti Khindtlól.

Az FTC uszóversenyén első ízben elődöntésre került Wenzel József-embekversenyt Wannie András nyerte meg, aki mind a három távon, 100, 200 és 400 méteren győzött és

100 méteren 1 p. 00.8 mp. briliáns időt ért el.

Ha megszerítik, 1 perc körül lett volna az ideje, mert hogy a sok verseny és a két vízipólómérkőzés nem nagyon vette elő, bebizonyította azzal, hogy még az utolsó versenyben 50 méteren 26.6 mp. kitűnő időt uszott.

A hölgyek 3x100 méteres vegyes staféta Budapest-bajnokságát a favorit FTC nyerte meg, a verseny szenzációja azonban Lenkey Magda briliáns uszása volt, aki

a sprinttávon 1 perc 15.2 másodperc idővel 20 métert hozott Sipos Mancin.

műfajon előzőleg 100 méteren 1 p. 18.4 mp. alatt verte Sipost.

A két bajnoki vízipólómérkőzés közül csak az UTE-FTC között, nyugott, a lila-fehérek fölényes gólarányú győzelmével ellenére, jó sportolt és az UTE hatalmas győzelmével alaposan javított a gólarányán. Az MTK vízipólócsapata még mindig formán kívül van. Győzelmet nagyobb rutinján kívül, Keserű I. gólképességének köszönhetően, a játékok azonban alaposan eldurvult, úgy, hogy az MTK egyik játékosát, Ravaszt végleg kiállította a bíró.

Bánó Jenő, Komjáti Béla, Mérai János és Angelus Béla kitűnő tempóban, kifogástalanul benyújtotta le a terjedelmes versenyt, amelynek részletes eredménye a következő:

Magyar-osztrák ifjúsági mérkőzés.

Négyversen 100 m. sprintstaféta.

1. Magyarország (Laki, Nemes, Hazai, Mészöly) 4 p. 27.6 mp. 2. Ausztria (Pösch, Hoff, Schönfeld, Pösch) 4 p. 42.6 mp. — Laki I. p. 07.7 mp.-es idővel két és fél testhosszal veri Pöschl, Nemes (1 p. 07.6 mp.) négy testhosszal növeli az előnyt, Hazai (1 p. 07.4 mp.) 30 méterre, hogy, hogy Mészöly kényelmesen uszva is (1 p. 05.6 mp.), fél uszodahosszal, 25 méterrel győz.

Pontverseny állása: Magyarország 46, Ausztria 20.

100 m. hátúszás.

1. Hans Seitz (Ausztria) 1 p. 19.2 mp. 2. Erik Lüttenfellner (Ausztria) 1 p. 22.2 mp. 3. Khindtl Károly (Magyarország) 1 p. 22.3 mp. 4. Bisiyák Ferenc (Magyarország). — Indult még versenyen kívül az osztrák De Conti. Starttól kezdve Seitz vezet és fölényesen két testhosszal győz. Szép küzdelem a második helyért, amely szerencsésebb benyúlással az osztrák uszó javára dől el.

Pontverseny állása: Magyarország 47, Ausztria 28.

200 m. mellúszás.

1. Lofar Strakatti (Ausztria) 3 p. 03.2 mp. 2. Pázmán Ferenc (Magyarország) 3 p. 11.2 mp. 3. Otto Kupeik (Ausztria) 3 p. 11.2 mp. 4. Jónás Pál (Magyarország). — Strakatti már az első 100 méteren (1 p. 26.2 mp.) fölényesen vezet és könnyen négy testhosszal győz. Kupeik és Pázmán izgalmas finisre benyúlással az

energikusabb Pázmán javára dől el.
Pontverseny állása: Magyarország 50, Ausztria 34.

400 m. gyorsúszás.

1. Kánási Gyula (Magyarország) 5 p. 39.6 mp. 2. Perler Ödön (Magyarország) 5 p. 41.6 mp. 3. Ervin Schöffer (Ausztria) 6 p. 01 mp. 4. Franz Fekete (Ausztria). — Starttól kezdve a két magyar uszó van elől. Kánási 100 méteres ideje 1 p. 14, a 200 méteresé 2 p. 39 mp. Kánási és Perler külön versenyt uszik és Kánási két testhosszal győz, 25 méterrel harmadik, 45 méterrel negyedik.

Pontverseny végeredménye:

Magyarország — — — 58 pont.
Ausztria — — — — 35 pont.

Hölgyversenyeik.

100 m. gyorsúszás. 1. Lenkey Magda (III. Ker. TVE) 1 p. 18.4 mp. 2. Sipos Mancin (FTC) 1 p. 19.8 mp. 3. Boros Jolanda (FTC) 1 p. 40 mp. — Szép verseny Lenkey és Sipos között, amely fél testhosszal Lenkey javára dől el.

100 m. hátúszás. 1. Mallász Gitta (FTC) 1 p. 33 mp. 2. Szőke Kató (NSC) 1 p. 35 mp. 3. Vermes Magda (FTC) 1 p. 39.6 mp. — Testhosszal nyerve, két hosszal harmadik.

100 m. mellúszás. 1. Danner Gizzi (Szegedi VE) 1 p. 39.8 mp. 2. Somogyi Vali (FTC) 1 p. 40.2 mp. 3. Pesti Macskó (FTC) 1 p. 00.4 mp. — Danner csak a finisben kerül a mezőny élére és fél testhosszal győz, jó harmadik.

Budapest háromszor 100 m. vegyesstafétabajnokságát. 1. FTC (Somogyi Vali, Mallász Gitta, Sipos Mancin) 4 p. 43 mp. 2. III. kerületi TVE 4 p. 57 mp. 3. FTC II. csapata. — Lenkey Magda, a III. kerületiek stafétájának sprintere 1 p. 15.2 mp. szenzációs időt uszott.

Wenzel József-embekverseny.

100 m. gyorsúszás: 1. Wannie András (SZUE) 1 p. 00.8 mp. 2. Boros Viktor (SZUE) 1 p. 03.6 mp. 3. Szabados László (UTE) 1 p. 03.6 mp. — Wannie II. könnyen, másfél hosszal győz, a második helyet karesapással az energikusabb Boros hódítja el.

100 m. gyorsúszás: 1. Wannie András (SZUE) 5 p. 27.4 mp. 2. Mihályffy (SZUE) 5 p. 38.6 mp. 3. Jakab (UTE). — Wannie II., aki százon 1 p. 17 mp.-et, kétszázon 2 p. 39 mp.-et uszik, a finisben csak karesapással veri fiatal klubtársát.

Vízipólóversenyeik.

50 m. ifjúsági gyorsúszás (Két előfutám): 1. Hódi László (MTK) 29 mp. 2. Liberty Zoltán (UTE) 29.2 mp. 3. Mihó Mladen (FTC) 30 mp. 4. Nagy Lajos (FTC) 30.2 mp.

200 m. mellúszás: 1. Hild László (UTE) 3 p. 00.8 mp. 2. Hetényi Imre (MTK) 3 p. 06.8 mp. 3. Forrai József (FTC) 3 p. 08.4 mp. Hild 190 méterre 1 p. 25 mp.-et uszik és a finisben szépen fölgyomul; Hetényi ellen biztosan három testhosszal győz.

100 m. hátúszás: 1. Nagy Károly (UTE) 1 p. 16 mp. 2. Ulrich János (UTE) 1 p. 19.2 mp. Könnyen másfél testhosszal nyerve.

Háromszor 100 m. II. oszt. vegyesstaféta: 1. UTE (Hódi, Boszi, Jaitz) 3 p. 57.4 mp. 2. FTC 4 p. 08.4 mp. — 15 méterrel nyerve.

Háromszor 50 m. ifjúsági gyorsstaféta: 1. MTK (Kovács, Hódi I., Hazai) 1 p. 26.9 mp. 2. MAC 1 p. 30.2 mp. 3. FTC 1 p. 30.4 mp.

Ötször 50 m. gyorsstaféta: 1. Szegedi UE (Boros, Vágó, Szirszák, Wannie I., Wannie II.) 2 p. 23.2 mp. 2. UTE 2 p. 28.6 mp. 3. III. kerületi TVE 2 p. 38.2 mp. — Wannie II. 26.6 mp. remek időt uszott.

Óriási vihar tombolt vasárnap a Balatonon

Elmaradt a Balaton-átúszó bajnokság

Siófok, augusztus 10.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A szokásos Balaton-átúszó bajnoki versenyt vasárnap délelőtt kellett volna megrendezni Balatonfüred és Siófok között. A versenyt azonban nem lehetett megtartani, mert

olyan óriási erejű vihar tombolt a Balatonon, hogy a hullámok kétszáz méteres magassáig emelkedtek.

A vihar már szombaton kezdődött. A rendező MUE különkiosztási szombaton délelőtt csak versenyző utazott el a Délvasutról. Budapesten még szép idő volt, úgy, hogy meglepően sok érdeklődő is utazott Siófokra a verseny kedvéért. Amire a vonat Siófokra érkezett, a versenyzőket óriási szélvihar fogadta. A vihar ereje jobban fokozódott, úgy, hogy a már amúgyis hullámos Balatonon lehetetlenné vált minden közlekedés. A versenyzők egész éjjel

Bajnoki vízipólómérkőzések

UTE-FTC 11:0 (5:0)

Az UTE bajnokaspiráns csapata könnyű ellenfelet kapott a szombati és az érdeklődéstől fáradt FTC együttesében. Az újszerű nagy gólrátörése tizenegy góllal nyilvánult meg. Németh kilenc góllal igazolta pártján gólképességét. Kivüle pompás volt Halasy, de a többiek is jól játszottak. Az FTC-nek a tizenegy gól ellenére is Nagy-Barna kapus volt a legjobbjai, aki nagy stílusban mentett minden menthetőt. Farkas is, Haás is megfeleltek. Belezna kitűnően bírskodott.

Az UTE fog labdát. Németh Halasyhoz ad, akinek passzát László üresen kapta, belőve: 1:0 (0:52 mp.). Halasy pompásan irányít. Kitűnő labdát ad Némethnek, aki a második gól helyezett. A második gólt Németh legyőzte. Halasyval kitűnően megértik egymást. Halasy-Németh-összejáték végén utóbbi irratós bombát dob az FTC kapuba, 3:0 (3 p. 31 mp.). Az UTE mindent Némethre játszik, aki meg is felel a bizalomnak. Előbb László, majd Halasy passzát helyezi a halába, 5:0. Alldandó az UTE támad, az FTC csak Farkas révén veszélyeztet, aki 20 méterrel bombazza a Bartos által jól védett UTE kaput.

A második félidőben fokozódik az UTE fölénye. Halasy egyedül leuszik, 6, a labda kapufáról ismét elője pattan, másodsor is 6... gól, 6:0 (0:25 mp.). Németh legyőzte a halába, 2:0 (2 p. Halasy révén pompás helyzetbe jutva, először kapufára helyez, majd Boszi beadással a halába irányítja, 7:0 (0:45 mp.). Minden labdát Némethre játszanak, ez gyors egymásutánban kétszer jutatta halába a labdát, 9:0. Halasy Némethhez emeli a labdát, akinek lábbal irányított gyönyörű lövéset a kapufa menti. Némethet Farkas csak faullat tudja szerelni, amire a bíró 4 yardost ad és a hátvédet kiállítja. Németh büntetődobását Nagy Barna remekül védi. A hat emberrel küzdő FTC ellen az UTE hihetetlen balzerenszerűen játszik. Kapufa-kapufa után, ami pedig kapura megy, az Nagy Barna szakmánya. Főre Boszi passzát Németh a kapuba emeli, 10:0 (5 p. 45 mp.). Az utolsó gól ismét Németh érdeme. Több gólrá már nincs idő.

MTK-SZUE 6:3 (2:2)

Az MTK az első félidőben könnyelműen játszva, csaknem kellemetlen meglepetéssel szolgált híveinek. A második bekapott gól után, az addig érthetetlenül elől játszó Homonnay II. hátrament a védelembe és így a csapat magára találva megszerezte a győzelmet. A második félidőben kínos jelenet játszódott le a vízben. Az MTK negyedik gólya után Ravasz és Vágó összecserkedett, amikor is Homonnay II. szintén közbelépett. A bíró Ravaszt véglegesen, Vágót és Homonnay II-t egy góly kiállította. Az MTK legjobbjai Homonnay II, Bory, Szabó, Keserű I, míg a SZUE-nál Vágó és a két Wannie tűnt ki. Nádas erőlesen és jól vezette a mérkőzést.

A SZUE vezetői az első támadást, de Bory a helyén van. A kiadás Wannie I.-hez kerül, aki zavartalanul leusza, a halába éjt a labdát; 0:1 (1 p. 26 mp.). A gól után az MTK indít támadást, de Homonnay II. ostsajdra kerül, amiért a bíró kiállítja. Az MTK-nak hat emberrel is sikerül gólt elérnie: Rajki II. beadással Keserű I. értékesíti: 1:1 (4 p. 39 mp.). Vágó éles lövést védi Bory. Veszélytelennek látszó SZUE-támadás. Vágónál a labda, akinek váratlan éles lövése a SZUE második gólyát eredményez: 1:0 (6 p. 05 mp.). Homonnay II. hátra megy és jól passzol Keserű I.-nek, aki az ellenkező sarokba éjt a kiigényelt gólyt: 2:0 (6 p. 52 mp.). A második félidőben lényeg az MTK támad, de Keserű I. ismételt kaputát lő. Az 5. percben Mikey szabálytalanul szereli Keserű I.-et, amire kiállítják. A büntetődobásból Keserű I. a harmadik gól dobja. Rögön utána ugyanúgy szerzi meg a negyediket is (4:2). Wannie II. 4:3-ra javítja az arányt, amire az MTK Homonnay II. és Keserű I. gólyával válaszolva, 6:3-ra javít. A SZUE igyekszik, Wannie II.-t Brandy a büntetőn belül elnyomja. A negyárdost Bory nagyszerűen védi. Még Mikey állítja ki és vége a mérkőzésnek.

izgalommal lesték az időt és a szélvihart, amely a hajnali órákban elérte maximumát. Fákat csavart, bokrokat tépelt ki az óriási erejű szél és nagy károkat okozott a Balaton mellett.

Réggel 3/8 órákor a versenyzőket teljes számban meglejtette a hajóállomáson, ahonnan a kiserőhajónak Balatonfüredre kellett volna át szállítani az uszókat és a közönséget. A szél még ekkor is teljes erővel tombolt és a háborgó Balaton hullámait másfél-két méter magasságig csaptak föl. Siófokról nem merték elindítani a rendező kováreggeli füredi hajót, annál is inkább, mert a

Balatonfüredről jövő hajó csak nagy késéssel és óriási nehézségek árán tudott keresztülvergődni a Balatonon. Az utasok valamennyien megkapták a tengeribetegséget, mert a hajót mint játékszeret dobálták a Balaton még sohasem látott hatalmas hullámai.

A Balaton-átúszóversenyt ebben az itéletidőben lehetetlen volt volna megvárni. A kísérőhajó kapitánya nem vállalkozott arra, hogy hajójával nekivágjon a Balatonnak. Az úszók egy része nekivágott volna a kockázatos utának, de a verseny megtartását már az is lehetetlenné tette, hogy a csónakok és motorcsónok nem kísérhették volna át a vízen az úszókat. A verseny zsűrije egyelőre várakozási álláspontra helyezkedett, de amikor később sem színt meg a szélvihar és a Balaton hullámzása,

Gröell Ödön dr. versenybíró, a MUSZ képviselője úgy döntött, hogy a verseny elmarad.

Közben Balatonfüredről jelentették, hogy a közönség, annak ellenére, hogy előre megváltotta jegyét a kísérőhajóra, nem vállalkozik a verseny végigkísérésére. A MUE vezetősége úgy határozott, hogy a Balatonbajnokságot augusztus 24-re halasztja. Két hét múlva a versenyzők egyenesen Balatonfüredre fognak utazni és onnan usznak át Siófokra.

A Balatonbajnokságon különben ezúttal csak három hölgyúszó: Szilágyi Marianne (MUE), Bánki Vera (MUE) és Bosnyakovits Etel (TFSC) vett volna részt. A férfiak közül a teljes mezőny, élén a favoritok: Páhók István (MTK), Göcsej János (MAC) és Labori József dr. (MUE) is megjelentek. A verseny tehát elmaradt. A vihar ereje csak vasárnap délután csökkent a Balaton körül és ekkor a víz is lecsöndesedett.

Bárány István 100 méteren 59.8 másodperc remek időt uszolt Egerben

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A nemzetközi csillagszalkongresszus résztvevőinek egri kirándulása alkalmából vasárnap szepen sikerült úszóversenyt rendezett a MESE, amelynek eseménye dr. Bárány István idei első itthoni startja volt. Bárány a 100 méteres gyorsúszásban indult és a külföldi tura fáradalmát kipihenve, kényelmes tempóban, 59,8 mp. alatt tette meg a távot. Két évvel ezelővel végződött a 100 méteres hátszás is, amelyet Batsky Aladár nyert meg 1 p. 14,8 mp. alatt Mártonffy J. (p. 17,6 mp.) ellen. A 100 m. mellúszásban az ifjúsági Mezey győzött 1 p. 25 mp. alatt, második Helyes volt 1 p. 25,6 mp. idővel.

A verseny utolsó száma a MESE—MUE bajnoki vízipólómérkőzés volt, amelyet az egri csapat nyert meg 4:1 féldő után 7:2 gólaránnyal.

A MESE góllal közül ötöt Tarródi dobott, míg a MUE mindkét góllját Magyaróssy dobta, a másodikát négyvárdos büntetéből. Bíró: Tichy Henrik (UTE).

A vízipólóbajnokság állása a következő:

1. MTK	8	5	1	2	34:15	11	(5)
2. MAC	5	4	0	1	25:9	8	(2)
3. MESE	3	3	0	0	15:5	6	(0)
4. UTE	4	3	0	1	26:10	6	(2)
5. III. ker. TVE	5	2	1	2	26:13	5	(5)
6. SZUE	3	3	2	0	14:14	4	(2)
7. BESZKART	5	1	0	4	3:19	2	(8)
8. FTC	5	1	0	4	4:25	2	(8)
9. MUE	6	6	0	0	8:49	0	(12)

Barátságos futball-próbajátékok Ferencváros—Kispest 5:1 (1:0)

(A Reggel tudósítójától.) A Ferencváros a Sárkány-utcai pályán 3000 néző előtt, Barna Béla bíráskodása mellett, barátságos mérkőzést játszott a Kispesttel.

A Ferencváros nagyon jól játszott és főleg a halvesora volt kitűnő.

A gólokat sorrendben Kohut (20. perc), Turai (30. perc), Takács II. (31. perc), Turay (39. perc), Takács II. (41. perc) 5:0 után Paczoly rugta a Kispest becsületgólját.

BSE—Bécsbaranya 4:3 (1:1) Pécs, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) A Pécs-Baranyában először szerepelt Biri, a jobbszélső posztján pedig próbajátékosként játszott Singer. A BSE megérdemelten győzött, a Pécs-Baranya veresége halvesora győngye játéka miatt köszönhető. A játékok kedvezőtlenül befolyásolta a főlázott talajú pályát.

Az első gólt Kautzky lőtte a 18. percben (0:1), majd a 39. percben Kozma a kifutó Biri mellett kiegyenlített. (1:1). A második féldő 1. és 4. percben Szűcs II. 3:1-re javított. A 16. percben Kautzky újabb gólt lőtt (3:2), de a 37. percben Mikes bebiztosította a BSE győzelmét. Kocsisnak a 44. percben sikerült az eredmény szépítése. (4:2).

FTC kombinált—Laptesztők 4:0 (2:0). A barátságos futballmérkőzésen jól tartották magukat a Laptesztők.

Csak Zsuffka ért el helyezést a darmstadti főiskolai atletikai világbajnokságok utolsó napján

Darmstadt, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) A darmstadti főiskolai világbajnokság atletikai része vasárnap fejeződött be. Az utolsó nap kevés magyar siker hozott. Egyedül Zsuffka szerepelt a várokozásnak megfelelően, míg a 4x400-as stafétánk kénytelen volt az ötödik helyet megelégedni. Szerb és Raggambi a döntőbe sem kerültek. Az eredmények közül a japán Nishida 411,5 cm-es szenzációs rudugrása, Körning 200 méteres futása és Franciaország 4x400 méteres stafétaeredménye magaslak ki.

Részletes eredmények:

200 méteres síkfutás: 1. Körning (Németország) 21,5 mp. 2. Eldracher (Németország) 21,9. 3. Nakadima (Japán) 22 mp. 4. Engel (Csehszlovákia). 5. Glaser (usztria). 6. Joshloka (Japán). — 400 méteres gátfutás: 1. Simpson

(Anglia) 34,2 mp. 2. Lineolu (USA) 53,2 mp. 3. De Negri (Olaszország) 55,4 mp. 4. Wegner (Németország). 5. Cornelius (Németország). 6. Brown (Anglia). — 800 m. síkfutás: 1. Müller (Németország) 1:58,2 mp. 2. Gallier (Franciaország) 1:58,3 mp. 3. Danz (Németország) 1:58,7 mp. 4. Reuterswärd (Svédország). 5. Pugnoli (Olaszország). 6. Sverdrfeger (Németország). — 4x400 méteres staféta: 1. Franciaország 3:22,5 mp. 2. Németország 3:24,4 mp. 3. Svájc. — 500 méteres síkfutás: 1. Dahlström (Svédország) 15:24,3 mp. 2. Panko (Finnország) 15:27,5 mp. 3. Hilgen (Németország) 15:27,7 mp. 4. Cerati (Olaszország). 5. Stubb (Németország). 6. Bousou (Anglia). — Gerelyhajítás: 1. Sukri (Finnország) 66,40 m. 2. Reinikka (Finnország) 65,41 m. 3. Vaalame (Finnország) 63,23 m. 5. Samuilosi (Japán) 63,12 m. 6. Ito (Japán) 62,02 m. — Rudugrás: 1. Nishida (Japán) 411,5 cm. 2. Mohizuki (Japán) 360 cm. 2. Zsuffka (Magyarország) 370 cm. 4. Oda (Japán) 360 cm. 5. Steckmesser (Németország) 360 cm. 6. Heller (Ausztria) 360 cm. 7. Spieler (Németország) 360 cm.

A MAC nyerte a II. osztályú atlétiák részére kiírt Budapest székesfőváros vándordíját

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Atletikai Szövetség vasárnap délután fejezte be másodikosztályú versenyt a Margitszigeten. Eredmények:

1500 m. síkfutás: 1. Tuza (MTK) 4 p. 16,2 mp. 2. Mauréri (MAC) 4 p. 19,8 mp. 3. Kiss (MTE) 4 p. 20,2 mp. 110 m. gátfutás: 1. Kertész (FTC) 17 mp. 2. Szabó (TFSC) 17,3 mp. 3. Bessenyei (TFSC) 17,6 mp. Magyarországi: 1. Csengeri (MTK) 165 cm. 2. Magyar (MTK) 165 cm. 3. Omaszta (OTE) 165 cm. — Holtverseny után Csengeri 170 cm-t ugrott.

Diszkoszvetés: 1. Kovács (BBTE) 37 m. 45 cm. 2. Kaufmann (MTK) 36 m. 55 cm. 3. Paksi (MAC) 35 m. 62 cm. — Piller (MAC) európai kardvívóbajnok 33 m. 8 cm-t dobott.

10.000 m. síkfutás: 1. Cser (MAC) 34 p. 9 mp. 2. Hegedűs (ESC) 34 p. 37 mp. 3. Demeter (BBTE) 35 p. 13 mp. Szabadbúsi: 1. Kovács (BBTE) 12 m. 68 cm. 2. Símek (TFSC) 12 m. 45 cm. 3. Oszterman (OTE) 11 m. 66 cm. — Szabó (MAC) európai birkózóbajnok 10 m. 55 cm-t és Piller (MAC) kardvívóbajnok 10 m. 2 cm-t dobott.

300 m. síkfutás: 1. Előd (MAC) 33,8 mp. 2. Kajári (BESZKART) 33,9 mp. 3. Ivc (MAC) 34,2 mp. 400 m. síkfutás: 1. Vasvári (MTK) 54 mp. 2. Buchmann (BSE) 54,6 mp. 3. Kauschki (FTC) 57,2 mp. 600 m. gátfutás: 1. Kertész (FTC) 60,5 mp. 2. Oláh (OTE) 64,5 mp. 3. Nyiri (Ceglédi MOVE) 66 mp. (Déli kerületi rekord).

Háromasugrás: 1. Bessenyei (TFSC) 13 m. 39 cm. 2. Dongóvári (BSE) 13 m. 4 cm. 3. Ragner (Törökvis) 12 m. 82 cm. A pontversenyt Budapest székesfőváros vándordíját a MAC nyerte.

Kovács, Krizsán és Aczél nyertek Kerületi bajnokságot az FTC ifjúsági atletikai versenyén

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tartották meg az FTC ifjúsági atletikai versenyét, amelynek keretében dől el három kerületi bajnokság is. A 200 méteres síkfutást a BBTE nagyklasszusú Kovácsa nyerte. A 3000 méteres bajnokságot Krizsán szerezte meg. Ideje 9 p. 20 mp. A hideg, szeles időt tekintve, elsőrangú. A diszkoszvetést az állandóan fejlődő Aczél nyerte, aki hamarosan eléri a 40 métert. Jó eredményt még Kerkovits magasugrása és az FTC 4x100 méteres stafétaideje.

Részletes eredmények:

200 m. síkfutás Budapest kerületi bajnokságáért: Bajnok: Kovács (BBTE) 23,3 mp. 2. Gyenes (MTK) 23,4 mp. 3. Kovács (FTC) 23,7 mp. 4x100 m. junior stafeta: 1. FTC (Bréver, Sziklay, Nyáry, Somló) 46,6 mp. 2. MTK 47,4 mp. 3. MAC 47,5 mp.

Magasugrás: 1. Kerkovits (BBTE) 178 cm. 2. Liszkay (FTC) 174 cm. 3. Jász (MAC) 156 cm. — II. oszt. magasugrásban: 1. Somló (FTC) 165 cm. 2. Kovács B. (BBTE) 160 cm. 3. Hubai (MTK) 150 cm.

Diszkoszvetés Budapest kerületi bajnokságáért: Bajnok: Aczél (BBTE) 39,47 m. 2. Korosztás (MOTÉ) 35,96 m. 3. Füzesi (KISOK) 35,17 m.

Diszkoszvetés, junior: 1. Högvi (MOTÉ) 33,46 m. 2. Bréver (FTC) 32,84 m. 3. Kása (FTC) 32,11 m.

3000 m. síkfutás Budapest bajnokságáért: Bajnok: Krizsán (Vasas) 9 p. 20 mp. 2. Simon (MTK) 9 p. 38,6 mp. 3. Ács (MTK) 9 p. 46,2 mp. 200 m. gátfutás: 1. Somló (FTC) 27,9 mp. 2. Nyáry (FTC) 28 mp. 3. Némét (MAFC) 28,6 mp.

Olimpiai stafeta: 1. MAC (Madari, Csathó, Gulyás, Mészáros) 3 p. 32,6 mp. 2. FTC 3 p. 55 mp. 3. MTK 4 p. 06,8 mp.

Gleitz Mercedes férjhezment és nászutján át akarja uszni a Boszporust. Londonból jelenti A Reggel tudósítója: Gleitz Mercedes, a világhírű uszóbajnoknő, szombaton tartotta esküvőjét Doverben. A fiatal pár esküvő után nász-uttra Konstantinápolyba utazott, ahol Miss Gleitz át akarja uszni a Boszporust. A jövő hónap programja: a világbajnoknő Doverből indul a La Manche-csatorna átúsására.

Új világrekord a 100 méteres síkfutásban. Torontóból jelenti A Reggel-nek: Percy Williams amsterdami olimpiai bajnok 10,3 mp. idővel megjavította a 100 méteres síkfutás világrekordját, amelyet eddig Paddock (USA) tartott 10,4 mp.-cel.

Pompás nemzetközi győzelmet aratott a följavult Sabária Sabária—Wacker 2:0 (1:0)

Szombathely, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójától.) Az első ligába visszakérült Sabária szorgalmasan készül az új szezonra. Vasárnap a bécsi Wacker csapatát látta Szombathelyen vendégül és erős kiérdemelt 2:0 (1:0) aránnyal sikerült győznie. A csapatok játékán még erősen meglátszott a szezon eleje. A Wacker szebben játszott ugyan, mint a Sabária, amely a bécsiek gólképtelenségével szemben erősebb és határozottabb futballt produkált.

A Sabária a 20. percben szerezte meg a vezető gólt Barbély révén. A féldő határvége része hatalmas játékkal telt el. A második féldő elején a közönség biztatására a Sabária erős támadásokba kezdett és 10. percben bebiztosította szép góljával a győzelmet.

Szűcs (MTK) nyerte Debrecen kerékpáros Iyerbajnokságát. Részletes eredmények: Debrecen város rövidtávú bajnoksága (800 méter): 1. Szűcs (MTK), 2. Pélvási (MTK), 3. Borka (Pestszentlőrinc), 4. Joachim (Lohel KCS). — Nagy meglepetéssel Lovas (MTK) nem jutott a döntőbe. — Függetlenség: 1. Velvart (MTK), 2. Molnar (Szolnoki MAV), 3. Pregariner (Lohel KCS). — Debrecen város párosbajnoksága (16 km.): 1. Szűcs—Pélvási (MTK) 23 pont, 2. Velvart—Joachim 16 pont, 3. Lovas—Szénes 9 pont.

Jugoszláv-magyar teniszmérkőzés lesz Kaposváron. Kaposvárról jelentik: Az Országos Tenisz Szövetség megbízásából augusztus 15—17. között, lesz Kaposvártól a Turul SE rendezésében a magyar-jugoszláv válogatott teniszmérkőzés. Ennek lezajlása után augusztus 18—20-ig kerülnek sorra Kaposvár teniszbajnokságai. Itt a Dunántul legjobb teniszösztön kívül biztos indulok a Jugoszláv válogatottak, Kehrtinger az élén a MAC—gárda, a BBTE teniszösztön, több jövendő angol hölgyteniszösztön és az osztrákok legjobbjait: Artns és Bolzano.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság. Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII., Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

MICHELINPNEU
AUTÓFELSZERELÉSEK
CITROËN-ÉS FORD-
ALKATRESZEK
TELEFON: 285-63
221-97, Autó-
NAGY JÓZSEF
VII. ANDRÁSSY-UT 34

Magyar Légiforgalmi Rt.
NYARI MENETREND
Érvényes augusztus 31-ig

7.00	17.00	ind.	BUDAPEST	érk.	9.45	18.35
8.40	18.00	érk.	WIEN	ind.	8.15	17.03
Vasárnapokon az alábbi menetrend érvényes:						
7.00	ind.	BUDAPEST	érk.	10.30		
8.40	érk.	WIEN	ind.	9.00		
8.00	ind.	BUDAPEST	érk.	16.50		
9.10	érk.	PECS	ind.	15.40		
9.20	ind.	PECS	érk.	15.30		
9.40	érk.	KAPOSVÁR	ind.	15.10		

Naponta, vasárnap kivételével.

Az autók indulnak: Budapesten a Vadászok utca-szállóattól 45. Wienben a Bristolától 40. Pécsőt a Tausz-banktól 30. Kaposváron a Somogyzelei Takaréktól 30 perccel a repülőgép-indulása előtt.

Főközlögetés és jegyváltás: Budapest: a Magyar Légiforgalmi Rt. Igéltatásai irodájában IV. Váci-utca I. Telefon: 808—88. a Központi Menetjegyi Irodában és annak összes fiókjaiban. Wienben: Luftreisebüro der Österr. Luftverkehrs A.-G. I., Kärntnering 8. Telefon: R. 28—1—96.

LEVELET ÉS CSOMAGJAIT KÜLDJE LEIGOPSTAN! Díjazásért forduljon szállítási osztályunkhoz, Aut. 608-89